

KALLELSE

Nämnd Socialnämnden

Datum och tid 2018-05-23 Kl. 09.00

Plats Gröna rummet, Socialförvaltningen, Östhammar

Besök	Nr	ÄRENDELISTA	Föredragande
	1	Tillkommande ärenden	
	2	Redovisning av delegationsbeslut	
9.05	3	A Läkemedelsgenomgångar i Östhammars kommun	Anette Frode
9.15	4	Information om ny lag om klagomålshantering för hälso- och sjukvården	Anette Frode
10.00	5	B Uppföljning systematiskt arbetsmiljöarbete till och med första kvartalet 2018	Gabriella Westerberg
	6	Information och anmälningsärenden maj 2018	Ledningsgrupp
	7	Ekonomisk uppföljning per april 2018	Torbjörn Nyqvist
	8	C Socialnämndens mål 2019	Torbjörn Nyqvist
	9	D Diskussionsärende; Budget 2019, flerårsplan 2020-2022	Håkan Dahlqvist
	10	E Rekvisition; Statsbidrag för habiliteringsersättning	Torbjörn Nyqvist
	11	F Ansökan; Statsbidrag för att stärka insatserna för barn och unga med psykisk ohälsa	Mikael Sjöberg
	12	G Ansökan; Utvecklingsmedel för arbete mot våld i nära relationer	Mikael Sjöberg
	13	H Yttrande angående biblioteksplan för Östhammars kommun 2019-2022	Torbjörn Nyqvist
	14	I Sammanställning till revisionen angående anmärkningar från statliga tillsynsmyndigheter på socialnämnden	Torbjörn Nyqvist
	15	J Upphandling av HVB barn och unga samt stödboendeplatser 16-20 år	Torbjörn Nyqvist
	16	K Nyckeltal för första kvartalet 2018	Ledningsgrupp
	17	L Statistikrapport av ej verkställda gynnande beslut första kvartalet 2018	Torbjörn Nyqvist
	18	M Internkontroll 2018	Torbjörn Nyqvist
	19	N Avslutande av fond	Håkan Dahlqvist
	20	O Samverkansavtal Hjälpmedel i Uppsala län (HUL) 2018-2020	Carina Kumlin
	21	Kurser och konferenser	Rebecka Modin
	22	Rapporter	
	23	Tillkommande ärenden	

Sekreterare Rebecka Modin

Ordförande Kerstin Björck-Jansson

p. 1

Tillkommande ärenden

p. 2

Dnr SN-2018-64
Dnr SN-2018-65
Dnr SN-2018-66Dpl 904
Dpl 904
Dpl 904Redovisning av delegationsbeslut

Föreligger delegationslistor.

1. Arbetsutskottets protokoll 2018-05-09 och 2018-05-15.
 2. Beslut i vård- och omsorgsärenden 2018-04-01 t.o.m. 2018-04-30.
 3. Beslut i individ- och familjeomsorgsärenden 2018-04-01 t.o.m. 2018-04-30.
 4. Beslut i övriga ärenden registrerade 2018-04-01 t.o.m. 2018-04-30.
-

p. 3

Dnr SN-2018-99

Dpl 738

Läkemedelsgenomgångar i Östhammars kommun**Handling A**

I samband med behandling av patientsäkerhetsberättelsen beslutade socialnämnden (§ 51/2018):

- Socialnämnden ser allvarligt på att Region Uppsala inte har genomfört läkemedelsgenomgångar i den omfattning som överenskommits inom vård i samverkan.
- Socialförvaltningen får i uppdrag att ge en fördjupad information om läkemedelsgenomgångar och deras resultat i kommunen.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) Anette Frode informerar.

Frågan kommer lyftas i politisk styrgrupp närvård och tjänstemannaledning HSVÖ.

Arbetsutskottets förslag 2018-05-09

Socialnämnden tar del av informationen.

p. 4

Information om ny lag om klagomålshantering för hälso- och sjukvården

Information om ny lagstiftning.

p. 5

Dnr SN-2018-128

Dpl 701

Uppföljning systematiskt arbetsmiljöarbete till och med första kvartalet 2018**Handling B**

Föreligger uppföljning av socialförvaltningens arbetsmiljöarbete till och med första kvartalet 2018.

Socialchef Håkan Dahlqvist föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag 2018-05-09

Socialnämnden tar del av rapporten.

p. 6

Dnr SN-2018-2

Dpl 904

Information och anmälningsärenden maj 2018

Ärendet omfattar muntlig information från socialförvaltningens tjänstemän, skriftlig information som nämnden tar del av via sitt digitala arbetsrum och skriftlig information som omfattas av sekretess och som redovisas i pärm.

Muntlig information från socialförvaltningens tjänstemän:

- Verksamheten arbetar med det ekonomiska läget.
 - Region Uppsala och kommunen arbetar med att ta fram ett nytt närvårdsavtal.
 - Det har varit ägarsamråd för arbetsmarknadsprojektet ”tillsammans” bland annat gällande extratjänster inom vård och omsorg.
 - Region Uppsala och kommunen har haft en uppföljning gällande BUP. Regionen bedömer att de inom kort kommer vara klara med sina pågående rekryteringar.
 - Kommunala pensionärsrådet har fått information om nämndens arbete och olika beslut som har fattats.
 - Verksamheten och representanter från arbetsutskottet träffade Arbetsmiljöverket 2018-05-09.
 - Kommunen har haft dialog med Länsstyrelsen gällande vilket stöd kommunen behöver för samverkan med Migrationsverket.
 - Om den nya lagen som gör att ensamkommande ungdomar som fått vänta länge på beslut från Migrationsverket kan göra en förnyad ansökan fastställs
-

av riksdagen beräknas det röra åtta ungdomar som hör till Östhammars kommun.

- Anhörigföreningen vid Edsvägen 16 har framfört ett önskemål om att ingå ett samverkansprojekt om demens med nämnden och demensföreningen Uppsala län.
- Individ- och familjeomsorgen arbetar med att identifiera statliga medel som finns att söka. Ansökningarna tas upp på nämnden 2018-05-23 utan föregående beredning i arbetsutskottet, utifrån bedömning att det ej behövs.
- Det pågår arbete med att ta fram en lokal plan för ANDT-arbetet.
- Ansökan om verksamhetsbidrag från kvinnojour har inkommit.
- Individ- och familjeomsorgen har haft ett möte med Frösåkers församling för diskussion om ensamkommande och det arbete församlingen genomför, bland annat med fadderfamiljer och språkcaféer.
- Individ- och familjeomsorgschefen ska representera länet i en arbetsgrupp för en SKL-utredning om kompetenskravet för barnutredare.
- Kommunens styrgrupp för ungas välbefinnande har diskuterat en annons från kommunen och Polisen inför skolavslutningarna med uppmaning till föräldrar att vara vaksamma. Barn och ungdomssektionen kommer ha verksamhet i fält på skolavslutningarna.
- Individ- och familjeomsorgen utvecklar sina genomförandeplaner, bland annat utifrån diskussioner med Inspektionen för vård och omsorg (IVO) vid tillsyn av boenden för ensamkommande barn. Vård och omsorg kommer skriva om samtliga genomförandeplaner i och med införandet av IBIC. Kontaktman är ansvarig för att ta fram planen och får stöd av chef.
- Fem lägenheter i Gimo ska användas till brukar inom vård och omsorg. Två personer är på väg att flytta in. Personal från boendestöd eller hemtjänst kommer finnas på plats den tid brukarna behöver stöd.
- Distributionen av matlådor till brukare inom vård och omsorg utvecklas.
- Återcertifiering av vård och omsorgs-college kommer att kräva tid av berörda tjänstemän.
- Diskussioner förs med kommunens HR-avdelning gällande att fast anställda som arbetar på boenden ska få körkort för att de ska kunna jobba inom hemtjänsten.
- Användningen av trygghetskameror har ökat något som en effekt av ändringen i riktlinjerna för biståndshandläggningen.
- I maj ersätter GDPR/dataskyddsförordningen personuppgiftslagen (PUL). Nämnden är personuppgiftsansvarig. Verksamheten ska ha ett register som beskriver vilka register verksamheten för. Kommunen kommer ha ett dataskyddsombud och på förvaltningen finns en samordnare ("lokal kunskapare") och två registeransvariga.
- Kommunen har påbörjat arbetet med ny risk och sårbarhetsanalys.
- Socialförvaltningen medverkar på Albrektsmässan och kommer informera om valfrihet genom LOV och räknasurra för att uppskatta vilken avgift man får för insatser från vård och omsorg.

Socialchef Håkan Dahlqvist, individ- och familjeomsorgschef Mikael Sjöberg, vård och omsorgschef Carina Kumlin och administrativ chef Torbjörn Nyqvist föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag 2018-05-09

Socialnämnden tar del av informationen.

p. 7

Dnr SN-2018-47

Dpl 042

Ekonomisk uppföljning per april 2018

Redovisas ekonomisk uppföljning. Information om lokalfrågor.

Administrativ chef Torbjörn Nyqvist och socialchef Håkan Dahlqvist föredrar ärendet.

Arbetsutskottets beslut 2018-05-09

Ärendet återupptas på extra arbetsutskott 2018-05-15.

Genomgång av pågående åtgärder inom de olika verksamheterna. Arbete pågår med en rapport kring åtgärder inom hemtjänsten. Målbilden är att sänka underskottet för 2018 till 19,5 miljoner. Detta bedöms kunna nås.

Administrativ chef Torbjörn Nyqvist, vård och omsorgschef Carina Kumlin och socialchef Håkan Dahlqvist föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag 2018-05-15

Socialnämnden tar del av informationen.

p. 8

Dnr SN-2018-101

Dpl 012

Socialnämndens mål 2019

Handling C

Föreligger tjänsteutlåtande med bakgrundinformation till målarbetet samt förslag till mål för 2019.

Arbetsutskottets förslag 2018-04-16

Socialförvaltningen får i uppdrag att utarbeta ett slutgiltigt förslag på mål för socialnämnden 2019.

Ärendet återupptas på socialnämndens sammanträde 2018-05-23.

Administrativ chef Torbjörn Nyqvist föredrar ärendet.

I ärendet yttrar sig Cecilia Bernsten (C), Ylva Lundin (SD), Mhesun Tekleab (S), Ingeborg Sevastik (V) och Lars Sandberg (S).

Socialnämndens beslut 2018-04-25

Socialförvaltningen får i uppdrag att utarbeta ett slutgiltigt förslag på mål för socialnämnden 2019.

Ärendet återupptas på socialnämndens sammanträde 2018-05-23.

Föreligger tjänsteutlåtande med bakgrundinformation till målarbetet samt förslag till mål för 2019, reviderat utifrån diskussioner i socialnämnden.

Arbetsutskottets förslag 2018-05-09

Socialnämnden antar målen för år 2019.

p. 9

Dnr SN-2018-102

Dpl 041

Diskussionsärende
Budget 2019, flerårsplan 2020-2022

Handling D

Föreligger förslag till text till budget inklusive verksamhetsplan.

Ärendet diskuteras och önskade ändringar noteras.

Socialchef Håkan Dahlqvist föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag 2018-05-09

Socialförvaltningen får i uppdrag att utarbeta ett slutgiltigt förslag på budget för socialnämnden 2019 med flerårsplan 2020-2022.

Ärendet återupptas på socialnämndens sammanträde 2018-09-05.

p. 10

Dnr SN-2018-132

Dpl 735

Rekvisition
Statsbidrag för habiliteringsersättning

Handling E

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att under 2018 fördela medel till kommunerna i stimulansbidrag för habiliteringsersättning. Stimulansbidraget får användas av kommunerna för att införa eller höja en låg habiliteringsersättning till dem som deltar i daglig verksamhet enligt LSS. Medlen kan användas till och med 2018-12-31.

Föreligger tjänsteutlåtande angående rekvisition av medel.

Administrativ chef Torbjörn Nyqvist föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag 2018-05-09

Socialnämnden rekviderar stimulansbidrag för habiliteringsersättning enligt fördelningsnyckel.

p. 11

Dnr SN-2018-147

Dpl 713

Ansökan

Statsbidrag för att stärka insatserna för barn och unga med psykisk ohälsa

Handling F

Syftet med stimulansmedlet är att stärka socialtjänstens insatser under 2018–2020 för barn och unga med psykisk ohälsa.

p. 12

Dnr SN-2018-148

Dpl 713

Ansökan

Utvecklingsmedel för arbete mot våld i nära relationer

Handling G

Syftet med utvecklingsmedlen är att kvalitetsutveckla arbetet mot våld i nära relationer, stödet till våldsutsatta kvinnor och barn, barn som har bevittnat våld samt arbetet med våldsutövare.

p. 13

Dnr SN-2018-90
Dnr KFN-2018-41

Dpl 012

Yttrande angående biblioteksplan för Östhammars kommun 2019-2022**Handling H**

Biblioteksplanen ska vara ett lagstadgat och politiskt beslutat strategidokument för långsiktig utveckling av en kommuns biblioteksverksamhet. Med biblioteksplan avses en plan som anger verksamhetens inriktning och omfattning samt bibliotekets roll i den lokala utvecklingen. Utgångspunkten för biblioteksplanen bör vara att den är en gemensam angelägenhet för alla politikerområden, vilket innebär samverkan över förvaltningsgränserna under arbetet med den nya biblioteksplanen. Biblioteksplanen antas av kommunfullmäktige.

Kultur- och fritidsnämnden har fått i uppdrag av kommunstyrelsen att i samråd med kommunens övriga nämnder och förvaltningar påbörja arbete med ny biblioteksplan för Östhammars kommun. Kultur- och fritidsförvaltningen har tagit fram förslag till ny Biblioteksplan för Östhammars kommun 2019-2022. Förslaget har skickats på remiss till samtliga nämnder. Yttrandet ska vara kultur- och fritidsnämnden tillhanda senast 2018-05-22.

Föreligger förslag till yttrande, tjänsteutlåtande samt remissversion av biblioteksplan.

Diskussion om vissa tillägg till förslaget.

Administrativ chef Torbjörn Nyqvist föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag 2018-05-09

Socialnämnden antar yttrandet och översänder det till kultur- och fritidsnämnden.

p. 14

Dnr SN-2018-106

Dpl 007

Sammanställning till revisionen angående anmärkningar från statliga tillsynsmyndigheter på socialnämnden

Handling I

Kommunrevisionen har begärt en sammanställning av de noteringar eller anmärkningar som statliga tillsynsmyndigheter har riktat mot socialnämndens verksamheter från år 2016 och framåt. Sammanställningen ska vara revisionen tillhanda senast 2018-05-31.

Föreligger förslag till sammanställning samt tjänsteutlåtande.

Arbetsutskottets förslag 2018-05-09

Socialnämnden godkänner sammanställningen och överlämnar den till kommunrevisionen.

p. 15

Dnr SN-2018-131

Dpl 059

Upphandling av HVB barn och unga samt stödboendeplatser 16-20 år

Handling J

SKL kommentus inköpscentral kommer under 2018 upphandla stödboendeplatser för åldrarna 16-20 år samt HVB barn och unga. Genom anmälan blir kommunen avropsberättigad part och det innebär att kommunen har möjlighet att avropa från tecknat ramavtal, dock ingen skyldighet.

Föreligger tjänsteutlåtande i ärendet.

SKI vill ha anmälan om deltagande senast 2018-05-20.

Administrativ chef Torbjörn Nyqvist föredrar ärendet.

Arbetsutskottets beslut 2018-05-09

Administrativ chef får i uppdrag att lämna in anmälan till SKI senast 2018-05-20 med en information till dem att anmälan gäller under förutsättning att socialnämnden beslutar att ansluta sig till upphandlingen.

Arbetsutskottets förslag 2018-05-09

Socialnämnden ska ansluta sig till SKI:s upphandling avseende:

- stödboendeplatser för åldern 16-20
- HVB Barn och unga 2017

Föranmälan görs för deltagande i upphandlingarna.

p. 16

Dnr SN-2018-129

Dpl 701

Nyckeltal för första kvartalet 2018

Handling K

Föreligger nyckeltal för första kvartalet 2018 för socialnämndens verksamheter.

Administrativ chef Torbjörn Nyqvist, individ- och familjeomsorgschef Mikael Sjöberg samt vård och omsorgschef Carina Kumlin föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag 2018-05-09

Socialnämnden godkänner redovisningen.

p. 17

Dnr SN-2018-130

Dpl 701

Statistikrapport av ej verkställda gynnande beslut första kvartalet 2018

Handling L

Enligt 16 kap § 6 h Socialtjänstlagen (SoL) ska socialnämnden kvartalsvis lämna en statistikrapport till fullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden ska vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller och hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Samma

rapporteringskyldighet gäller för beslut som inte verkställs på nytt efter avbrott i verkställigheten. Det ska också framgå hur stor del av de ej verkställda besluten som gäller bistånd till kvinnor respektive män. Enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) § 28h gäller en motsvarande rapporteringskyldighet för beslut om insatser enligt 9 § LSS. Föreligger statistikrapport för första kvartalet 2018.

Administrativ chef Torbjörn Nyqvist föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag 2018-05-09

Statistikrapporten godkänner rapporten och överlämnar den till kommunfullmäktige.

p. 18

Dnr SN-2017-258

Dpl 701

Internkontroll 2018

Handling M

I reglementet för internkontroll fastställs att nämnderna ska anta en plan för internkontrollen varje år. Föreligger förslag till internkontrollplan samt tjänsteutlåtande som beskriver hur förslaget har tagits fram.

Administrativ chef Torbjörn Nyqvist föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag 2018-01-10

Socialnämnden fastställer interkontrollplanen för 2018.

Administrativ chef Torbjörn Nyqvist föredrar ärendet.

Socialnämndens beslut 2018-01-24

Socialnämnden fastställer interkontrollplanen för 2018. (Bilaga 6)

Föreligger rapport med presentation av internkontrollens resultat. Rapporten omfattar de områden ur socialnämndens internkontrollplan som ska redovisas två gånger: avtalstrohet, rehabiliteringsprocessen och IT-säkerhet.

Administrativ chef Torbjörn Nyqvist och socialchef Håkan Dahlqvist föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag 2018-05-09

Socialnämnden godkänner internkontrollrapporten och ställer sig bakom de föreslagna åtgärderna.

p. 19

Dnr SN-2012-38

Dpl 700

Avslutande av fond

Handling N

Östhammars kommun förvaltar idag 10 stiftelser. Flera av stiftelserna har i många år haft svårt att uppfylla utdelningskravet på grund av låg avkastning och svårigheter att uppfylla ändamålet i stadgarna. En av stiftelserna, Gunnar Sundströms stiftelse hanteras av socialnämnden.

Arbetsutskottets förslag 12-02-08

Socialnämnden beslutar att Gunnar Sundströms stiftelsefond avslutas.

Socialnämnden föreslår kommunstyrelsen att besluta att tillgångarna utdelas enligt gåvobrevet.

Socialnämndens beslut 2012-02-22

Kommunstyrelsen föreslås besluta att Gunnar Sundströms stiftelsefond avslutas.

Kommunstyrelsens föreslås besluta att tillgångarna utdelas enligt gåvobrevet.

Kommunstyrelsen har beslutat § 97/2012 att Gunnar Sundströms stiftelsefond avslutas och att tillgångarna ska utdelas i enlighet med villkor i gåvobrevet.

Parkvägen (särskilt boende för äldre) har föreslagit hur medlen kan användas för att förbättra utemiljön vid boendet i en skrivelse daterad 2012-06-02.

Föreligger tjänsteutlåtande i ärendet.

Socialchef Håkan Dahlqvist föredrar ärendet.

Arbetsutskottets beslut 2018-04-11

Ärendet återremitteras för kompletteringar gällande innehållet i gåvobrevet, länsstyrelsens handläggning, hur stiftelsen avslutas och beslutsförslag med hur medlen ska användas.

Föreligger tjänsteutlåtande i ärendet.

Socialchef Håkan Dahlqvist föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag 2018-05-09

Socialnämnden ger kulturförvaltningen i samverkan med Konstnärernas Riksorganisation uppdraget att upphandla lämplig konst, av stiftelsens kvarstående belopp. Konsten som införskaffats placeras på särskilt boende för äldre i Öregrund. Efter att detta har skett kan stiftelsen avslutas.

p. 20

Dnr SN-2018-91

Dpl 730

Samverkansavtal Hjälpmedel i Uppsala län (HUL) 2018-2020

Handling O

Sedan 2007 har en länsgemensam enhet för hjälpmedelsförsörjning varit etablerad och bedrivits av Uppsala kommun under benämningen Hjälpmedel i Uppsala län (HUL). Styrform för enheten HUL är ett interkommunalt avtal som regleras via ett samverkansavtal mellan kommunerna Enköping, Heby, Håbo, Knivsta, Tierp, Östhammar och Uppsala.

Föreligger tjänsteutlåtande samt förslag till avtal.

Vård och omsorgschef Carina Kumlin föredrar ärendet.

Arbetsutskottets förslag 2018-05-09

Socialnämnden antar avtal om samverkan hjälpmedel i Uppsala län (HUL) 2018-2020.

p. 21

Dnr SN-2018-4

Dpl 027

Kurser och konferenser

Styrgruppen för Vård och Omsorgscollege Uppsala län bjuder in till en dialog om hur handledaren kan vara en väg till attraktivare arbetsplatser 2018-05-25 i Uppsala.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) bjuder in till seminariedag om kärlek, relationer och sexualitet inom LSS 2018-05-31 via webbsändning eller i Stockholm.

Arbetsutskottets förslag 2018-05-09

Konferenserna lämnas utan åtgärd.

Information om material från SKL om hot, hat och våld mot förtroendevalda.

p. 22

Dnr SN-2018-19

Dpl 904

Rapporter

p. 23

Tillkommande ärenden

Socialförvaltningen
Anette Frode
MAS

Till
Socialnämnden

Rapport angående Läkemedelsgenomgångar

I årsrapporten 2017 för patientsäkerhet i samverkan redovisas bland annat att en fördjupad uppföljning av läkarinsatser på särskilt boende har genomförts. Den visade att vårdcentralerna fullgör sina uppgifter enligt förfrågningsunderlaget/Regelbok för vårdcentralsverksamhet och ViS i flera väsentliga avseenden och att läkarinsatserna i de granskade boendena i allt väsentligt tillgodoser läkarinsatser på primärvårdsnivå där slutenvårdens resurser inte krävs. Akuta läkarbesök görs i begränsad omfattning. Det brister i dokumentation av årlig läkarkontroll, medicinsk vårdplanering och läkemedelsgenomgång. Lokalt i Östhammars kommun har uppföljning påbörjats av 2017 års redovisning i arbetsgruppen för äldreprocesser där vi nu tillsammans med vårdcentralerna ser över hur vi kan förbättra de brister som finns här. Årsrapporten är skickad till HSVO för 2017.

Hur läkemedelsgenomgångar ska ske finns beskrivet i HSLF:FS 2017:37 kapitel 11. Se bilaga.

De dokument som reglerar hur vi (kommunens sjuksköterskor och vårdcentralernas läkare som ansvarar för särskilda boenden och ordinärt boende ska samarbeta i samband med läkemedelsgenomgångar finns beskrivet i ViS-dokumentet som det på nästa sida finns länkar till för mer ingående information.

Här nedan följer en kortfattad beskrivning

Medicinsk vårdplanering och läkemedelsgenomgång sker i samband med att personen
flyttar in på särskilt boende
vid årskontroll
vid bestående försämrat allmäntillstånd
vid vård i livets slutskede

Läkemedelsgenomgång ska göras minst en gång per år i anslutning till årlig läkarkontroll och medicinsk vårdplanering. Läkemedelsgenomgång görs därutöver vid behov, t ex vid läkemedelsrelaterade problem eller vid betydande förändringar i hälsotillståndet. Läkare ansvarig för särskilda boenden kan vid behov i samband med läkemedelsgenomgång kontakta apotekare.

För ordinärt boende

Personer som är 75 år och äldre och som har minst fem fasta läkemedel ska erbjudas läkemedelsgenomgång årligen

Länkar till de olika rutiner och riktlinje som gäller i samband med läkemedelsgenomgångar finns i Vård i Samverkan (ViS):

[Samarbete mellan läkare och sjuksköterskor i kommunal hemsjukvård \(riktlinje\)](#)

[Särskilda boenden- samarbete mellan läkare och sjuksköterska \(rutin\)](#)

[Ordinärt boende - samarbete mellan läkare och sjuksköterska \(rutin\)](#)

Gemensamma författningssamlingen avseende hälso- och sjukvård, socialtjänst, läkemedel, folkhälsa m.m.

ISSN 2002-1054, Artikelnummer 2017-5-2

Utgivare: [REDACTED], Socialstyrelsen

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården;

**HSLF-FS
2017:37**

Utkom från trycket
den 4 juli 2017

beslutade den 19 april 2017.

Socialstyrelsen föreskriver följande med stöd av 8 kap. 1 och 2 §§ hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80), 7 kap. 4 § och 8 kap. 5 § första stycket 1 och andra stycket första meningen patientsäkerhetsförordningen (2010:1369), 13 § andra stycket tandvårdsförordningen (1998:1338) samt 2 § 3 förordningen (1985:796) med vissa bemyndiganden för Socialstyrelsen att meddela föreskrifter m.m. och beslutar följande allmänna råd.

1 kap. Författningens innehåll

1 § Författningen innehåller bestämmelser och rekommendationer om

- tillämpningsområde m.m. (2 kap.),
- definitioner (3 kap.),
- ledningssystem (4 kap.),
- behörighet att ordinera läkemedel (5 kap.),
- ordination av läkemedel (6 kap.),
- behörighet att iordningställa, administrera och överlämna läkemedel (7 kap.),
- iordningställande och administrering eller överlämnande av läkemedel (8 kap.),
- delegering av iordningställande och administrering eller överlämnande av läkemedel (9 kap.),
- ställningstagande till pågående läkemedelsbehandling vid inskrivning (10 kap.),
- läkemedelsgenomgångar (11 kap.),
- kontroll och förvaring samt rekvisition av läkemedel (12 kap.), och
- undantagsbestämmelse (13 kap.).

2 kap. Tillämpningsområde m.m.

1 § Föreskrifterna ska tillämpas i verksamhet som omfattas av hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

Med undantag för 11 kap. ska de även tillämpas i verksamhet som omfattas av tandvårdslagen (1985:125).

2 § Föreskrifterna ska inte tillämpas på sådan hantering av läkemedel som omfattas av läkemedelslagen (2015:315) eller lagen (2009:366) om handel med läkemedel.

3 § I den kommunala hälso- och sjukvården fullgörs uppgifter som enligt dessa föreskrifter ska utföras av verksamhetschefen av en sådan sjuksköterska som avses i 11 kap. 4 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

Bestämmelser i andra författningar

4 § Av 7 kap. 1 § patientsäkerhetsförordningen (2010:1369) framgår att den som tillhör hälso- och sjukvårdspersonalen på ett betryggande sätt ska förvara, hantera och i förekommande fall dela ut läkemedel som han eller hon har hand om.

5 § Bestämmelser om utfärdande av recept, rekvisition av läkemedel samt märkning och expediering av läkemedel på apotek finns i Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2016:34) om förordnande och utlämnande av läkemedel och teknisk sprit.

6 § Bestämmelser om hantering och beredning av radioaktiva läkemedel finns i strålskyddslagen (1988:220), i Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2014:4) om beredning av radioaktiva läkemedel samt i föreskrifter som har meddelats av Strålsäkerhetsmyndigheten.

7 § Bestämmelser om att en legitimerad yrkesutövare ska göra en bedömning av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård, planera egenvården samt följa upp och ompröva bedömningen finns i Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2009:6) om bedömningen av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård.

8 § Bestämmelser om läkemedelsförsörjningen till och inom sjukhus finns i Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2012:8) om sjukhusens läkemedelsförsörjning.

3 kap. Definitioner

HSLF-FS
2017:37

1 § I dessa föreskrifter och allmänna råd avses med

administrering av läkemedel	tillförsel av läkemedel till kroppen
dos	mängd av ett visst läkemedel eller en viss substans, med en given styrka, som ska administreras
dosering	uppgift om dos och periodicitet
generellt direktiv om läkemedelsbehandling	beslut om läkemedelsbehandling som gäller patienter på en viss vårdenhets och vid särskilt angivna tillstånd
hemsjukvård	hälso- och sjukvård när den ges i en patients bostad eller motsvarande och som är sammanhängande över tiden
iordningställande av läkemedel	färdigställande av ett ordinerat läkemedel inför administrering
läkemedelslista	lista med uppgifter om läkemedelsordinationer som avser en viss patient
ordination	beslut av hälso- och sjukvårdspersonal som är avsett att påverka en patients hälsotillstånd genom en hälso- och sjukvårdsåtgärd
ordinationsorsak	indikation som den som ordinerar anger som skäl till en viss ordination
överlämnande av läkemedel	det att ett läkemedel som ska tillföras till en patient lämnas över till patienten själv eller till en tredje person som administrerar läkemedlet

4 kap. Ledningssystem

1 § Av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete framgår att varje vårdgivare ansvarar för att det finns sådana processer och rutiner som behövs för att säkerställa att verksamheten uppfyller de krav som ställs i dessa föreskrifter.

Rutiner för ordination och hantering av läkemedel

2 § Vårdgivaren ska fastställa rutiner för ordination och hantering av läkemedel i verksamheten.

Kvalitetsgranskning

3 § Vårdgivaren ska som ett led i egenkontrollen enligt 5 kap. 2 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete säkerställa att hanteringen av läkemedel i verksamheten regelbundet genomgår en extern kvalitetsgranskning.

Allmänna råd

Den externa kvalitetsgranskningen bör utföras minst en gång per år.

5 kap. Behörighet att ordinera läkemedel

1 § Endast den hälso- och sjukvårdspersonal som är behörig att förordna eller förskriva ett läkemedel enligt de författningar som anges i 2–5 §§ är behörig att ordinera läkemedlet.

2 § Bestämmelser om läkares, tandläkares, tandhygienisters och barnmorskors behörighet att förordna läkemedel finns i Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2016:34) om förordnande och utlämnande av läkemedel och teknisk sprit.

3 § Särskilda bestämmelser om behörighet för läkare att förordna vissa läkemedel finns i

1. Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 1992:4) om förordnande av viss farmaceutisk specialitet,
2. Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2002:7) om förordnande av narkotikaklassade läkemedel för behandling av ADHD hos barn och ungdomar,
3. Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2013:9) om förordnande och utlämnande av läkemedel som innehåller isotretinoin,
4. Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2004:15) om förordnande och utlämnande av narkotikaklassade läkemedel för behandling av opiatberoende, och
5. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:1) om läkemedelsassisterad behandling vid opioidberoende.

4 § Bestämmelser om sjuksköterskors behörighet att ordinera och förskriva läkemedel finns i Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2001:16) om kompetenskrav för sjuksköterskor vid förskrivning av läkemedel.

5 § Bestämmelser om optikers behörighet att ordinera läkemedel finns i

**HSLF-FS
2017:37**

1. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:41) om kompetenskrav för optiker vid rekvisition och hantering av läkemedel, och
2. Läkemedelsverkets föreskrifter (HSLF-FS 2016:34) om förordnande och utlämnande av läkemedel och teknisk sprit.

6 kap. Ordination av läkemedel

1 § Av 5 kap. 1 § 3 hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), 3 § tandvårdslagen (1985:125) och 5 kap. 1 § patientlagen (2014:821) framgår att den vård och behandling som en patient får ska

1. bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet, och
2. så långt som möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten.

Lämplighetsbedömning

2 § Den som ordinerar ett läkemedel ska säkerställa att ordinationen är lämplig med utgångspunkt i patientens behov. Detta innebär att den som ordinerar särskilt ska göra en lämplighetsbedömning där hänsyn tas till patientens

1. hälsotillstånd,
2. ålder,
3. kön,
4. läkemedelsanvändning,
5. pågående behandling och utredning,
6. överkänslighet mot läkemedel, och
7. eventuella graviditet eller amning.

Vid bedömningen ska även läkemedlets kontraindikationer och andra viktiga faktorer för läkemedelsbehandlingen beaktas.

Vad som anges i första och andra styckena ska gälla såväl vid insättning eller utsättning av ett läkemedel, som vid ändring eller förlängning av en pågående läkemedelsbehandling.

Läkemedelsordinationer till barn

3 § Vårdgivaren ska säkerställa att den som ordinerar läkemedel till ett barn ges förutsättningar att göra detta med utgångspunkt i barnets behov.

Allmänna råd

För att kunna ordinera läkemedel med utgångspunkt i barnets behov bör barnspecifika beslutsstöd och sådana it-stöd användas som gör det möjligt att vid ordination ange uppgifter om

- barnets vikt,
- barnets kroppsytta,
- barnets ålder,
- styrkan på det färdigspädda läkemedlet, och
- läkemedlets maxdos.

It-stödet bör även ge förutsättningar för den som ordinerar ett läkemedel till ett barn att göra en rimlighetsbedömning av läkemedelsdoseringen.

För kontinuerliga och intermittenta infusioner bör tidsenhet anges i doseringsinstruktionen i it-stödet, t.ex. i form av mg/kroppsweight/tidsenhet.

Information om utbyte av läkemedel på öppenvårdsapotek

4 § Vårdgivaren ska säkerställa att patienten informeras om att ett läkemedel kan komma att bytas ut mot ett likvärdigt läkemedel på ett öppenvårdsapotek i enlighet med 21 § lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m.

Planering av uppföljning eller avslut av läkemedelsbehandling

5 § Den som ordinerar ett läkemedel ska

1. planera för en uppföljning av den ordinerade läkemedelsbehandlingen, i vilket ingår att bestämma tidpunkten för ställningstagandet till eventuell fortsättning av behandlingen, eller
2. bestämma ett datum för när den ordinerade läkemedelsbehandlingen ska avslutas.

Generella direktiv om läkemedelsbehandling

6 § Endast läkare får utfärda generella direktiv om läkemedelsbehandling.

Ett generellt direktiv ska vara skriftligt och innehålla uppgifter om

1. läkemedelsnamn eller aktiv substans,
2. läkemedelsform,
3. läkemedlets styrka,
4. dosering,

5. maxdos,
6. administreringsätt,
7. indikationer och kontraindikationer, och
8. antalet tillfällen som läkemedlet får ges utan att en läkare kontaktas.

Generella direktiv om läkemedelsbehandling ska utfärdas restriktivt och omprövas återkommande.

7 § Innan ett läkemedel med stöd av ett generellt direktiv om läkemedelsbehandling iordningställs och administreras eller överlämnas till en patient ska en sjuksköterska

1. göra en bedömning av patientens behov av läkemedlet, och
2. kontrollera läkemedlets indikation och kontraindikationer.

Bedömningen enligt 1 ska dokumenteras i patientjournalen.

Justering av dosering

8 § Även om en sjuksköterska inte har behörighet att ordinera ett visst läkemedel, får han eller hon justera doseringen i en läkemedelsordination i de situationer där doseringen är beroende av en patients individuella mål- eller mätvärden.

Doseringen får justeras endast om det är förenligt med en god och säker vård av patienten och den ska göras med utgångspunkt i patientens behov.

När en dosering har justerats ska det dokumenteras i patientjournalen.

Dokumentation av läkemedelsordinationer

9 § Läkemedelsordinationer ska dokumenteras i patientjournalen på ett strukturerat sätt och i ett enhetligt format.

Allmänna råd

Dokumentationen av läkemedelsordinationer bör göras elektroniskt.

10 § De uppgifter om en läkemedelsordination som ska dokumenteras är

1. läkemedelsnamn eller aktiv substans,
2. läkemedelsform,
3. läkemedlets styrka,
4. dosering,

5. administreringsätt,
6. administreringstillfällen,
7. läkemedelsbehandlingens längd,
8. ordinationsorsak,
9. när och hur läkemedelsbehandlingen ska följas upp eller avslutas,
10. i förekommande fall, anledningen till att läkemedlet inte får bytas ut mot ett likvärdigt läkemedel, och
11. sådana övriga uppgifter som behövs för en säker hantering av läkemedlet.

Uppgiften om dosering ska anges i ett strukturerat format.

Om doseringen anges som en vidbehovsordination, ska även uppgiften om maxdos per dygn dokumenteras.

Allmänna råd

Doseringen kan t.ex. anges i

- antal tabletter eller andra avdelade läkemedelsdoser per tidsenhet, eller
- volym per doseringstillfälle.

Uppgiften om ordinationsorsak bör anges genom användning av Socialstyrelsens nationella källa för ordinationsorsak.

11 § Vid dokumentation av en läkemedelsordination ska internationella enheter förkortas med E.

Samlad dokumentation

12 § Dokumenterade läkemedelsordinationer ska hållas samlade i patientjournalen.

Muntliga läkemedelsordinationer

13 § Ett läkemedel får ordinerats muntligen endast när en patient behöver omedelbar behandling.

14 § Den som muntligen har ordinerat ett läkemedel ska dokumentera ordinationen vid ordinationstillfället eller i undantagsfall så snart som möjligt därefter.

15 § Om den som muntligen har ordinerat ett läkemedel är förhindrad att dokumentera ordinationen, ska det göras av en sjuksköterska. Sjuksköterskan ska då, utöver vad som anges i 10 §, dokumentera namnet på den som har ordinerat läkemedlet och tidpunkten för ordinationen.

Bestämmelser om journalhandlingar

16 § Bestämmelser om journalhandlingars innehåll, tidpunkten för när uppgifter ska föras in i journalen samt signering av journalanteckningar finns i

1. patientdatalagen (2008:355), och
2. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:40) om behandling av personuppgifter och journalföring i hälso- och sjukvården.

Rutiner för uppföljning av läkemedelsordinationer och för generella direktiv om läkemedelsbehandling

17 § Av vårdgivarens rutiner för ordination och hantering av läkemedel ska det framgå hur vårdgivaren säkerställer att

1. ordinerade läkemedelsbehandlingar följs upp, och
2. generella direktiv om läkemedelsbehandling utfärdas på ett patientsäkert sätt.

Av rutinerna ska det även framgå vilken eller vilka läkare som får utfärda generella direktiv om läkemedelsbehandling.

Rutiner för sjuksköterskors justering av dosering

18 § Av vårdgivarens rutiner för ordination och hantering av läkemedel ska det framgå vilken kompetens som en sjuksköterska ska ha för att få justera doseringen i en läkemedelsordination i enlighet med 8 §. Även de läkemedel som doseringen får justeras för ska framgå av rutinerna.

7 kap. Behörighet att iordningställa, administrera och överlämna läkemedel

1 § Läkare, tandläkare och sjuksköterskor är behöriga att iordningställa, administrera och överlämna läkemedel.

2 § Fysioterapeuter är behöriga att iordningställa, administrera och överlämna läkemedel som ska ges till patienter i samband med fysioterapi.

3 § Sjukhusfysiker är behöriga att iordningställa radioaktiva läkemedel och överlämna perorala radioaktiva läkemedel.

4 § Biomedicinska analytiker, tandhygienister, röntgensjuksköterskor och de barnmorskor som inte är sjuksköterskor är behöriga att iordningställa, administrera och överlämna läkemedel inom sina respektive kompetensområden.

5 § Apotekare och receptarier är behöriga att iordningställa och överlämna läkemedel.

6 § Optiker är behöriga att iordningställa och administrera de läkemedel som de är behöriga att rekvirera, dock inte till barn under åtta år.

7 § Studenter som genomgår verksamhetsförlagd utbildning och de personer som enligt beslut av Socialstyrelsen gör praktisk tjänstgöring i syfte att få svensk legitimation som sjuksköterska får iordningställa, administrera och överlämna läkemedel under tillsyn av sådan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal som anges i 1–4 §§.

8 § Icke legitimerad personal i ambulanssjukvården och räddningstjänsten får med stöd av ett generellt direktiv om läkemedelsbehandling iordningställa och administrera medicinsk oxygen till en patient, utan att en sjuksköterska har gjort en sådan behovsbedömning som anges i 6 kap. 7 §.

8 kap. Iordningställande och administrering eller överlämnande av läkemedel

Samlad information om läkemedelsbehandling

1 § Vårdgivaren ska säkerställa att den hälso- och sjukvårdspersonal som iordningställer och administrerar eller överlämnar ett läkemedel till en patient har tillgång till uppgifterna om

1. läkemedelsordinationen som anges i 6 kap. 10 §,
2. vem som har ordinerat läkemedlet, och
3. tidpunkten för ordinationen.

Uppgifterna i första stycket ska finnas samlade för varje patient.

Samverkan

2 § I 4 kap. 6 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete finns bestämmelser om vårdgivares samverkan med

- andra vårdgivare,
- verksamheter inom socialtjänsten,
- verksamheter enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, och
- myndigheter.

Signering innan iordningställande och administrering eller överlämnande av läkemedel

3 § Innan ett läkemedel iordningställs och administreras eller överlämnas till en patient ska ordinationen vara signerad av den som har ordinerat läkemedlet.

Om en patient behöver omedelbar behandling, får läkemedlet iordningställas och administreras eller överlämnas till honom eller henne utan hinder av vad som anges i första stycket.

Kontroll vid iordningställande av läkemedel

4 § Den som iordningställer ett läkemedel till en patient ska mot den dokumenterade ordinationen kontrollera

1. patientens identitet,
2. läkemedelsnamn eller aktiv substans,
3. läkemedelsform,
4. läkemedlets styrka,
5. dosering,
6. administreringsätt, och
7. administreringstillfällen.

Vid iordningställande i form av spädning av läkemedel ska särskild försiktighet iakttas.

5 § Den som iordningställer ett läkemedel ska göra en rimlighetsbedömning av såväl den ordinerade som den iordningställda dosen.

6 § Vårdgivaren ska ta fram tydliga instruktioner till den hälso- och sjukvårdspersonal som iordningställer läkemedel som ska spädas.

Märkning av iordningställda läkemedel

7 § Ett iordningställt läkemedel som inte omedelbart administreras eller överlämnas till en patient ska märkas med uppgifter om

1. patientens identitet,
2. läkemedelsnamn eller aktiv substans,
3. läkemedlets styrka,
4. tidpunkten för iordningställandet,
5. tidpunkten för administreringen eller överlämnandet,
6. vem som har iordningställt läkemedlet, och
7. sådana övriga uppgifter som behövs för en säker hantering av läkemedlet.

8 § Vårdgivaren får besluta om att ett iordningställt läkemedel inte behöver märkas med uppgifterna i 7 § 1 och 5, under förutsättning att det är förenligt med en god och säker vård.

Ansvar för administrering eller överlämnande av läkemedel

9 § Den som iordningställer ett läkemedel till en patient ska själv administrera eller överlämna läkemedlet till honom eller henne.

Med undantag från vad som anges i första stycket ska, om läkemedlet har iordningställts av en apotekare eller en receptarie, en sådan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal som anges i 7 kap. 1–4 §§ administrera läkemedlet.

Med undantag från vad som anges i första stycket får någon annan behörig hälso- och sjukvårdspersonal än den som har iordningställt läkemedlet administrera eller överlämna det, under förutsättning att det är förenligt med en god och säker vård av patienten. Läkemedlet ska då märkas enligt 7 §.

Kontroll vid administrering eller överlämnande av läkemedel

10 § Den som administrerar eller överlämnar ett läkemedel till en patient ska mot den dokumenterade ordinationen kontrollera

1. patientens identitet,
2. läkemedelsnamn eller aktiv substans,
3. läkemedelsform,
4. läkemedlets styrka,
5. dosering,
6. administreringssätt, och
7. administreringstillfällen.

Vid kontinuerlig infusion av läkemedel ska kontrollen göras återkommande och vid varje tillfälle som ansvaret för administreringen övergår från en behörig hälso- och sjukvårdspersonal till någon annan sådan personal.

Iordningställande och administrering eller överlämnande av läkemedel med stöd av generella direktiv

11 § Vid iordningställande och administrering eller överlämnande av läkemedel med stöd av ett generellt direktiv om läkemedelsbehandling ska kontrollerna enligt 4 och 10 §§ i stället göras mot det generella direktivet och mot den bedömning som en sjuksköterska har gjort enligt 6 kap. 7 §.

Dokumentation vid iordningställande och administrering eller överlämnande av läkemedel

12 § Vid iordningställande och administrering eller överlämnande av ett läkemedel ska det i patientjournalen dokumenteras uppgifter om

1. vem som har iordningställt och administrerat eller överlämnat läkemedlet,
2. när läkemedlet har iordningställts och administrerats eller överlämnats,
3. vem som har utfört en kontroll i enlighet med 10 § andra stycket och tidpunkten för kontrollen, och
4. batchnummer, om det är fråga om ett läkemedel för vaccination eller ett sådant läkemedel som innehåller bioteknologiskt framställda läkemedel.

Om aktiv substans har angivits i ordinationen eller om läkemedlet har bytts ut mot ett likvärdigt läkemedel, ska även namnet på det läkemedel som har iordningställts och administrerats eller överlämnats dokumenteras.

Läkemedel som får bytas ut

13 § Verksamhetschefen ska ansvara för att det fastställs vilka läkemedel som får bytas ut mot likvärdiga läkemedel vid iordningställande och administrering eller överlämnande av läkemedel.

Rutiner för märkning m.m.

14 § Av vårdgivarens rutiner för ordination och hantering av läkemedel ska det framgå

1. hur vårdgivaren säkerställer att iordningställda läkemedel märks enligt 7 §,
2. under vilka förutsättningar som ett läkemedel får märkas enligt 8 §, och
3. under vilka förutsättningar någon annan behörig hälso- och sjukvårdspersonal än den som har iordningställt ett läkemedel får administrera eller överlämna det enligt 9 § tredje stycket.

15 § I ambulanssjukvården ska vårdgivaren fastställa rutiner för hur icke legitimerad personal ska iordningställa och administrera medicinsk oxygen.

9 kap. Delegering av iordningställande och administrering eller överlämnande av läkemedel

1 § Iordningställande och administrering eller överlämnande av läkemedel får delegeras inom hälso- och sjukvården med undantag för ambulanssjukvården.

Behörighet att delegera

2 § Endast läkare, tandläkare och sjuksköterskor får delegera iordningställande och administrering eller överlämnande av läkemedel till någon annan.

God och säker vård

3 § Av 6 kap. 3 § patientsäkerhetslagen (2010:659) framgår att

1. hälso- och sjukvårdspersonal endast får delegera en arbetsuppgift till någon annan när det är förenligt med en god och säker vård av patienten, och
2. den som delegerar en arbetsuppgift till någon annan ansvarar för att han eller hon har förutsättningar att fullgöra uppgiften.

Kunskaper om hantering av läkemedel

4 § Den som genom delegering får i uppgift att iordningställa och administrera eller överlämna läkemedel ska ha dokumenterade kunskaper om hantering av läkemedel och de risker som är förenade med hanteringen.

Verksamhetschefens ansvar

5 § Verksamhetschefen ska ansvara för att besluten om delegering

1. är förenliga med en god och säker vård, och
2. omprövas i nödvändig omfattning.

Kompletterande bestämmelser om delegering

6 § Kompletterande bestämmelser om delegering finns i

1. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 1997:14) om delegering av arbetsuppgifter inom hälso- och sjukvård och tandvård, och
2. Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2002:12) om delegering inom tandvården.

Rutiner för delegering

7 § Av vårdgivarens rutiner för ordination och hantering av läkemedel ska det framgå i vilka situationer och under vilka förutsättningar som det är förenligt med en god och säker vård att delegera iordningställande och administrering eller överlämnande av läkemedel i verksamheten.

8 § Av vårdgivarens rutiner för ordination och hantering av läkemedel ska det även framgå vilken kompetens och kunskap som krävs för den som genom delegering får i uppgift att iordningställa och administrera eller överlämna läkemedel.

10 kap. Ställningstagande till pågående läkemedelsbehandling vid inskrivning

**HSLF-FS
2017:37**

1 § Vid inskrivning av en patient i sluten vård ska hälso- och sjukvårdspersonalen ta ställning till om patienten har möjlighet att själv fortsätta ansvara för sin egen pågående läkemedelsbehandling eller om läkemedlet i stället ska administreras eller överlämnas av hälso- och sjukvårdspersonal.

11 kap. Läkemedelsgenomgångar

1 § En läkare ska ansvara för läkemedelsgenomgångar. Läkaren ska vid behov samarbeta med andra läkare, apotekare, sjuksköterskor och annan hälso- och sjukvårdspersonal, om det inte finns hinder enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), patientsäkerhetslagen (2010:659) eller patientdatalagen (2008:355).

2 § Av 5 kap. 1 § 3 hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), 3 § tandvårdslagen (1985:125) och 5 kap. 1 § patientlagen (2014:821) framgår att den vård och behandling som en patient får ska

1. bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet, och
2. så långt som möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten.

Enkel läkemedelsgenomgång

3 § Vårdgivaren ska erbjuda de patienter som är 75 år eller äldre och som är ordinerade minst fem läkemedel en enkel läkemedelsgenomgång vid

1. besök hos läkare i öppen vård,
2. inskrivning i sluten vård,
3. påbörjad hemsjukvård, och
4. inflyttning i en sådan boendeform eller bostad som omfattas av 12 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

Patienterna som är 75 år eller äldre och som är ordinerade minst fem läkemedel ska dessutom erbjudas en enkel läkemedelsgenomgång minst en gång per år under pågående hemsjukvård eller boende i en sådan boendeform eller bostad som omfattas av 12 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen.

Skyldigheten att erbjuda läkemedelsgenomgångar gäller för de vårdgivare som i sin verksamhet har läkare anställda eller har läkare som arbetar där på uppdrag eller annan liknande grund.

4 § Vårdgivaren ska även erbjuda patienter som har läkemedelsrelaterade problem eller där det finns misstanke om sådana problem en enkel läkemedelsgenomgång.

Allmänna råd

Läkemedelsrelaterade problem kan vara olämpliga läkemedelsval, felaktig dosering, biverkningar, interaktioner, hanteringsproblem eller andra problem som är relaterade till en patients läkemedelsanvändning.

5 § Vid en enkel läkemedelsgenomgång ska det med utgångspunkt i tillgänglig dokumentation och patientens egna uppgifter så långt möjligt kartläggas

1. vilka läkemedel patienten är ordinerad och varför,
2. vilka av dessa läkemedel patienten använder, samt
3. vilka övriga läkemedel patienten använder.

Läkaren ska kontrollera om läkemedelslistan är korrekt samt göra en bedömning av om läkemedelsbehandlingen är ändamålsenlig och säker.

Allmänna råd

Om patienten begär det eller om patienten inte själv kan lämna uppgifterna, bör uppgifterna om möjligt hämtas in från närstående.

Vid kartläggningen kan uppgifter behöva hämtas in från den egna vårdgivarens och andra vårdgivares journalhandlingar samt från läkemedelsförteckningen, om det inte finns hinder enligt patientdatalagen (2008:355), offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), patientsäkerhetslagen (2010:659) eller lagen (2005:258) om läkemedelsförteckning.

6 § Vid en enkel läkemedelsgenomgång ska patienten få individuellt anpassad information om sina läkemedelsrelaterade problem.

7 § Läkaren ska ta ställning till vilka av patientens läkemedelsrelaterade problem som kan lösas direkt och vilka som kräver en fördjupad läkemedelsgenomgång. Problemen som går att lösa direkt ska åtgärdas.

Patienten ska därefter få

1. individuellt anpassad information om vilka åtgärder som har vidtagits och orsaker till åtgärderna, samt
2. en uppdaterad läkemedelslista.

När patienten vårdas i sluten vård, ska den uppdaterade läkemedelslistan lämnas vid utskrivningen.

**HSLF-FS
2017:37**

8 § Om det bedöms att patienten inte behöver en fördjupad läkemedelsgenomgång, ska ställning tas till när den enkla läkemedelsgenomgången ska följas upp.

9 § Utöver vad som anges i 3 kap. 5–8 och 11 §§ patientdatalagen (2008:355) samt i 5 kap. 3 och 5 §§ Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:40) om behandling av personuppgifter och journalföring i hälso- och sjukvården ska läkaren i patientjournalen dokumentera

1. vilka läkemedel patienten använder,
2. vilka läkemedelsrelaterade problem som patienten har, och
3. orsakerna till de åtgärder som har vidtagits enligt 7 § första stycket.

Fördjupad läkemedelsgenomgång

10 § Den patient som efter en enkel läkemedelsgenomgång har kvarstående läkemedelsrelaterade problem eller där det finns en misstanke om sådana problem ska av vårdgivaren erbjudas en fördjupad läkemedelsgenomgång.

11 § Vid en fördjupad läkemedelsgenomgång ska för varje ordinerat läkemedel

1. kontrolleras att det finns en indikation för läkemedlet,
2. behandlingseffekten värderas,
3. bedömas hur doseringen av läkemedlet förhåller sig till patientens fysiologiska funktioner,
4. utvärderas om läkemedlets biverkningar, risken för biverkningar eller risken för interaktioner är större än nyttan med läkemedlet, och
5. nyttan med läkemedlet i förhållande till patientens övriga läkemedel och behandlingar värderas.

Patienten ska få individuellt anpassad information om resultatet av genomgången.

12 § Läkaren ska göra de ändringar i ordinationerna och vidta de andra åtgärder som behövs för att läkemedelsbehandlingen ska vara ändamålsenlig och säker.

Patienten ska därefter få

1. individuellt anpassad information om de åtgärder som har vidtagits och orsaker till åtgärderna,

2. individuellt anpassad information om målen för läkemedelsbehandlingen, och
3. en uppdaterad läkemedelslista.

När patienten vårdas i sluten vård, ska den uppdaterade läkemedelslistan lämnas vid utskrivningen.

13 § En fördjupad läkemedelsgenomgång ska följas upp. Det ska tas ställning till när uppföljningen ska göras och vilken vårdgivare eller vårdenhet som ska ansvara för den.

14 § Utöver vad som anges i 3 kap. 5–8 och 11 §§ patientdatalagen (2008:355) samt i 5 kap. 3 och 5 §§ Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:40) om behandling av personuppgifter och journalföring i hälso- och sjukvården ska läkaren i patientjournalen dokumentera

1. orsakerna till de åtgärder som har vidtagits enligt 12 § första stycket,
2. målen för läkemedelsbehandlingen,
3. när uppföljningen av den fördjupade läkemedelsgenomgången ska göras,
4. vilken vårdgivare eller vårdenhet som ska ansvara för uppföljningen, och
5. vilka yrkesutövare som har deltagit vid läkemedelsgenomgången.

Läkemedelsberättelse

15 § När en patient som under vårdtillfället har fått en läkemedelsgenomgång i enlighet med dessa föreskrifter skrivs ut från sluten vård ska en läkare upprätta en läkemedelsberättelse i patientjournalen.

Läkemedelsberättelsen ska innehålla uppgifter om

1. vilka ordinationer som har ändrats,
2. vilka andra åtgärder rörande läkemedelsbehandlingen som har vidtagits, och
3. orsakerna till de vidtagna åtgärderna.

16 § Vid utskrivningen ska det även finnas uppdaterade uppgifter i patientjournalen om

1. målen för läkemedelsbehandlingen,
2. när uppföljningen av behandlingen ska göras, och
3. vilken vårdgivare eller vårdenhet som ska ansvara för uppföljningen.

Därutöver ska det finnas en uppdaterad läkemedelslista i patientjournalen.

Överföring av information vid utskrivning

17 § Om en patient efter utskrivningen ska få vård hos en annan vårdgivare eller vårdenhet, ska läkemedelsberättelsen och informationen som anges i 16 § föras över till denna, om det inte finns hinder enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), patientsäkerhetslagen (2010:659) eller patientdatalagen (2008:355). Överföringen ska göras senast samma dag som patienten skrivs ut.

Vid utskrivningen ska patienten få läkemedelsberättelsen, den uppdaterade läkemedelslistan och den övriga informationen som anges i 16 § skriftligen.

18 § Bestämmelser om vårdplanering och överföring av informationen vid utskrivning finns i Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2005:27) om samverkan vid in- och utskrivning av patienter i slutenvård.

Uppföljning

19 § Verksamhetschefen hos den vårdgivare eller på den vårdenhet som har ansvaret för uppföljningen efter en fördjupad läkemedelsgenomgång eller efter en utskrivning där det har upprättats en läkemedelsberättelse enligt 15 § ska se till att patienten tilldelas en läkare som ansvarar för uppföljningen av läkemedelsgenomgången.

Vårdgivaren ska ansvara för att det finns rutiner som säkerställer att patienter tilldelas en läkare i enlighet med första stycket.

Allmänna råd

Om patienten har en fast vårdkontakt enligt 4 kap. 1 § hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80) som är läkare, bör han eller hon ansvara för uppföljningen.

20 § Läkaren ska vid uppföljningen som avses i 19 § göra en bedömning av om läkemedelsbehandlingen är ändamålsenlig och säker samt vid behov vidta åtgärder. Läkaren ska även ansvara för att följa upp, uppdatera och ompröva målen för behandlingen.

När det finns ett behov av fortsatt uppföljning, ska läkaren ansvara även för denna.

Information till närstående

21 § När informationen som anges i 6, 7, 12, 15 och 16 §§ inte kan lämnas till patienten, ska den i stället lämnas till en närstående, om det inte finns hinder i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) eller i bestämmelserna om tystnadsplikt i 6 kap. 12–16 §§ patientsäkerhetslagen (2010:659).

12 kap. Kontroll och förvaring samt rekvisition av läkemedel

Förvaring av läkemedel

1 § Läkemedel ska förvaras

1. oåtkomliga för obehöriga,
2. enligt tillverkarens anvisningar,
3. på ett sådant sätt att deras kvalitet inte försämras, och
4. i ett särskilt läkemedelsförråd som är anpassat till verksamhetens inriktning och omfattning.

2 § Under förutsättning att det är förenligt med en säker hantering, får läkemedel som måste vara lätt tillgängliga förvaras utanför läkemedelsförrådet.

Tillförsel, förbrukning och kassation av narkotiska läkemedel

3 § Tillförsel, förbrukning och kassation av narkotiska läkemedel ska dokumenteras i en särskild förbrukningsjournal.

4 § Vårdgivaren ska regelbundet kontrollera tillförsel, förbrukning och kassation av narkotiska läkemedel som ett led i egenkontrollen enligt 5 kap. 2 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

Rutiner för förvaring samt rekvirering av läkemedel

5 § Av vårdgivarens rutiner för ordination och hantering av läkemedel ska det framgå

1. vilka läkemedel som bedöms kunna förvaras utanför läkemedelsförrådet,
2. hur läkemedel ska rekvireras, och
3. vem som får rekvirera läkemedel.

13 kap. Undantagsbestämmelse

1 § Socialstyrelsen kan medge undantag från bestämmelserna i dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

-
1. Denna författning träder i kraft den 1 januari 2018.
 2. Genom författningen upphävs
 - Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2000:1) om läkemedelshantering i hälso- och sjukvården
 - Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 1992:22) om informationsskyldighet för läkare och tandläkare om generiska läkemedel m.m.

Styrelsen för Socialstyrelsen

(Rättsavdelningen)¹

1 (Föredragande: Lisa van Duin)

HSLF-FS kan laddas ned eller beställas via
Socialstyrelsens publikationsservice
webb: www.socialstyrelsen.se/publikationer
e-post: publikationsservice@socialstyrelsen.se



Socialförvaltningens arbetsmiljöarbete



Sjukstatistik, Socialförvaltningen

Total sjukfrånvaro (i procent), inkl. sjukersättning och rehabilitering, i förhållande till ordinarie arbetstid									
	150401-160331			160401-170331			170401-180331		
	alla	män	kvinnor	alla	män	kvinnor	alla	män	kvinnor
Total sjukfrånvaro	8,1	4,5	8,5	8,6	5,1	8,9	8,8	6,5	9,1
Ålder									
< 29 år	6,3	3,7	6,6	7,1	6,9	7,2	6,8	6,8	6,8
30 - 49 år	8,6	7,0	8,8	8,2	5,3	8,6	8,4	6,0	8,7
> 50 år	8,3	1,0	8,7	9,3	3,2	9,7	9,8	7,4	9,9
Långtidsfrånvaro >59 dgr i i relation till total sjukfrånvaro	48,7	0,6	48,1	48,9	1,2	47,7	48,2	2,9	45,3



Kommentarer till statistiken

Statistiken visar Socialförvaltningens totala sjukfrånvaro under perioderna 150401-160331, 160401-170331 och 170401-180331.

Den totala sjukfrånvaron varierar kraftigt mellan enheterna, vilket även innebär att frånvaron är relativt låg på vissa enheter.

Sjukstatistik, Vård och Omsorg

Total sjukfrånvaro (i procent), inkl. sjukersättning och rehabilitering, i förhållande till ordinarie arbetstid

	150401-160331			160401-170331			170401-180331		
	alla	män	kvinnor	alla	män	kvinnor	alla	män	kvinnor
Total sjukfrånvaro	8,6	6,4	8,7	9,0	6,5	9,2	8,9	6,9	9,1
Ålder									
< 29 år	6,9	4,5	7,1	7,3	7,1	7,4	7,2	7,9	7,0
30 - 49 år	8,7	9,8	8,6	8,6	8,0	8,7	8,5	6,9	8,7
> 50 år	8,9	0,8	9,1	9,9	1,1	10,1	9,9	4,3	10,0
Långtidsfrånvaro >59 dgr i i relation till total sjukfrånvaro	48,7	0,8	47,9	49,3	1,2	48,1	47,2	1,6	45,6



Kommentarer till statistiken

Statistiken visar vård och omsorgs totala sjukfrånvaro under perioderna 150401-160331, 160401-170331 och 170401-180331.

Orsaker till sjukfrånvaron är bland annat operationer och psykisk ohälsa.

Sjukstatistik, Individ- och familjeomsorg

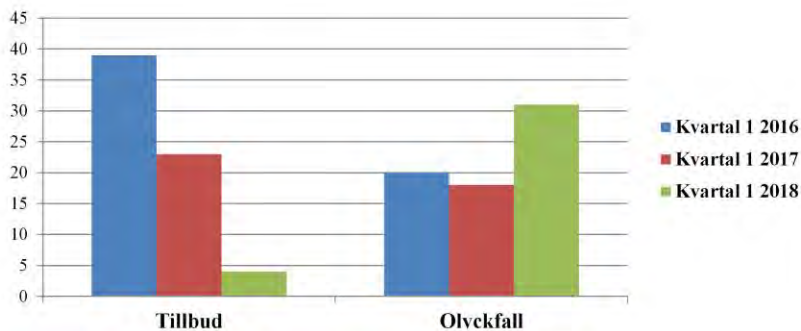
Total sjukfrånvaro (i procent), inkl. sjukersättning och rehabilitering, i förhållande till ordinarie arbetstid									
	150401-160331			160401-170331			170401-180331		
	alla	män	kvinnor	alla	män	kvinnor	alla	män	kvinnor
Total sjukfrånvaro	6,5	3,0	7,8	6,7	2,9	7,9	8,8	6,6	9,5
Ålder									
< 29 år	3,2	1,7	3,6	5,4	4,7	5,5	4,3	2,5	5,2
30 - 49 år	8,7	4,4	10,9	6,9	3,3	8,7	8,9	6,9	9,7
> 50 år	5,4	1,4	6,7	6,9	2,0	8,0	9,8	7,9	10,2
Långtidsfrånvaro >59 dgr i relation till total sjukfrånvaro	49,9	0,0	49,9	50,1	2,3	47,8	54,8	8,8	46,0

Kommentarer till statistiken

Statistiken visar Individ- och familjeomsorgens totala sjukfrånvaro under perioderna 150401-160331, 160401-170331 och 170401-180331.

Orsaker till sjukfrånvaron är bland annat operationer och psykisk ohälsa.

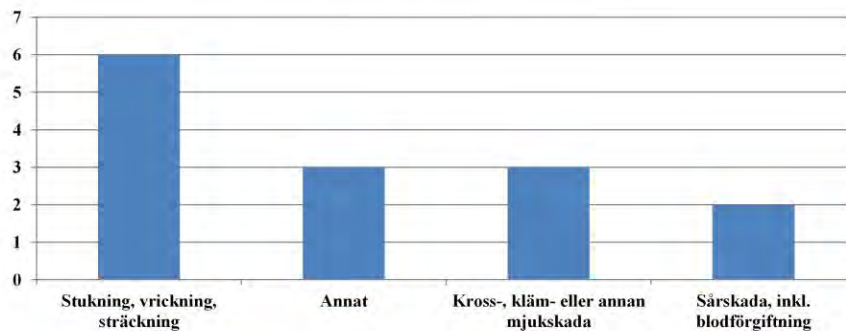
Rapporterade olyckor och tillbud januari - mars



Kommentarer till statistiken

Statistiken visar de anmälningar som skett i KIA (kommunernas informationssystem om arbetsmiljö) under kvartal 1, år 2016, år 2017 och år 2018.

Typ av skada för olycksfall januari - mars



Kommentarer till statistiken

Statistiken visar typ av skada för olycksfall, dvs. fysiska konsekvenser av olycksfallet, som inträffat på socialförvaltningen 180101-180331. Orsaken till skadan är i flera fall att medarbetaren har halkat omkull inomhus eller utomhus.

Pågående arbete

- Obligatorisk utbildning i svåra samtal för chefer
- Framtagande av en ny handlingsplan med syfte att förbättra arbetsmiljön
- Kvartalsvisa uppföljningar i skyddskommittén
- Kompetensförsörjningsplan för Östhammars kommun



Kommentarer

En heldagsutbildning i svåra samtal kommer att äga rum i maj. Utbildningen är obligatorisk för samtliga chefer inom socialförvaltningen.

Sommaren 2015 fastställde socialförvaltningens ledningsgrupp en handlingsplan med syfte att förbättra det systematiska arbetsmiljöarbetet inom förvaltningen. De flesta åtgärder är nu slutförda och en ny handlingsplan kommer att fastställas under våren. I arbetet deltar arbetsgivarrepresentanter och fackliga representanter.

Från och med hösten 2018 kommer skyddskommittén att förlänga och utveckla sina möten. Till varje möte ska det ske en uppföljning gällande hur enheterna arbetar med det systematiska arbetsmiljöarbetet. Ett kontrollområde är exempelvis huruvida det har genomförts skyddsronder.

Östhammars kommun håller på att arbeta fram en kompetensförsörjningsplan. I detta arbete ska samtliga förvaltningar se över sina kompetensbehov mm. Socialförvaltningen har sedan år 2016 en personalförsörjningsplan och sedan år 2017 en personalstrategi.

Socialnämnden

Målarbete 2019

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämndens mål för år 2019 antas.

Beslutsfattare/delegat: Socialnämnden

Bakgrund

Kommunfullmäktige har fattat beslut om ny styrmodell med strategiska inriktningsområden. Nämnderna har sedan dessa strategiska inriktningsområdena som underlag till egna mål, de områden som ska prioriteras för respektive nämnd. Dessa bryts i sin tur ned till verksamhetsmål. Till nämndmålen/verksamhetsmålen kopplas styrtalet, en indikator på hur verksamheten ligger i jämförelse med målet.

Kommunfullmäktige har antagit fyra strategiska inriktningsområden, en hållbar kommun, en attraktiv och växande kommun, en lärande kommun samt en öppen kommun. Verksamhetsmålen tas i respektive verksamhet utifrån anteckningar från Socialnämndens budgetdialog, föregående års verksamhetsmål, internkontroller samt verksamhetsuppföljningar.

Den nya styrmodellen kallas för styrhuset och är ett nytt arbetssätt där alla förvaltningar arbetar i ett gemensamt ledningssystem för målarbetet. Syftet med styrhuset är att ge nämnden fler verktyg för målarbetet samtidigt som inriktningen finns tydligt prioriterad.

Underlag¹

Beslutet skickas till

Socialchef

Vård och omsorgschef

Chef för individ och familjeomsorgen

¹ För att ta del av fullständiga underlag: kontakta socialförvaltningens registrator socialnamnden@osthammar.se

Mål 2019

Kommunfullmäktiges strategiska inriktningsområde:

- En attraktiv och växande kommun

Beskrivning

- Där människor vill bo och stanna kvar, dit besökare vill och där företaget växer
- Där bostadsbyggandet och befolkning ökar
- Vi skapar intryck och avtryck i konkurrens, vi upplever utveckling och satsning på arbetsmarknad, kommunikation, kultur och fritidsutbud

Socialnämndens mål:

- Socialnämnden är en attraktiv arbetsgivare som arbetar strategiskt med personalförsörjning för att säkerställa att rätt kompetens finns tillgänglig
- Socialnämnden tillhandahåller tjänster av god kvalitet med inflytande över insatsernas genomförande

Kommunfullmäktiges strategiska inriktningsområde:

- En hållbar kommun

Beskrivning

- Där vi finner lösningar för tillväxt, där exploatera och bevara växer tillsammans
- Där människor är sedda, inkluderade och engagerade, hälsa och välmående, balanserad demografi, mångfald och alla människors lika värde
- Där äldre och funktionsvarierade ges trygghet, service och värdighet för ett gott liv
- Där vi har ett effektivt resursutnyttjandet, ej skadar miljön, är långsiktiga och tänker på kommande generationer

Socialnämndens mål:

- Socialnämndens verksamhet bedrivs med största möjliga nytta för kommuninvånare och stärker individer till ett självständigt liv
- Socialnämnden digitaliserar vilket skapar trygghet för brukarna och effektiviserar verksamheten
- Miljökonsekvenser beaktas alltid och negativa miljökonsekvenser förebyggs

Kommunfullmäktiges strategiska inriktningsområde:

- En lärande kommun

Beskrivning

- Där alla ges förutsättningar för framtiden
- Där skola, akademi och näringsliv möts i nätverk och science parks

- Där den kommunala organisationen, förtroendevalda och medarbetare utvecklas med samtidens krav, behov och utmaningar genom anpassningsbarhet och förändring

Socialnämndens mål:

- Socialnämnden samverkar aktivt med skolor, universitet och andra vårdgivare, huvudmän och civilsamhället
- Socialnämnden har en innovativ socialtjänst som kännetecknas av delaktighet och ständig förbättring
- Socialnämnden verkar för en ökad kompetensutveckling och karriärmöjligheter inom organisationen

Kommunfullmäktiges strategiska inriktningsområde:

- En öppen kommun

Beskrivning

- Där vi uppfattas som transparenta, inkluderande, inbjudande lyssnande och tillgängliga
- Delaktig, påverkan, inflytande, demokratisk, inbjudande, lyssnande, nyfiken.
- Omfamna olikheter, släppa in olika perspektiv, förutsägbarhet

Socialnämndens mål:

- Socialnämnden främjar delaktighet, öppenhet, allas lika värde och att alla synpunkter tas tillvara
- Socialtjänsten har en tydlig och förståelig myndighetsutövning

Årsbudget 2019, Plan 2020-2022

Socialnämnden

Postadress	Besöksadress/Reg.office	Telefon	Telefax	Organisationsnummer	Bankgiro
Box 66	Stångörsgatan 10	Nat 0173-860 00	Nat 0173-175 37	212000-0290	233-1361
S-742 21 Östhammar	Östhammar	Int +46 173 860 00	Int +46 173 175 37	V.A.T. No	PlusGiro
	www.osthammar.se	kommunen@osthammar.se		SE212000029001	1 31 70-6

Innehållsförteckning

1	Verksamhetsområde	3
2	Omvärldsanalys	3
3	Verksamhetsmål kopplat till god ekonomisk hushållning	5
4	Övriga mål och riktlinjer	6
5	Verksamhetsförändringar och konsekvenser 2018.....	7
6	Verksamheten 2019-2021	9
7	Kvantitet och kvalitet	11
8	Investeringar	Fel! Bokmärket är inte definierat.
9	Tabeller.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.

1 Verksamhetsområde

Anvisning

Kort övergripande beskrivning av verksamhetsområdena.

Socialnämndens ansvarsområden är primärt äldre- och handikappomsorg samt individ och familjeomsorg (IFO). Inom äldre- och handikappomsorgen återfinns vård och omsorgsboende, hemtjänst, gruppboendestäder och annan service inom ramen för lag om stöd och service (LSS). Äldreomsorgen har ca 650 anställda och står för ca 80 % av socialnämndens totala verksamhet. IFO organiserar ca 80 anställda och verkar inom områdena Barn och unga, försörjningsstöd, familjerätt, öppenvård, missbruk och socialpsykiatri mm.

Den allra viktigaste beståndsdel för att kunna åstadkomma en god äldreomsorg, äldreomsorg och individ- och familjeomsorg är kvalificerade och engagerade medarbetare. Det arbete som de utför är avgörande för den upplevda kvaliteten. Det är därför viktigt att kunna säkra den framtida personalförsörjningen. All personal måste ha goda arbetsvillkor med bra arbetsmiljö och möjligheter att kunna påverka sin situation på arbetsplatsen. Det handlar konkret om lön, möjligheter till heltid, ökat inflytande över arbetstider och ökad delaktighet på arbetsplatsen. Möjligheter till vidareutbildning och karriärmöjligheter ska finnas för den som vill och kan utvecklas till chef och ledare för verksamhet inom äldreomsorg och äldreomsorg.

Socialnämnden står inför stora utmaningar inom den närmaste femårsperioden. Den volymtillväxt som sker kommer att skapa stora utmaningar inom flera områden såsom hemtjänst, personlig assistans, personalförsörjning, bostäder och ekonomiska resurser. Det behövs därför ett samlat helhetsgrepp och det behöver arbetas fram en långsiktig handlingsplan på nationell nivå som följs av lokala strategier för kompetensförsörjning inom hela verksamheten.

Flera lagförändringar är på gång inom socialnämndens verksamhetsområde. En ny socialtjänstlag utreds för närvarande. Diskussioner om att barnkonventionen skall bli lag och hur detta påverkar kommunerna är fortfarande oklart. Dataskyddslagen GDPR som införs under andra halvan av år 2018 kommer att påverka arbetet även under år 2019.

2 Omvärldsanalys

Anvisning

Analys utifrån nämndspecifika omvärldsfaktorer som har betydelse för verksamheten. Här kan även beskrivas historiska perspektiv som har betydelse för framtiden.

Det råder osäkerhet om inriktningen i den globala ekonomiska, politiska och säkerhetspolitiska utvecklingen. Riskerna för en kraftig inbromsning i den asiatiska ekonomin, liksom en hastig korrigerande av de globala tillgångspriserna, som stigit under en lång tid, kvarstår också. I skrivande stund råder också stor osäkerhet avseende de frihandelsavtal som ifrågasätts med hot om straffullar mellan de olika frihandelsområdena världen över. Sverige är en liten öppen ekonomi med en stor

exportsektor. Exporten uppgår till ca 45 procent av BNP. Vår ekonomiska utveckling är därför i hög grad beroende av den globala utvecklingen. Frihandel och deltagande i EU:s inre marknad utgör förutsättningar för den ekonomiska utvecklingen i Sverige.

Tillväxttakten i svensk ekonomi fortsätter vara stabil och är beräknad till nästan 2,5 procent för år 2019. Det förekommer dock tecken på att marknaden bromsar in. Oron på aktiemarknaden indikerar att en eventuell lågkonjunktur kan vara på väg under år 2019. Bland annat så har byggsektorn kraftfullt dragit ner planerade byggstartar under slutet av år 2018. I Sverige utgör hushållens höga skuldsättning och stigande bostadspriser fortsatt en makroekonomisk risk. Högt skuldsatta hushåll kan komma att dra ned på sin konsumtion om priserna på bostäder faller kraftigt eller räntorna stiger. Det kan i förlängningen påverka tillväxten och sysselsättningen negativt. Det kan också påverka bostadsbyggandet negativt.

Sysselsättningsgraden i Sverige är nu den högsta på över 25 år och den högsta som EU:s statistikmyndighet Eurostat någonsin uppmätt. Arbetslösheten sjunker och beräknas vara omkring 6 procent kommande år. För Östhammars del innebär det att den rekordlåga arbetslösheten förväntas kvarstå.

De offentliga finanserna är starka med överskott. Sveriges statsskuld som andel av BNP minskar stabilt till den lägsta nivån sedan 1977. Socialnämnden förväntar sig kraftfulla satsningar från regeringen på vård och omsorg, oavsett vem som har det politiska ansvaret under den kommande mandatperioden.

Befolkningsmässigt har Sverige vuxit kraftigt de senaste åren. Den demografiska bilden visar på att vi blir fler yngre samt fler äldre. Detta innebär att antalet individer i arbetskraften inte ökar i samma omfattning som befolkningen i övrigt med ökat ekonomiskt tryck som följd.

Förändringen ställer stora krav på en lyckad integration av de nya svenskar som anländer till Sverige. Utrikes födda och personer utan fullgjord gymnasieutbildning utgör en allt större del av de arbetslösa. En misslyckad integration kan ställa stora grupper utanför samhället med social oro till följd. Dessutom ökar risken att arbetsmarknaden går miste om värdefull kompetens om de nya grupperna inte tas till vara på bästa sätt.

Den tekniska utvecklingen fortsätter i snabb takt inom alla områden och har en stark påverkan på hela vårt samhälle. Utmaningen för den offentliga sektorn är att använda tekniken fullt ut för ökad effektivitet.

Hållbarhet är i fokus. De sociala och ekonomiska perspektiven på miljö och klimat står högt på såväl den politiska agendan som inom näringsliv och organisationer. Även om denna omställning inledningsvis ökar nämndens kostnader måste denna fråga alltid komma först i de beslut som fattas. Viktiga förhållningssätt för socialnämnden att fokusera på under den kommande perioden är samverkansvilja, långsiktighet och helhetstänk.

Individen står i centrum. Den ökade individualiseringen tillsammans med ökad kunskapsnivå bland invånarna höjer kraven och förväntningarna på tjänster, inte minst på välfärdstjänsterna. Generationsskifte där yngre generationer med delvis andra värderingar tar över vilket starkt påverkar förväntningarna på socialnämndens verksamheter.

3 Verksamhetsmål kopplat till god ekonomisk hushållning

Anvisning

Förslag på verksamhetsmål som har betydelse för en god ekonomisk hushållning skall anges verksamhetsplanen. Angivna verksamhetsmål ska kunna utvärderas i årsredovisningens verksamhetsberättelse. Dessa mål skall användas tillsammans med finansiella mål i kommunens förvaltningsplan.

Barn och unga

Barn och ungdomars psykiska ohälsa har ökat under 2000-talet, och statistik visar på en fortsatt ökning. Undersökningen liv hälsa, ung, som färdigställdes år 2018 visar på att de underliggande hälsofaktorerna- rökning och droganvändning har minskat. I Östhammars kommun har anmälningar avseende oro för unga fortsatt att öka under år 2018, vilket indikerar att satsningen på förbättrad samverkan med skolan har gett resultat. Tyvärr har samtidigt andelen placerade barn ökat. Om denna trend kvarstår under år 2019 kommer det medföra stora underskott för verksamheten barn och unga. Alternativ till placeringar och metoder för tidigare upptäckt måste utvecklas. Samverkan med skolan och Region Uppsala är en nyckelfaktor i detta arbete.

Råd- och stödverksamheten inom IFO ska anpassa sin verksamhet efter behov som framkommer från enskilda i kontakt med verksamheten. Tidiga och öppna insatser har visat sig över tid vara framgångsrika och kostnadseffektiva.

För ensamkommande är framtiden oviss. Det finns lagförslag som kan medföra att ett stort antal ungdomar ska få genomföra gymnasieutbildning trots att de fått avslag på sin asylansökan. Detta skulle bli en stor utmaning för kommunerna. Utifrån nuvarande förutsättningar så kommer verksamheten att fortsätta krympa. Prioriterade områden blir integrationsprocessen, samverkan och eventuell verksamhetsutveckling av stödboende till att omfatta även andra målgrupper än ensamkommande.

Vuxen och socialpsykiatri

Vuxnenheten kommer att satsa på att utveckla öppenvården inom missbruk. En utveckling av arbetet med spelmissbruk behöver göras. Förvaltningen ser ett ökat behov inom socialpsykiatri och en budgetförstärkning kan komma att behövas. Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård kommer att slå igenom fullt ut med betalningsansvar inom tre dagar från meddelande om utskrivningsklar patient.

En nedgång i konjunkturen kan skönjas och en ökning av kostnaderna för försörjningsstöd är att vänta.

Vård och omsorg

Vården och omsorgen står inför flera utmaningar. Demografiska förändringar ger större andel äldre i kommunen och ett ökat behov av vård och omsorg. Den äldre befolkningen ställer högre krav på äldreomsorgen. Inom hemtjänsten är det två områden, personkontinuitet och trygghet som i stora delar hänger ihop och är speciellt viktiga att

utveckla. Detta ska ske genom alltmer teamarbete där förvaltningens storskalighet kan kombineras med teamens närhet till brukaren. I teamen ska HSL-personalen vara en naturlig del.

En stor utmaning kommer att vara kompetensförsörjning och att öka antalet sökande till gymnasieskolans vårdutbildning, samt fortsätta arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare med en nära arbetsledning.

Hälsofrämjande arbete kommer att ha en växande betydelse för invånarna där samarbetet med region Uppsala kommer att få allt större betydelse för att säkra vårdens kvalitet. För att möta det ökande vårdbehovet av vård och omsorg för den äldre befolkningen, satsar verksamheten aktivt på rehabilitering i hemmet, fortsatt utveckling av stöd till anhöriga som vårdar närstående i hemmet och kompetensutveckling för vårdpersonalen.

Men även civilsamhället måste stödjas och ges rätt förutsättningar för att bli en bra samarbetspartner. Framtidens äldreomsorg måste i större utsträckning bygga på sociala nätverk i civilsamhället som kan bistå med trygghetsskapande och aktivitetsbaserade insatser.

Krav på ökad innovationstakt och krav på webbaserade lösningar kommer att ge ökad trygghet, självständighet och ökad social kontakt för äldre och för personer med funktionsnedsättning.

Trots goda resultat i nettokostnadsanalysen måste fortsatt arbete ske mot budget i balans. Ska nämnden skaffa sig ett ekonomiskt handlingsutrymme måste verksamheten fortsätta att effektiviseras med rationella arbetsmetoder, speciellt inom hemtjänsten och inom LSS verksamheten. Översyn av avgiftsmodeller och nivåer är andra områden som kan frigöra ekonomiskt utrymme.

Fler beslut har tagits enligt LSS (lag om stöd och service), och planeringen har påbörjats för att möta målgruppens behov och för att minimera risker med avgift för icke verkställda beslut. En långsiktig handlingsplan för de kommande årens behov av LSS kommer att upprättas under året.

4 Övriga mål och riktlinjer

Anvisning

Mål och riktlinjer för verksamheten.

Ständiga förbättringar

Under senare år har Östhammars kommun arbetat med kompetenshöjande insatser för strategiskt utvalda inom detta område. Det är nu av största vikt att ständiga förbättringar blir ett etablerat arbetssätt inom förvaltningen och börjar genomsyra allt arbete inom nämndens ansvarsområden. Det förväntas en tydlig förändring inom ledarskapet till förmån för ständiga förbättringar. Ansvaret för att initiera, utveckla och stödja arbetet med ständiga förbättringar är ett prioriterat område för nämndens samtliga chefer.

Forskning och utveckling (FoU)

Nämndens arbete med forskning och utveckling behöver uppdateras i samband med att regionens FoU-arbete nu tagit fart. Det är viktigt att nämnden har en genomtänkt strategi hur verksamheten ska ta emot och tillämpa ny kunskap.

Jämställdhet

En viktig del i nämndens arbete är att kartlägga och analysera hur nämndens resurser fördelas bland män och kvinnor. Utifrån denna analys bör sedan förslag på insatser avseende värderingsstyrning tas fram.

Heltidsinförandet med tillhörande tillsvidareanställningar har under år 2018 försenats och kommer att slutföras under år 2019. Trots detta så följer förvaltningen den plan som kommunen fastställt för genomförande av rätt till heltid. Under hösten kommer en inventering göras om hur stort intresset är för att arbeta heltid. Detta görs vid samtliga förvaltningar.

Miljö

Antalet transporter som sker med miljövänliga fordon ska fortsätta att öka. Miljöfrågor ska beaktas i all socialnämndens verksamhet. Källsortering ska vara genomförd vid all verksamhet innan årets utgång. I samband med föreslagen översyn av kostproduktionen kan en styrning mot mer ekologisk- och närproducerad mat övervägas.

5 Verksamhetsförändringar och konsekvenser 2019

Anvisning

Beskrivning av större och betydelsefulla förändringar och konsekvenser i verksamheten.

Ny modell för ledning och styrning

Kommunens ledningsgrupp har i samverkan med den politiska ledningen under 2018 infört en ny modell för styrning. Resultatet av detta arbete har inarbetats i detta dokument under avdelning "mål och styrtal". Arbete med att fortsätta utveckla detta i hela organisationen kommer att ske under året. Målsättningen med förändrad ledningsmodell, exkluderat mål och styrning, är att bygga verksamhetsplaneringen på verksamhetsperspektivet, det så kallade bottom up.

Arbetet med att skapa förståelse och medvetenhet avseende ekonomi och resursutnyttjande i organisationen behöver utvecklas. Eventuella oklarheter i uppdrag- och ansvarsförhållanden mellan olika organisatoriska nivåer kommer att förtydligas.

Digitalisering, IT och kommunikation

Sedan 2017 har en kraftfull satsning skett på ny teknik i samband med införandet av ett nytt verksamhetssystem. Under de närmsta åren kommer fokus flyttas till att arbeta med att säkerställa att systemet används fullt ut och att dokumentation och registrering sker effektivt. Systemet ska inte bara säkerställa en rättssäker handläggning utan ska även kvalitetssäkra uttag av statistik. Artificiell intelligens (AI) kommer starkt på olika områden. Även om det fortfarande är på grundläggande nivå blir det allt tydligare att

detta är ett område som skapar möjligheter inom verksamheten. Egenvård inom regionen kommer att bli föremål för AI under året. Beslutsstöd på olika nivåer är andra områden som tar hjälp av AI. Men även enklare digitaliserade tjänster ex nyckelfri hemtjänst, medicinutdelning, självtester, behandlingsprogram mm kommer att införas under året.

Arbetet gällande utökade trygghetsskapande insatser för brukarna med hjälp av ny teknik fortsätter utvecklas. Områden som larm och positionering är områden som kommer att stärkas. Digital infrastruktur bör utvecklas i våra boendeformer som underlättar för brukarna att digitalt upprätthålla en nära kontakt med anhöriga.

Personalperspektivet

Bristen på personalkontinuitet är fortfarande en stor utmaning och som skapar stora påfrestningar på organisationen. Kompetensplaner och olika förmånspaket måste arbetas fram, men också finansieras. Nya organisatoriska arbetsformer med andra kompetenser måste etableras för att möta bristen på socionomer och legitimerad personal. Om förvaltningen ska lyckas med att hitta rätt kompetens till framtidens tjänster måste arbetsgivaren "Östhammars kommun" framstå som en god arbetsgivare.

För att det ska kunna ske måste förmågan att attrahera, rekrytera, behålla, utveckla medarbetare kraftfullt stärkas. Det omfattande arbetet med digitalisering och teknik som pågår och berör alla delar av förvaltningen ställer höga krav på förmåga för den enskilde medarbetaren att ta till sig ny teknik och nya arbetsätt. För förvaltningen medför det samtidigt krav på omfattande och väl genomförda utbildningsinsatser kopplat till teknikens införande.

Chefernas förutsättningar att vara den goda ledaren måste fortsätta att utvecklas. Mindre chefsområden och tydligare uppdrag ska skapa det goda arbetet som säkerställer en trygghet och säker miljö både för anställda och brukare.

Att förvaltningen med dess chefer och medarbetare är en lärande organisation är viktigt i en snabbt föränderlig verksamhet. Delaktighet och information är därför två andra centrala begrepp som genomsyrar de åtgärder som ska vidtas. Personalens kompetens och vilja till förändring är en viktig del i att skapa, för den enskilde och verksamheten, möjlighet till utveckling. Om förvaltningen i framtiden ska vara en attraktiv arbetsgivare, där både befintliga och potentiella medarbetare trivs, måste möjlighet att utveckla sin kompetens vara omfattande och tydlig för den enskilde.

En strategi kring lönebildning, trohetslöner och kompetensutveckling med tydliga kompetenstrappor måste tas fram. Detta samordnas med kommunens arbete för att bli en attraktiv arbetsgivare. Det bör även tydliggöras vilka möjligheter som finns för resor på arbetstid, förkortad arbetstid, och att arbeta hemma, vilka vara tänkbara verktyg för verksamheterna.

Socialnämnden måste under de kommande åren, i samverkan med barn- och utbildningsnämnden, i större utsträckning arbeta med att säkerställa intresset för vård- och omsorgscollege.

Kost och kostproduktion

Mat är en viktig del av vårt liv både ur ett socialt och tekniskt perspektiv. Vid analyser

av resultat från öppna jämförelser framkommer det att produktionskostnaderna för maten som konsumeras inom socialnämndens verksamheter vida överstiger andra jämförbara kommuner. Nämnden bedömer att inom detta område finns det möjlighet till att skapa en effektivare kostorganisation inom kommunen varför en översyn av hela kommunens kostverksamhet rekommenderas.

Vidareutveckling av Råd och Stöd

Öppenvårdsverksamheten är en viktig insats för att stödja medborgarna i frågor som rör speciellt barn. Historiskt har det visat sig att bra stöd i ett tidigt skede förebygger mer omfattande insatser av myndighetsutövande karaktär. Många förändringar som påverkar Råd och Stöd har skett de senaste åren, både i omvärlden men även organisatoriskt. För målgruppen barn 8-12 år med hemmasittande beteende bör en särskild insats arbetas fram i samverkan med skolan där fokus bör vara att stödja föräldrarna. En översyn av lokalerna bör ske på grund av trångboddhet.

Hemtagningsteam

I samband med att regionen förstärker vården i hemmet med närvårdsteam bör socialnämnden utveckla möjligheten till tidig hemgång med så kallade hemtagningsteam. Teamen på varje ort har ett nära samarbete med primärvårdens fasta vårdkontakt, så att trygg och säker hemgång kan ske från slutenvården. I teamen ingår sjuksköterska, arbetsterapeut, fysioterapeut, biståndshandläggare, chef och undersköterskor

Syftet är att under trygga former medverka till att brukare som skrivs ut från slutenvården kan återgå till eget hem utan att mellanlanda på korttidsboende. Vid alla former av boende på institution finns risk för institutionalisering varför återgång till eget boende är att föredra, men då med inledningsvis förstärkta insatser.

Hälso- och sjukvårdsverksamheten (HSL)

Svårigheterna med att fylla vakanta tjänster fortsätter. Även om vidtagna åtgärder gett visst resultat så kvarstår stora svårigheter vid rekrytering av legitimerad personal. Vidareutveckling av verksamhetssystemet ska skapa ökad trygghet utifrån dokumentationsperspektivet och spårbarhet utifrån uppföljningsperspektivet. Speciellt inom området; delegation av HSL insatser, är detta ett viktigt område att säkerställa.

6 Verksamheten 2019-2021

Anvisning

Kort beskrivning av planerad utveckling/förändring av verksamheten

Ökad samverkan med region Uppsala, vision nära vård 2030

För att kunna skapa ett effektivt hälso- och sjukvårdssystem i framtiden som är nära invånarna krävs samordning och samarbete på alla nivåer i regionen, oavsett huvudmannaskap och hur vården är organiserad. Region Uppsala behöver tillsammans med kommunerna få till stånd en långsiktig förändring så att bättre förutsättningar ges för att kunna ge en effektiv och sammanhållen vård. En omställning till en effektiv och nära

vård 2030 handlar om att både öka närhet och koncentration av vård, det vill säga det behövs decentralisering och centralisering samtidigt. Troligtvis kommer hemsjukvården och närvårdsenheten vara en viktig del i detta utvecklingsområde.

Individ och familjeomsorg

Arbetet med att höja kvaliteten i myndighetsutövningen fortsätter. Utredningstider och dokumentation är områden som behöver förbättras ytterligare.

Barn och unga

Fokus måste de kommande åren förflyttas till förebyggande arbete och tidig identifikation av barn i riskzoner. Förstärkt samarbete med skolan och en tydligare vårdprocess inom regionen kan medföra ökade möjligheter till tidiga insatser för barn med särskilda behov. Processen med samordnad individuell plan (SIP) bör förtydligas i samverkan med skolan och regionen. I myndighetsarbetet kvarstår arbete med att höja kvaliteten på utredningar och att korta utredningstiderna i samband med att ett nytt verksamhetssystem nu är infört.

Fortsatt omställning av verksamhet för ensamkommande barn förväntas ske. Under året 2018 har verksamheten fortsatt att minska vilket innebär att ett nytt inriktningsbeslut behöver fattas om hur verksamheten i framtiden ska organiseras.

Boendestöd

Inom boendestödet skall ett arbete med att förbättra dokumentationen göras och genomförandeplanerna skall utvecklas. Fortsatt arbete med att förbättra rutiner inom boendestödet och utvecklar geografiska team för att använda tid effektivare.

Vård och omsorg

Planering och projektering av det nya äldreboendet i Öregrund kommer att medföra en ökad arbetsbelastning vid förvaltningen. Stor vikt kommer att läggas på det långsiktiga rekryteringsarbetet för att lyckas bemanna verksamheten. Även att växa volymmässigt på ett kostnadseffektivt sätt är en utmaning. Ny teknik, primärt digital skapar ökade möjligheter att lyckas inom detta område.

Den vårdutveckling som sker inom regionens verksamhetsområde skapar bättre möjligheter till ökad genomströmning i slutenvården. Det ökar behovet av basal omvårdnad i brukarens hemmiljö, vilket i sin tur medför ett ökat behov av kommunal hemsjukvård. Fortsatt utveckling av Närvårdsenhetens verksamhet och uppdrag kan understödja denna förändring.

Andelen äldre med förekomst av demenssjukdom ökar. Ca 8 % av alla som är 65 år eller äldre och nästan hälften av alla som är 90 år eller äldre har en demenssjukdom. En långsiktig satsning och planering på området demens och äldres psykiska hälsa är nödvändigt eftersom antalet äldre ökar. Socialnämnden ser därför ett behov av att öka antalet särskilda boendeplatser för äldre, med ett tydligt uppdrag för denna målgrupp. Utöver den volymmässiga ökningen tillkommer även en ökad vårdtyngd. Detta ställer ökade krav på personalens kompetens och utbildningsnivå. Under de närmaste åren behövs en omfattande vidareutbildning inom psykiatri, geriatrik samt demens för att möta detta behov.

7 Kvantitet och kvalitet

OBS 2018 siffror och kommentarer

Anvisning

Beskrivning av kvantitets- och kvalitetsaspekter inom verksamhetsområdet.

Investeringsbudget

Anvisning

Tabellen skapas i excel, en excelmall skickas per mail till respektive nämnd.

Ny kolumn **Ack budget tom 2017** avser de projekt som påbörjats före 2018, för att få en helhetsbild av projektets beräknade totalkostnader.

När excelmallen är kompletterad ska den skickas till ekonomikontoret Gunilla Jansson.

Investeringsbudget, netto (tkr)	Ack budget	Budget	Plan	Plan	Plan
	tom 2017	2018	2019	2020	2021
Projekt					
1. Ofördelade medel	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
2. Hjälpmedel	-600	-600	-700	-700	-700
3. IT-investeringar	-5 224	-2 000	0	0	0
4. Digitalisering	-400	-500	-500	-400	-400
5. Larm	-300	-300	-300	0	0
6. Nytt boende				-2 500	
Summa	-7 724	-4 600	-2 700	-4 800	-2 300

1. Ofördelade medel bl a för investeringsbehov gällande gemensamhetsutrymmen på särskilt boende inkluderande sängar och övriga inventarier.
2. Årligt investeringsbehov för inköp av rullstolar.
3. Kostnader i samband med införandet av ett nytt verksamhetssystem som beräknas vara i full drift under första halvåret 2018. (tex integrationer, konsult hjälp, utbildning och inköp av teknik) Beloppet innefattar även kostnader för att påbörja införandet av E-tjänster inom förvaltningen.
4. Digitalisering

5. Översyn larm
6. Investeringsbehov i samband med uppstart av nytt särskilt boende 2020.

Socialnämnden

Rekvirering av stimulansbidrag för habiliteringsersättning

Socialförvaltningens förslag till beslut

Stimulansbidrag för habiliteringsersättning rekvideras enligt fördelningsnyckel.

Beslutsfattare/delegat: socialnämnden

Bakgrund

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att under 2018 fördela medel till kommunerna i stimulansbidrag för habiliteringsersättning. Stimulansbidraget får användas av kommunerna i syfte att införa eller höja en låg habiliteringsersättning till dem som deltar i daglig verksamhet enligt LSS.

Statsbidraget omfattar totalt 350 mnkr kronor år 2018. Varje kommun kan som mest rekquirera det belopp år 2018 som framgår av Socialstyrelsens fördelningsnyckel. Denna är framräknad utifrån antalet deltagare som finns i daglig verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) i respektive kommun enligt Socialstyrelsens statistik. Östhammars kommun kan som mest rekquirera 630 tkr år 2018.

Socialstyrelsen betalar ut medlen under 2018 och de kan användas till och med den 31 december 2018. Kommuner som under perioden den 1 januari – den 31 december 2018, inte har använt hela det belopp som rekviderats, ska återbetala återstoden till Socialstyrelsen. Kommuner kan också bli återbetalningsskyldiga om medlen inte används i enlighet med statsbidragets syfte. Återrapportering till Socialstyrelsen om hur 2018 års medel har använts ska göras under våren 2019, utifrån ett formulär som Socialstyrelsen delger kommunerna.

Sammanfattning av ärendet

Socialförvaltningen föreslår att statsbidrag för habiliteringsersättning ska rekvideras enligt fördelningsnyckel. Däremot föreslås inga förändringar av nuvarande principer för fastställande av ersättningsnivåer. Genom habiliteringsersättningens koppling till prisbasbeloppet som beslutades av socialnämnden 2017-10-25, har nämnden redan säkrat att brukarna varje år kompenseras för eventuella ökning i den allmänna prisutvecklingen. Förändringar bör undvikas som innebär

långsiktiga kostnadsökningar utan långsiktig finansiering. I nuläget har Socialstyrelsen inget besked att delge om huruvida medel kommer kunna rekvireras även kommande år.

Enligt socialnämndens gällande bestämmelser ska habiliteringsersättning utbetalas med 0,1 procent av aktuellt prisbasbelopp per dag med mer än 4 timmars närvaro och 0,07 procent av aktuellt prisbasbelopp per dag med 2-4 timmars närvaro. Avseende år 2018 innebär detta 46 kr, respektive 32 kr. Socialstyrelsen ger inga rekommendationer kring lämpliga nivåer vad gäller habiliteringsersättning. Socialförvaltningen kan dock konstatera att ersättningen som utbetalas i Östhammars kommun ligger i nivå med vad som är vanligt förekommande bland andra kommuner. I Östhammars kommun utbetalas dessutom reseersättning till deltagare inom den dagliga verksamheten vilket inte är fallet i alla kommuner.

Habiliteringsersättning ingår i utförarens månadsersättning och utbetalas till brukaren av utföraren utifrån dennes närvaro. Den utbetalade habiliteringsersättningen beräknas under 2018 sammanlagt uppgå till en summa som är i nivå med de 630 tkr som socialnämnden har möjlighet att rekvirera från Socialstyrelsen.

Vid beslut om rekvisition kommer medlen kontoföras på sådant vis att de enkelt kan återbetalas i det fall Socialstyrelsen våren 2019 skulle bedöma att socialnämnden inte har levt upp till regeringens intentioner vad gäller hur medlen ska användas.

Underlag

Anvisningar för att rekvirera statsbidrag för 2018 till kommuner för habiliteringsersättning

<http://www.socialstyrelsen.se/SiteCollectionDocuments/anvisningar-habiliteringsersattning-2018.pdf>

Fördelningsnyckel –statsbidrag för 2018 till kommuner för habiliteringsersättning

<http://www.socialstyrelsen.se/SiteCollectionDocuments/fordelningsnyckel-kommuner-habiliteringsersattning-2018.pdf>

Beslutet skickas till

Tobias Wistrand, utredare socialförvaltningen

Mohammad Gharagozlou, ekonomicontroller socialförvaltningen

Socialnämnden

Statsbidrag för att stärka insatserna för barn och unga med psykisk ohälsa

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden ansöker om tilldelat statsbidrag för att stärka insatserna för barn och unga med psykisk ohälsa

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Beslutsfattare/delegat: socialnämnden

Sammanfattning av ärendet

Syftet med stimulansmedlet är att stärka socialtjänstens insatser under 2018–2020 för barn och unga med psykisk ohälsa.

Stimulansmedlen ska användas till ett eller flera av nedan angivna områden:

- stärka socialtjänstens insatser till barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa
- förbättra arbetet mot psykisk ohälsa
- öka socialtjänstens kompetens om barn och unga med psykisk ohälsa
- stärka samverkan mellan landsting och kommun när någon behöver både hälso- och sjukvård och stöd från socialtjänsten, men också inom kommunens egna verksamheter

Östhammars kommun kan senast 1 juni ansöka ca 300 tkr för kostnader som genererats under perioden 18 januari – 31 december 2018. En redovisning av hur medlen använts ska ske senast den 13 februari 2019.

Genomförda och/eller planerade insatser under året bedöms uppfylla kriterierna för stimulansmedlet.

Underlag¹

<https://statsbidrag.socialstyrelsen.se/kommuner/statsbidrag-att-starka-insatserna-barn-och-unga-med-psykisk-ohalsa>

¹ För att ta del av fullständiga underlag: kontakta socialförvaltningens registrator socialnamnden@osthammar.se

Beslutet skickas till
IFO-chef
Administrativ chef

Socialnämnden

Utvecklingsmedel för arbete mot våld i nära relationer

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden ansöker om utvecklingsmedel, med ett beräknat belopp till 147 780 kr, för arbete mot våld i nära relationer.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Beslutsfattare/delegat: socialnämnden

Sammanfattning av ärendet

Syftet med utvecklingsmedlen är att kvalitetsutveckla arbetet mot våld i nära relationer, stödet till våldsutsatta kvinnor och barn, barn som har bevittnat våld samt arbetet med våldsutövare.

För kommuner gäller bl.a att:

- Medlen ska bidra till att utveckla det systematiska och långsiktiga kvalitetsarbetet inom området och avser i första hand insatser som underlättar efterlevnaden av gällande regler och införlivande av annat normerande arbete från nationell nivå.
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer (SOSFS 2014:4) ska tjäna som utgångspunkt för arbetet tillsammans med annan kunskap om brister och behov som har identifierats på lokal nivå.
- Medlen ska sprida effektiva metoder inom området våld i nära relationer och i arbetet med våldsutsatta kvinnor och barn.

Östhammars kommun kan senast 1 juni ansöka om utvecklingsmedel, med ett beräknat belopp till 147 780 kr, för kostnader som genererats under 2018. En redovisning av hur medlen använts ska ske senast den 31 mars 2019. Genomförda och/eller planerade insatser under året bedöms uppfylla kriterierna för utvecklingsmedlet.

Underlag¹

<https://statsbidrag.socialstyrelsen.se/kommuner/utvecklingsmedel-arbete-mot-vald-i-nara-relationer>

¹ För att ta del av fullständiga underlag: kontakta socialförvaltningens registrator socialnamnden@osthammar.se

Beslutet skickas till
IFO-chef
Administrativ chef

Socialnämnden

Biblioteksplan för Östhammars kommun 2019-2022 – socialnämndens yttrande

Socialförvaltningens förslag till beslut

Ytrandet antas och översänds till kultur- och fritidsnämnden.

Bakgrund

I bibliotekslagen anges att kommuner och landsting ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. Planerna ska ange verksamhetens inriktning och omfattning och ska beskriva på vilket vis kommunen avser uppfylla bibliotekslagens ändamål.

Sammanfattning av ärendet

Kultur- och fritidsförvaltningen har tagit fram förslag till biblioteksplan för Östhammars kommun 2019-2022. Biblioteksverksamheten är av betydelse för samtliga politiska ansvarsområden och därmed har planen sänts på remiss till kommunens övriga nämnder inför ställningstagande i kommunfullmäktige.

Socialförvaltningen har utarbetat ett förslag till yttrande om remissförslaget, att översända till kultur- och fritidsnämnden

Bilagor

Remissversion biblioteksplan för Östhammars kommun, 2019 - 2022

Förslag till yttrande angående biblioteksplan för Östhammars kommun 2019-2022

Beslutet skickas till

Kultur- och fritidsnämnden

Tobias Wistrand, utredare socialförvaltningen

Kultur- och fritidsnämnden

Yttrande angående biblioteksplan för Östhammars kommun 2019-2022

I bibliotekslagen anges att kommuner och landsting ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. Planerna ska ange verksamhetens inriktning och omfattning och ska beskriva på vilket vis kommunen avser uppfylla bibliotekslagens ändamål. Ett antal förslag på förändringar av den remitterade biblioteksplanen för Östhammars kommun 2019-2022, beskrivs i nedan punkter. Utifrån punkterna anges därefter förslag på omarbetning av texten i plandokumentet.

- Allmänt

Ur socialnämndens perspektiv är det viktigt att kommunen beaktar nedan formuleringar i bibliotekslagen avseende prioriterade grupper:

Prioriterade grupper

4 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.

5 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på

- 1. de nationella minoritetsspråken,*
- 2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och*
- 3. lättläst svenska*

Vad gäller gruppen personer med funktionsnedsättning, behöver planen ta sikte på individer i alla åldrar, däribland äldre personer för vilka somatiska sjukdomar, demens och psykisk ohälsa förekommer.

- Behov av tydlighet kring vilka aktiviteter som ska genomföras

De fokusområden som beskrivs på sid. 6 i remissversionen av biblioteksplanen rör olika aktiviteter inom biblioteksverksamheten som i hög grad utgår från de prioriterade gruppernas behov. Det vore lämpligt att tydligare ange att de be-

skrivna aktiviteterna ska genomföras under planperioden. Nuvarande formulering riskerar att endast tolkas som en rad exempel på lämpliga aktiviteter.

- Nationella minoriteter och personer med andra modermål än svenska

Vad som anges i 5 § i bibliotekslagen om nationella minoriteter och personer med andra modersmål än svenska bör ytterligare betonas genom att nedan text tillförs beskrivningen av fokusområden:

biblioteken ska erbjuda litteratur även på andra språk än svenska, däribland de nationella minoritetsspråken och andra språk som förekommer bland kommunens invånare. Östhammars biblioteksverksamhet ska leva upp till de krav som gäller för finskt förvaltningsområde.

I nuläget anges ovan text enbart i ett tidigare skede på sid. 2, där de lagmässiga förutsättningarna för kommunens biblioteksverksamhet övergripande beskrivs.

- Samverkan avseende personer med funktionsnedsättning

Aktiviteter med syfte att öka delaktighet och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning bör utformas i förvaltningsövergripande samverkan. Genom samverkan kan kommunens samlade kompetens tillvaratas och sannolikheten öka att aktiviteterna blir ändamålsenliga. Av denna anledning föreslås nedan tillföras planen:

- kultur- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen ska utöka sin samverkan för att uppnå ökad förståelse avseende behov som rör tillgänglighet och delaktighet för personer i alla åldrar, vilket innebär fokus på både funktionsnedsättningar som främst förekommer hos äldre och funktionsnedsättningar som kan finnas inom andra åldergrupper

- bibliotekspersonalen ska genomgå fortbildning avseende bemötande av funktionsnedsatta personer ”

- Fysisk tillgänglighet

Utöver behovet av biblioteksmaterial som är anpassat för personer med funktionsnedsättning är det viktigt med lokaler och biblioteksmiljöer som har hög fysisk tillgänglighet. Med utgångspunkt från Östhammars kommuns tillgänglighetspolicy föreslås nedan text tillföras biblioteksplanen:

-tillgänglighet för alla medborgare ska säkras, så att de ska kunna komma in och vara i de lokaler och miljöer där kommunen bedriver biblioteksverksamhet

För att förenkla för personer vars funktionsnedsättning innebär begränsade möjligheter att ta sig till biblioteket föreslås samtidigt nedan text tillföras:

bibliotekens utbud ska finnas tillgängligt även för individer som kan ha begränsad möjlighet att ta sig till ett bibliotek. Detta ska även omfatta digital tillgänglighet för synskadade personer. Bokprat ska tillsammans med bokdeposition från bibliotek, stimulera läsning på särskilt boende och dess mötesplatser.

Förslag på förändring av nuvarande text i remissförslaget

Nedan anges hur nuvarande text på sid 6 i biblioteksplanens remissversion, föreslås omarbetas utifrån ovan föreslagna förändringar. Det som är rödmarkerat föreslås tillföras och det överstrukna tas bort.

Sid 6

Fokusområden

Folkbiblioteket

Biblioteken i kommunen fungerar som kulturella arenor och mötesplatser och spelar en viktig roll för närsamhället och för främjandet av läsning, litteratur och det demokratiska samhällets utveckling. Denna roll stärks genom att

- kontinuerlig omvärldsbevakning **ska göras** när det gäller närsamhället och kommunen ~~görs~~ för att bäst anpassa verksamheten efter befolkningens sammansättning och önskemål
- biblioteken **ska** ökar sitt samarbete med integrationsenheten i kommunen
- biblioteken ska initiera ett samarbete med SFI (Svenska för invandrare) med inbjudan till studiebesök för eleverna
- biblioteken ska erbjuda litteratur även på andra språk än svenska, däribland de nationella minoritetsspråken och andra språk som förekommer bland kommunens invånare. Östhammars biblioteksverksamhet ska leva upp till de krav som gäller för finskt förvaltningsområde.
- tillgängligheten till biblioteken **ska** ökas genom meröppet, ett system för att ge besökarna tillgång till biblioteken utanför den vanliga öppettiden
- utbudet av medier och program **ska** analyseras med tanke på att nå nya besöksgrupper

Enligt bibliotekslagen skall biblioteken ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning. **Detta sker genom att:** ~~Biblioteken stärker arbetet~~

~~med talböcker, taltidning, lättlästa medier och material för språkutveckling genom att:~~

- kultur- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen ska utöka sin samverkan för att uppnå ökad förståelse avseende behov som rör tillgänglighet och delaktighet för personer i alla åldrar, vilket innebär fokus på både funktionsnedsättningar som främst förekommer hos äldre och funktionsnedsättningar som kan finnas inom andra åldergrupper
- bibliotekspersonalen ska genomgå fortbildning avseende bemötande av funktionsnedsatta personer
- tillgänglighet för alla medborgare ska säkras, så att de ska kunna komma in och vara i de lokaler och miljöer där kommunen bedriver biblioteksverksamhet
- bibliotekens utbud ska finnas tillgängligt även för individer som kan ha begränsad möjlighet att ta sig till ett bibliotek. Detta ska även omfatta digital tillgänglighet för synskadade personer. Bokprat ska tillsammans med bokdeposition från bibliotek, stimulera läsning på särskilt boende och dess mötesplatser.
- information om och handledning kring lättillgängliga medier, såsom tal- och ljudböcker, taltidning och lättlästa medier, ska erbjudas för såväl barn som vuxna ~~erbjuds~~ på alla biblioteken
- revidering och förnyelse av den så kallade Äppelhyllan där material för språkträning och lättlästa medier samlas ~~ska~~ göras

Biblioteksplan för Östhammars kommun, 2019 – 2022

Bakgrund och syfte:

Enligt bibliotekslagen ska kommuner anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet.¹

Biblioteksplan för Östhammars kommun 2019-2022 omfattar både folkbiblioteket och de kommunala skolbiblioteken och är ett styrdokument som visar den politiska viljeinriktningen för utvecklingen av kommunens biblioteksverksamhet under perioden 2019-2022.

Biblioteken, kommunfullmäktiges prioriterade mål och strategiska inriktningsområden.

Biblioteksplanen ska förutom att svara mot bibliotekslagens krav också visa hur verksamheten bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges prioriterade mål 2015 – 2018, 2017 års revidering (KF 1 – 7), där särskilt mål 1, 3 och 4 berör biblioteksverksamheten på olika sätt. Kommunens flerårsplan 2019 – 2021 specificerar fyra strategiska inriktningsområden: En attraktiv och växande kommun, En hållbar kommun, En lärande kommun, En öppen kommun.

KF 1: Östhammars kommun ska vara en kommun som ger barn och unga goda förutsättningar att möta framtidens utmaningar.

Inriktningsområde En lärande kommun

Både skol- och folkbiblioteken arbetar med att främja språkutveckling, läsning och lärande på olika sätt. Skolbiblioteken stöder lärarnas pedagogiska arbete och erbjuder en miljö där barn och unga får hjälp med att hitta fack- och skönlitteratur, använda databaser för informationsökning och lära sig källkritik. Folkbiblioteken förser förskolor med bokdepositioner, bjuder in föräldragrupper till information om barns språkutveckling och barnlitteratur, och arrangerar bokprat och biblioteksvisningar. På biblioteken finns ett brett mediebestånd med böcker, tidningar, tidskrifter, e-medier, filmer, spel, ljudböcker och talböcker för att inspirera barn och unga att utforska nya intressen och fritidsaktiviteter.

KF 3: Östhammars kommun ska vara en kommun med god service och utrymme för medskapande.

Inriktningsområde En öppen kommun

Ett gott bemötande och bästa möjliga service är en central fråga för biblioteken och hela kultur- och fritidsförvaltningen. För att öka tillgängligheten för kommuninvånarna kommer folkbiblioteken att införa så kallat meröppet, en möjlighet för besökare att komma in på biblioteket utanför bemannade öppettider.

¹ Bibliotekslag (2013:801) § 17

Medskapande aktiviteter är en del av bibliotekens verksamhet. Konstutställningar där lokala konstnärer får visa upp sin konst, författarträffar som ger inspiration till eget skrivande och lokalhistoriska program där deltagarna själv kan bidra med sin egen historia är några exempel.

Biblioteket i Storbrunn har liksom hela kulturhuset medskapandet i fokus. Skrivar- och läsecirklar ger tillfälle till eget skapande och diskussioner med andra. De kreativa rummen används för olika typer av skapande aktiviteter.

Ett viktigt mål när det gäller verksamheten med och för barn och unga är att deras egna idéer och önskemål tas tillvara, till exempel genom fokusgrupper.

KF 4: Östhammars kommun ska vara en attraktiv och inkluderande kommun med ett gott företagsklimat och kontinuerlig tillväxt.

Inriktningsområde En attraktiv och växande kommun

Tillgång till kultur och bibliotek är en faktor som kan bidra till en kommuns attraktionskraft. I Region Uppsalas kulturplan 2019 – 2022 framhålls vikten av ett levande och dynamiskt kulturliv både för människors välbefinnande och för länets attraktionskraft och utvecklingspotential. Biblioteken utgör lokala kulturcentra i sina närområden. De är öppna mötesplatser där besökarna kan ta del av många slags kulturyttringar, från litteratur till konst och teater. Facklitteratur och databaser ger tillgång till kunskap och samhällsinformation inom olika områden. Bibliotekens samlade verksamhet bidrar på flera sätt till att öka attraktiviteten och stimulera företagsklimatet i kommunen. För barnfamiljer är biblioteken i närmiljön viktiga, både för lån av medier och för att ta del av barnteater, musik och sagoläsning.

Bibliotekens uppdrag och prioriterade grupper

Folk- och skolbibliotek tillhör det allmänna biblioteksväsendet och regleras av bibliotekslagen (2013:801). Skolbiblioteksverksamheten regleras även av skollagen (2010:800). Förutom lagstiftningen regleras biblioteksverksamheter av olika styrdokument på internationell, nationell, regional och lokal nivå.

I bibliotekslagens paragraf 2 anges ändamålet för det allmänna biblioteksväsendet:
” Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.”²

Prioriterade grupper

² Bibliotekslag (2013:801) § 2

I bibliotekslagen stadgas att biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.³

Likaså ska biblioteken ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på de nationella minoritetsspråken, andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och på lättläst svenska.⁴

Folkbibliotek

Bibliotekslagen fastslår att varje kommun ska ha folkbibliotek. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov och deras utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet. Folkbiblioteken ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur. De ska också verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.⁵

Barn och ungdomar nämns specifikt i lagtexten: "Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar."⁶

Skolbibliotek

Skolbiblioteken regleras i skollagen (2010:800). Där anges att eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek.

Användningen av skolbibliotek specificeras i läroplanerna som utfärdas av regeringen. I Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011, reviderad 2017, står i del 2.8 Rektorns ansvar: "ett särskilt ansvar för att [- -] skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga och digitala kompetens"⁷.

Skolinspektionen som har i uppdrag att följa skolornas arbete har förtydligat att skolbibliotekets innehåll ska vara anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning. Skolbibliotek ska finnas i den egna skolenhetens lokaler eller på

³ Bibliotekslag (2013:801) § 4

⁴ Bibliotekslag (2013:801) § 5

⁵ Bibliotekslag (2013:801) § 6 och 7

⁶ Bibliotekslag (2013:801) § 8

⁷ Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (2011, rev. 2017)

rimligt avstånd från skolan som gör det möjligt för eleverna att kontinuerligt använda biblioteket. Biblioteket ska omfatta böcker, fack- och skönlitteratur, informationsteknik och andra medier.

Samverkan

I bibliotekslagen stadgas att bibliotek och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet ska samverka.⁸ Syftet är att ge alla tillgång till landets samlade biblioteksresurser.

Styrande dokument förutom bibliotekslag och skollag

Internationellt antagna styrdokument

IFLA:s/UNESCOS Folkbiblioteksmanifest

Förenta Nationernas konvention om barnets rättigheter

Nationellt antagna styrdokument

Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk, 2009:724

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011

Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011

Regionalt antagna styrdokument

Kultur i en nyskapande kunskapsregion – Region Uppsalas kulturplan 2019 - 2022

Regional biblioteksplan för Uppsala län 2015 – 2017

Lokala styrdokument

Kommunfullmäktiges prioriterade mål 2015 – 2018, 2017 års revidering

Flerårsplan 2019 - 2021

Skolplan 2017 - 2022

Strategi för jämställdhetsintegrering

Policy för tillgänglighet

Äldreplan 2018 - 2022

Biblioteksverksamheten i Östhammars kommun

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för folkbiblioteksverksamheten i kommunen. Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för skolbiblioteksverksamheten.

Folkbiblioteksverksamhet

⁸ Bibliotekslag (2013:801) § 14

I Östhammars kommun finns fem folkbibliotek. I Öregrund och Gimo finns folkbibliotek och i Alunda och Österbybruk finns integrerade skol- och folkbibliotek. Huvudbiblioteket finns från och med hösten 2018 i det nya kulturhuset Storbrunn i Östhammar. Kultur- och fritidsförvaltningen har tagit fram fyra teman som ska prägla kulturhuset, och därmed även biblioteket: skapande, möten, berättande och event.

Biblioteken fungerar som kulturcentra i sina närsamhällen. Tillgången till skön- och facklitteratur, tidskrifter och tidningar, musik och filmer är viktig. Biblioteken arrangerar också författarträffar, teaterföreställningar, konserter, filmvisningar, utställningar, bokprat för barn och unga och olika typer av skapande verksamhet.

Föräldragrupper från barnhälsovården inbjuds till biblioteksbesök. Inom den länsövergripande samverkan som bedrivs i Språknätet erbjuds föräldrar till alla nyfödda en gåvobok som kan hämtas på biblioteken i kommunen. Dessutom finns en extra gåvobok på finska för barn med finsk bakgrund. Båda böckerna finansieras av Region Uppsala och distribueras till biblioteken via regionbiblioteket.

Från huvudbiblioteket skickas bokdepositioner till förskolor och äldreboenden.

Biblioteken tillhandahåller olika typer av medier för personer med läsnedsättning⁹, såsom lättlästa böcker, storstilsböcker och talböcker. De flesta personer med läsnedsättning använder talböcker. Genom tjänsten Legimus från MTM, Myndigheten för tillgängliga medier, kan biblioteken ge barn, unga och vuxna tillgång till inlästa böcker och dagstidningar som kan läsas via mobil, dator, talboksspelare eller surfplatta. Via MTM kan biblioteken också låna ut punktskriftsböcker, e-textböcker (digital text på dator med olika anpassningar), taktila bilderböcker och teckenspråkig litteratur.

På biblioteken finns även drop-in-datorer, släktforskningsdator, kopieringsapparat, skrivare och trådlöst nätverk. Där finns tillgång till databaser som Nationalencyklopedin, Landguiden, Alex författarlexikon och Global grant (stipendier och fonder).

Biblioteken som öppna och gratis mötesplatser med möjlighet att använda datorer, databaser och medier av olika slag är viktiga för nyanlända i kommunen.

Samverkan

Biblioteken samverkar med andra förvaltningar och enheter som skolor, förskolor, integrationsenheten och socialförvaltningen.

Inom Språknätet, Region Uppsalas länsövergripande samverkan samarbetar bibliotekarier, BHV-sjuksköterskor, förskollärare och logopeder kring små barns språkutveckling. De lokala

⁹ "En person med läsnedsättning har på grund av en funktionsnedsättning svårt att läsa tryckt text" – definition hämtad från MTM:s webbsida, <http://www.mtm.se/om-oss/uppdrag-och-lagar/om-lasnedsattning1/>

Språknäten deltar i den regionala studiedagen som arrangeras årligen och bibliotekarien är också sammankallande för lokala träffar där man planerar gemensamma aktiviteter som föräldraträffar.

Bibliotekspersonal deltar i Regionbibliotek Uppsalas lärtillfällen, projekt och seminarier, som till exempel Mötesplats för Läskonster som riktar sig till personal på barn- och ungdomsbiblioteken. Regionbibliotekets nätverk för bibliotekscheferna och barn- och ungdomsbibliotekarier är andra forum för samarbete.

Biblioteken i Östhammar, Heby, Tierp och Älvkarleby har en gemensam biblioteksplattform på internet, Biblinord. Där kan besökarna söka, reservera och ladda ner medier och få information om bibliotekens övriga utbud och öppettider.

Fokusområden

Folkbiblioteket

Biblioteken i kommunen fungerar som kulturella arenor och mötesplatser och spelar en viktig roll för närsamhället och för främjandet av läsning, litteratur och det demokratiska samhällets utveckling. Denna roll stärks genom att

- kontinuerlig omvärldsbevakning när det gäller närsamhället och kommunen görs för att bäst anpassa verksamheten efter befolkningens sammansättning och önskemål
- biblioteken ökar sitt samarbete med integrationsenheten i kommunen
- biblioteken initierar ett samarbete med SFI (Svenska för invandrare) med inbjudan till studiebesök för eleverna
- tillgängligheten till biblioteken ökas genom meröppet, ett system för att ge besökarna tillgång till biblioteken utanför den vanliga öppettiden
- utbudet av medier och program analyseras med tanke på att nå nya besöksgrupper

Enligt bibliotekslagen skall biblioteken ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning. Biblioteken stärker arbetet med talböcker, taltidning, lättlästa medier och material för språkutveckling genom att:

- information om och handledning kring lättillgängliga medier erbjuds på alla biblioteken
- revidering och förnyelse av den så kallade Äppelhyllan där material för språkutveckling och lättlästa medier samlas görs

Biblioteken har i uppdrag att öka kunskapen om informationsteknik och möjliggöra för fler att ta del av det digitala samhället. Den allmänna digitala kompetensen behöver ökas i takt med att det offentliga Sverige och andra aktörer alltmer övergår till digitala tjänster.

I regeringens budgetproposition för 2018 ingår ett digitalt kompetenslyft 2018 - 2020 genom en bred bibliotekssatsning där de regionala biblioteken och folkbiblioteken får en viktig roll.¹⁰

Biblioteken i kommunen möter ett ökande behov hos besökare som vill ha hjälp och handledning för att använda olika digitala tjänster. Gruppen 65 år och äldre är relativt stor i kommunen jämfört med genomsnittet i riket. En del i denna åldersgrupp behöver mer intensiva insatser för att öka den digitala kompetensen. Sammantaget kommer bibliotekens uppdrag inom detta område att öka, och för att möta detta behöver en analys av de personella resurserna göras.

Barn och ungdomar är en prioriterad grupp i bibliotekslagen. Biblioteken i kommunen har sedan länge många olika slags verksamhet som riktar sig mot barn och unga. För att nå ännu fler i målgruppen ska biblioteken

- erbjuda alla föräldragrupper inom barnhälsovården ett biblioteksbesök där information om läsning och språkutveckling ges
- ägna särskild uppmärksamhet åt målgruppen unga, både när det gäller lokalens utformning och utbudet av medier och program. Unga ska uppleva att biblioteket är en angelägen plats för dem, en plats där de både kan studera, låna fritidsläsning, få boktips, ordna egna arrangemang, och bara mötas.
- söka samarbeten med relevanta partners för att kunna erbjuda läxhjälp på alla biblioteken i kommunen

Skolbiblioteksverksamhet

Grundskolor

Olandsskolan och Österbyskolan har integrerade skol- och folkbibliotek. I de större av de övriga skolorna finns skolbibliotek med varierande grad av öppetid bemannad med bibliotekarie.

Gymnasieskolor

Bruksgymnasiet och Forsmarks skola är kommunala gymnasieskolor. Wilhelm Haglunds gymnasium är en fristående gymnasieskola. På Bruksgymnasiet finns ett bemannat gymnasiebibliotek.

Skol- och gymnasiebibliotek är en pedagogisk resurs för undervisning och skolarbete som planeras och utgår utifrån respektive skolas identifierade utvecklingsområden. Samarbete mellan lärare och skolbibliotekarier bidrar till att elever får bättre förutsättningar att lära sig. Biblioteksvisningar, boksamtal för klasser och undervisning i källkritik är exempel på sådana samarbeten.

¹⁰<http://www.regeringen.se/4a662e/contentassets/79f6d27416794f0bb146c792e02b65fc/utgiftsomrade-17-kultur-medier-trossamfund-och-fritid.pdf>

Digitala resurser som nedladdning av talböcker via Legimus tillhandahålls också av skol- och gymnasiebiblioteken.

Några av skolbiblioteken bemannas några få timmar i veckan. Detta begränsar möjligheten till utveckling av verksamheten.

Fokusområden

Skolbiblioteken

Alla elever i kommunen ska ha tillgång till skolbibliotek enligt skollagen. Skolbiblioteket har en viktig pedagogisk uppgift att fylla, framför allt när det gäller läsande, men också för att stärka elevers kompetenser i bland annat informationssökning, digital kompetens och källkritik.¹¹

Skolbibliotekens arbete stärks genom att

- en handlingsplan för hur skol- och folkbiblioteken ska samverka utarbetas. Planen utformas utifrån skolbibliotekens uppdrag som pedagogisk resurs för undervisning och folkbibliotekens uppdrag att främja språkutveckling och läsning. I Öregrund inleddes en fördjupad samverkan mellan folk- och skolbiblioteket under hösten 2017. Ett steg i utarbetandet av planen kan vara att utvärdera denna samverkan.
- en gemensam strategi för läsfrämjande arbete med barn och unga, till exempel en så kallad "läsutvecklingstrappa" tas fram (en sådan innehåller insatser för barn i olika åldrar, både från skolbibliotekets och från folkbibliotekets sida).
- skolbiblioteken med minst bemanning får förstärkta bibliotekariesurser
- de skolbibliotek som ännu inte har datorbaserad utlåning digitaliseras
- Skolbibliotekarierna fortbildas dels genom gemensam fortbildning på skolorna med övrig pedagogisk personal för att stärka det gemensamma utvecklingsarbetet på skolan och dels genom den egna och verksamhetens behov.
- Respektive skola upprättar en lokal plan för hur biblioteket ska användas utifrån skolans utvecklingsbehov och möjligheter.

Uppföljning

¹¹ <https://www.skolinspektionen.se/skolbibliotek>

Enligt Bibliotekslagen (2013:801 18§) ska Kungliga biblioteket tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna och kommunerna följa upp hur biblioteksplanen utformats och hur den används.

Biblioteksplanen för Östhammars kommun följs upp varje år i samband med kultur- och fritidsförvaltningens och barn- och utbildningsförvaltningens verksamhetsberättelse.

En medborgarundersökning genomförs för att boende i kommunen ska kunna uttrycka sin åsikt om biblioteksverksamheten och peka på förbättringsområden.

Socialnämnden

Sammanställning till kommunrevisionen av statliga tillsynsmyndigheters anmärkningar på socialnämndens verksamheter fr.o.m. 2016-01-01

Socialförvaltningens förslag till beslut

Sammanställningen godkänns och överlämnas till kommunrevisionen.

Beslutsfattare/delegat: Socialnämnden

Sammanfattning av ärendet

Kommunrevisionen har 2018-03-23 framställt en begäran till socialnämnden att senast 2018-05-31 delge revisionen en sammanställning av de anmärkningar som statliga myndigheter riktat mot socialnämndens verksamheter från år 2016 och framåt. Detta med anledning av att kommunrevisionen inför planeringen av 2018 års revision genomför en risk- och väsentlighetsbedömning av kommunens samtliga verksamheter.

Med utgångspunkt från kommunrevisionens begäran, har handlingar granskats som under berörd tidsperiod inkommit från Inspektionen för vård och Omsorg, Socialstyrelsen och Arbetsmiljöverket. En sammanställning är gjord som föreslås överlämnas till kommunrevisionen.

Underlag¹

Kommunrevisionens begäran om sammanställning, Dnr. 2018-106

Bilaga

Sammanställning av statliga myndigheters anmärkningar på socialnämndens verksamheter fr.o.m. 2016-01-01

Beslutet skickas till

Tobias Wistrand, utredare socialförvaltningen
Kommunrevisionen

¹ För att ta del av fullständiga underlag: kontakta socialförvaltningens registrator
socialnamnden@osthammar.se

Kommunrevisionen

Sammanställning av statliga myndigheters anmärkningar på socialnämndens verksamheter fr.o.m. 2016-01-01

Bakgrund

Kommunrevisionen har 2018-03-23 framställt en begäran till socialnämnden att senast 2018-05-31 delge revisionen en sammanställning av de anmärkningar som statliga myndigheter riktat mot socialnämndens verksamheter från år 2016 och framåt. Detta med anledning av att kommunrevisionen inför planeringen av 2018 års revision genomför en risk- och väsentlighetsbedömning avseende kommunens samtliga verksamheter.

Med utgångspunkt från kommunrevisionens begäran, har handlingar granskats som under berörd tidsperiod inkommit från Inspektionen för vård och Omsorg, Socialstyrelsen och Arbetsmiljöverket.

Resultat

Samtliga anmärkningar som påträffats är inkomna från IVO. De ärenden där IVO framfört anmärkningar rör inspektioner av HVB-hem, handläggning inom individ- och familjeomsorg, Lex Sarah-anmälningar, Lex Maria-anmälningar samt ej verkställda beslut. Nedan redogörs IVOs anmärkningar inom respektive ärendetyp. Avseende de tre sistnämnda ärendetyperna föregås sammanställningen av en beskrivning av berörd nämnds respektive IVOs roll i ärendehantering.

Socialnämndens diarienummer anges för respektive ärende där IVO framfört anmärkningar.

Anmärkningar avseende HVB-hem

Dnr. 2016-105 Dpl.719 SN-ärendemening: IVO: inspektion på Solbacken HVB

Ärendet avser inspektion på Solbackens hem för vård eller boende (HVB). De boende är ensamkommande barn.

Anmärkning från IVO 2016-05-18

IVO bedömer att verksamheten brister när det gäller att kontrollera utdrag ur misstanke- och belastningsregister innan anställning samt avseende kravet att registerutdragen inte ska vara äldre än sex månader.

Bedömning av IVO 2016-06-23

Nämnden har vidtagit relevanta åtgärder för att komma tillrätta med bristerna avseende registerkontroll och ärendet avslutas därmed.

Dnr. 2017-146 Dpl.719 SN-ärendemening: Inspektion (IVO) gällande Östero HVB

Ärendet avser inspektion på Östero hem för vård eller boende (HVB). De boende är ensamkommande barn.

Anmärkning från IVO 2017-12-21

Otillräckliga uppgifter i inskrivningsbeslut avseende den enskildes behov, personliga förhållanden och om placeringen kan innebära en negativ påverkan på förhållandet mellan de placerade ungdomarna. Avsaknad av uppgifter gällande om vården kan ges under trygga och säkra former. Avsaknad av dokumenterad bedömning och resonemang avseende hur den inskrivnes behov av vård kan tillgodoses med hänsyn tagen till de arbetssätt och metoder som används och personalens kompetens.

Eftersom verksamheten avser vidta åtgärder, avstår IVO från att ställa krav och ärendet avslutas.

Dnr. 2017-147 Dpl.719 SN-ärendemening: IVO-inspektion på Solbacken HVB

Ärendet avser inspektion på Solbackens hem för vård eller boende (HVB). De boende är ensamkommande barn.

Anmärkning från IVO 2017-09-04

Brister gällande lämplighetsbedömningar vid inskrivning samt gällande att det inte alltid fattats ett inskrivningsbeslut innan ungdom flyttat in på boendet.

Krav från IVO:

- Att det görs en lämplighetsbedömning utifrån gällande föreskrift inför att en ungdom ska skrivas in på boendet.
- Att det fattas ett inskrivningsbeslut när en ungdom flyttar in på boendet.

Bedömning av IVO 2017-12-08

IVO bedömer att nämnden har vidtagit tillräckliga åtgärder. Ärendet avslutas därmed.

Dnr. 2017-148 Dpl.719 SN-ärendemening: IVO kommer till Månskenet för inspektion

Ärendet avser inspektion på Månskenets hem för vård eller boende (HVB). De boende är ensamkommande barn.

Anmärkning av IVO 2017-12-29

Vissa brister i inskrivningsbeslut med tillhörande lämplighetsbedömningar. IVO ifrågasätter även om personalen har den sammanlagda kompetens som behövs för att möta de behov av vård som målgruppen har och för att säkerställa en trygg och säker vård.

Eftersom verksamheten avser vidta åtgärder vad gäller brister i inskrivningsbeslut och lämplighetsbedömningar, avstår IVO från att ställa krav avseende detta.

Föreståndaren har redovisat planer vad gäller att säkra personalens kompetens och därför anger IVO att myndigheten inte går vidare i denna fråga i nuläget, men att den kommer följas upp vid kommande tillsyn. Vidare poängterar IVO att vid framtida rekrytering av personal till HVB Månskenet, behöver nämnden se

över de krav och rekommendationer som finns gällande kompetens vid arbete på ett HVB. Ärendet avslutas.

Dnr. 2018-71 719 SN-ärendemening: IVO-inspektion på Solbacken HVB

Ärendet avser inspektion på Solbackens hem för vård eller boende (HVB). De boende är ensamkommande barn.

Anmärkning av IVO 2018-04-23

Brister vad gäller lämplighetsbedömning vid inskrivning.

Då verksamheten avser vidta åtgärder, ställer IVO inga krav. Ärendet avslutas.

Anmärkningar avseende handläggning inom individ- och familjeomsorg

Dnr. 2017-149 Dpl.709 SN-ärendemening: IVO-inspektion av socialtjänsten Östhammars Kommun

Ärendet rör tillsyn av individ- och familjeomsorgen i Östhammars kommun.

Anmärkning och bedömning från IVO 2017-12-29

IVO påpekar att en avvikelse skett i nämndens arbete med skyddsbedömningar och uppmanar nämnden att utreda detta. IVO uppmärksammar nämnden på att motiveringar vid skyddsbedömningar avseende barn inte alltid är individuellt utformade och uppmanar nämnden att fortsättningsvis tillgodose det.

IVO bedömer att nämnden brister vad gäller dokumentation av åtgärder vid handläggning av utredningar, men då nämnden avser vidta åtgärder avseende denna del, avstår IVO från att ställa krav. Ärendet avslutas.

Anmärkningar i Lex Sarah-ärenden

Allmänt om Lex-Sarah-ärenden

Under berörd tidsperiod har socialnämnden i nio fall gjort anmälan till IVO enligt Lex Sarah. Lex Sarah innebär att huvudmannen är skyldig att utreda och till IVO anmäla händelser som medfört eller hade kunnat medföra allvarligt missförhållande. Syftet med utredningen ska vara att så långt som möjligt klarlägga händelseförloppet och vilka faktorer som påverkat det. Huvudmannen ska även vidta åtgärder för att förhindra att liknande händelser inträffar igen.

IVO tar del av huvudmannens utredning och slutsatser beträffande händelseförlopp, möjliga orsaker och åtgärdsbehov. Om huvudmannens slutsatser framstår som rimliga och det inte finns några särskilda omständigheter, avslutar IVO ärendet. Nedan redovisning rör de Lex Sarah-ärenden där IVO däremot framfört anmärkningar på hur socialnämnden som huvudman levt upp till sin utrednings- och anmälningsplikt.

Dnr. 2016-199 Dpl.738 SN-ärendemening: Lex Sarah VoO brist i värdegrund

Socialnämndens anmälan rör enskild som lämnats ensam i tre timmar på en toalett på särskilt boende.

Anmärkning från IVO 2016-09-06

Ofullständig utredning avseende nedan frågeställningar:

- På vilket sätt och vem ansvarar för att omvårdnadspersonal uppmärksammas och vägleds i sitt arbete för att säkerställa att insatser till enskilda utförs med god kvalitet och med respekt för den enskildes individuella behov?
- På vilket sätt arbetar nämnden för att identifiera bakomliggande orsaker till det inträffade och att erfarenheten från den aktuella händelsen sprids inom nämndens ansvarsområde?

Bedömning av IVO 2016-10-20

Efter att nämnden lämnat kompletterande uppgifter, görs bedömningen att nämnden har fullgjort sin utrednings- och anmälningsskyldighet samt vidtagit åtgärder för att utan dröjsmål avhjälpa eller undanröja missförhållandet. Ärendet avslutas därmed.

Dnr. 2016-270 Dpl.738 SN-ärendemening: Lex Sarah hantering av förvirrad boende

Socialnämndens anmälan rör brister på korttidsenhet i bemötande, förhållningssätt till nämndens värdegrund samt oförmåga att utföra ett arbete med god kvalitet.

Anmärkning från IVO 2017-01-20

Ofullständig utredning avseende nedan uppgifter:

- de orsaker till missförhållandet eller risken för ett missförhållande som har identifierats,
- om något liknande har inträffat i verksamheten tidigare och i så fall varför det har inträffat igen,
- bedömningen av om något liknande skulle kunna inträffa igen,
- vilka åtgärder som har vidtagits för att undanröja eller avhjälpa missförhållandet samt tidpunkt för dessa.

Bedömning av IVO 2017-01-30

Efter att nämnden lämnat kompletterande uppgifter, gör IVO bedömningen att nämnden har fullgjort sin utrednings- och anmälningsskyldighet samt identifierat orsaker till det inträffade och vidtagit och planerat att vidta åtgärder för att förhindra att något liknande inträffar igen. Ärendet avslutas därmed.

Anmärkningar i Lex Maria-ärenden

Allmänt om Lex Maria-ärenden

Under berörd tidsperiod har socialnämnden i tre fall gjort anmälan till IVO enligt Lex Maria. Lex-Maria innebär att vårdgivaren ska utreda och anmäla händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada, till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Syftet med utredningen ska vara att så långt som möjligt klarlägga händelseförloppet och vilka faktorer som påverkat det, samt ge underlag för beslut om åtgärder som ska ha till ändamål att hindra att liknande händelser inträffar på nytt, eller att begränsa effekterna av sådana händelser om de inte helt går att förhindra.

IVO tar del av vårdgivarens utredning och slutsatser beträffande händelseförlopp, möjliga orsaker och åtgärdsbehov. Om vårdgivarens slutsatser framstår som rimliga och det inte finns några särskilda omständigheter, avslutar IVO ärendet. Nedan redovisas det Lex Maria-ärende där IVO däremot framfört anmärkningar på hur socialnämnden som vårdgivare levt upp till sin utrednings- och anmälningsplikt.

Dnr. 2016-259 Dpl.738 SN-ärendemening: Lex Maria fall

Ärendet rör anmälan enligt Lex Maria från socialnämnden om risk för allvarlig vårdskada vid Edsvägen 16 i Östhammar.

Anmärkning från IVO 2017-01-12

Ofullständig utredning avseende nedan uppgifter:

- Identifiering av brist.
- Riskbedömning.
- Riskförebyggande åtgärder.
- Uppgift om tidplan och om vem som ansvarar för ännu inte vidtagna åtgärder.

Bedömning av IVO 2017-06-27

Efter att nämnden lämnat kompletterande uppgifter gör IVO bedömningen att nämnden har fullgjort sin utrednings- och anmälningsskyldighet samt identifierat orsaker till det inträffade och vidtagit och planerat att vidta åtgärder för att förhindra att något liknande inträffar igen. Ärendet avslutas därmed.

Anmärkningar avseende ej verkställda beslut

Allmänt om ej verkställda beslut

Kommunen är skyldig att rapportera till IVO om en beviljad insats enligt socialtjänstlagen - SoL, eller lag om stöd och service till vissa funktionshindrade - LSS, inte har verkställts inom tre månader.

IVO följer upp rapporteringen och bedömer om ett beslut har verkställts inom skälig tid. Om ett beslut inte har blivit verkställt inom skälig tid får kommunen möjlighet att yttra sig. IVO granskar vad kommunen har gjort för att verkställa beslutet, om den enskilde tackat nej till ett godtagbart erbjudande samt övriga omständigheter i ärendet och om det finns andra omständigheter som gjort att beslutet inte kunnat verkställas.

Om den enskilde har fått vänta oskäligt länge på att ett beslut ska verkställas och kommunen inte redovisat att den vidtagit tillräckliga åtgärder, kan IVO ansöka om utdömande av särskild avgift hos förvaltningsrätten.

Nedan redovisas de fall där IVO framfört anmärkningar eftersom myndigheten bedömt att oskäligt dröjsmål förelegat i socialnämndens verkställande av beviljad insats.

Dnr 2017-82 Dpl. 739 SN-ärendemening: IVO-ärende angående ej verkställt beslut

Anmärkning från IVO 2017-08-22

Oskäligt dröjsmål vid verkställande av beslut om insats enligt LSS.

Åtgärd av IVO 2017-08-22

Yrkande till förvaltningsrätten på utdömande av särskild avgift.

Dnr. 2018-20-739 SN-ärendemening: IVO-ärende angående ej verkställt beslut

Anmärkning av IVO 2018-02-26

Oskäligt dröjsmål vid verkställande av beslut om insats enligt LSS.

Åtgärd av IVO 2018-02-26

Yrkande till förvaltningsrätten på utdömande av särskild avgift.

Dnr. 2018-67 Dpl. 739 SN-ärendemening: IVO-ärende ej verkställt beslut

Anmärkning av IVO 2018-04-25

Oskäligt dröjsmål vid verkställande av beslut om insats enligt LSS.

Eftersom nämnden har vidtagit åtgärder för att kunna verkställa beslutet och det finns godtagbara förklaringar till väntetiden, gör IVO ingen ansökan om utdömande av särskild avgift hos förvaltningsrätten. Ärendet avslutas.

Socialnämnden

Upphandling av HVB barn och unga samt Stödboendeplatser 16-20 år

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden ska ansluta sig till SKI:s upphandling avseende

- stödboendeplatser för åldern 16-20
- HVB Barn och unga 2017

Föranmälan görs för deltagande i upphandlingarna

Beslutsfattare/delegat: Socialnämnden

Bakgrund

SKL kommentus inköpscentral kommer under 2018 upphandla stödboendeplatser för åldrarna 16-20 år samt HVB barn och unga. Genom anmälan blir kommunen avropsberättigad part och det innebär att kommunen har möjlighet att avropa från tecknat ramavtal, dock ingen skyldighet. Planerad avtalsstart är jan-feb 2019.

Upphandlingar av externa placeringar är komplexa och resurskrävande för en ensam kommun. SKI kommentus har specialistkompetens inom upphandling och har också erfarenhet av att upphandla HVB platser. I dagsläget har kommunen avtal inom området utifrån en kommungemensam upphandling där Enköpings kommun samordnade upphandlingen med stöd från SKI.

Avropsperiod

Avtalstiden för de nuvarande avtalen inklusive förlängning löper fram till och med 2019-09-20. Kommunen avser påbörja avropsperiod utifrån SKI:s ramavtal från och med 2019-09-21.

Behovet

Behovet av placeringsmöjligheter på stödboende och HVB barn och unga har under slutet av 2017 och början av 2018 minskat i och med det minskade antalet ensamkommande barn som kommunen ansvarar för. Trots denna minskning finns det fortsatt ett behov av att hitta boenden som är särskilt anpassade utifrån individens behov.

Upphandlingen avser

Upphandlingen kommer att omfatta tillståndspliktigt Stödboende för åldrarna 16-20 år samt HVB barn och unga.

Stödboende

Ett stödboende är en verksamhet inom socialtjänsten som tar emot enskilda i åldern 16-20 år i ett eget boende med individanpassat stöd. För barn i åldern 16–17 år ska det finnas särskilda skäl för att de ska kunna placeras i ett stödboende. Stödboende kan bestå av ett visst antal lägenheter och/eller en sammanhållen lokal.

HVB barn och unga

Ett HVB är en verksamhet inom socialtjänsten som tar emot enskilda för vård eller behandling i förening med ett boende. Idag kan barn som kommer till Sverige utan vårdnadshavare placeras i HVB eller i familjehem. När ett HVB tar emot målgruppen ensamkommande barn är syftet med verksamheten att ge barnen omvårdnad, stöd och fostran.

Underlag¹

Blankett: Inbjudan och anmälan till samordnad upphandling av, HVB Barn och unga 2017 och Stödboende 2017

Beslutet skickas till

Socialchef

Chef för individ och familjeomsorgen

Administrativ chef

¹ För att ta del av fullständiga underlag: kontakta socialförvaltningens registrator socialnamnden@osthammar.se



Verksamhetens nyckeltal

Socialnämnden, Kvartal 1 2018

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Statistik.....	4

1 Sammanfattning

Denna presentation av nyckeltal för verksamheten är ny och fokuserar i högre grad på att kommentera nyckeltalen och på något sätt beskriva verksamheten under kvartalet som gått. Då en del nyckeltal är nya går det inte att på samma sätt redovisa föregående kvartals nyckeltal som jämförelse, där så är möjligt har detta gjorts. Under årets gång kommer dessa att fyllas på vilket gör att jämförelser är lättare att göra. Då det nya verksamhetssystemet levererar statistik på annat sätt än tidigare blir jämförelserna framgent bättre.

Det nyckeltal som under kvartalet sticker ut mest är antalet utförda hemtjänsttimmar. Till stor del beror detta på att mobiltelefoner har införts och används över hela hemtjänsten. Man registrerar alla besök med hjälp av telefonen. Det ska tilläggas att delegerad HSL inte kommer med i statistikutdraget för utförd tid, dock blir jämförelsen med beviljad tid på det sättet bättre. Hemtjänsten kommer för året att vara ett fokusområde för VoO.

2 Statistik

IFO BoU

	Kvartal 1, 2017	Kvartal 2, 2017	Kvartal 3, 2017	Kvartal 4, 2017	Kvartal 1, 2018	Procentuell förändring/år
Utredningstid >4 mån				64	51	
Antal placeringar vid kvartalets slut:						
Familjehem				13	10	
Konsulentstödda familjehem				9	8	
HVB					4	
Snittkostnad per vård dygn:						
Familjehem					754	
Konsulentstödda familjehem					1910	
HVB					3539	

Kommentar

Antalet utredningar längre än 4 månader är många även om de minskat något sedan föregående kvartal. Vid periodens slut finns 23 pågående utredningar varav minst 4 är öppna på grund av väntan på IT-support. Det bedrivs ett aktivt arbete för att få ner antalet utredningar. En försvarande omständighet är att inflödet av nya utredningar är stort. Totalt sett är antalet placerade barn lågt. Öppenvårdsinsatser tillämpas i första hand. Antalet barn i familjehem minskar medan antalet barn i HVB ökar, från en väldigt låg nivå. Ett arbete framöver är att försöka minska antalet konsulentstödda familjehem och att istället använda egna familjehem.

IFO Ensamkommande barn och unga

	Kvartal 1, 2017	Kvartal 2, 2017	Kvartal 3, 2017	Kvartal 4, 2017	Kvartal 1, 2018	Procentuell förändring/år
Antal placeringar vid kvartalets slut:						
Familjehem				9	6	
Konsulentstödda familjehem				13	10	
HVB					28	
Snittkostnad per vård dygn:						
Familjehem					856	

Konsulentstödda familjehem					2076	
HVB					2078	

Kommentar

Antalet placerade barn minskar successivt. Vid periodens slut var det totalt 44 barn. Några av de konsulentstödda familjehemmen är på väg att avslutas. Externa HVB-placeringar avser placeringar enligt LVU eller placeringar på grund av LVU-liknande skäl. Även i våra egna HVB-hem minskar placeringar och för att anpassa sig till detta pågår neddragningar i verksamheten.

IFO Vuxen

	Kvartal 1, 2017	Kvartal 2, 2017	Kvartal 3, 2017	Kvartal 4, 2017	Kvartal 1, 2018	Procentuell förändring/år
Antal placeringar:						
Institutionsvård/Missbruk				0	1	
-Snittkostnad per dygn				0	1763	
InstitutionsvårdPsykiatri				6	6	
-Snittkostnad per dygn				1799	1799	
Familjehem				0	0	
-Snittkostnad per dygn				0	0	
Antal hushåll med ekonomiskt bistånd				110	107	
-Snitt betalt per hushåll under kvartalet				16136	15105	
Antal personer med Boendestöd				68	67	

Kommentar

Institutionsvård missbruk avser en placering från BoU som blivit vuxen och avvaktar beslut om insatser enligt LSS. Antalet placeringar är lågt då det satsas på öppenvård och att det tillämpas i första hand. Antalet placeringar inom socialpsykiatri har varit stabil under en längre tid. Syftet med vården har i 4 fall uppnåtts och är nu placerade på grund av att det saknas någon annan boendelösning. Ekonomiskt bistånd har ökat något jämfört med samma period föregående år men är fortfarande förhållandevis lågt. Det är ett ökat antal stora familjer och mer komplicerade ärenden med många rehabiliteringsinsatser. Under det senaste året har antalet personer med beslut om boendestöd varit relativt stabilt. Insatserna är nu kortare vilket medför att omsättningen är högre.

VoO Äldreomsorg

	Kvartal 1, 2017	Kvartal 2, 2017	Kvartal 3 2017	Kvartal 4, 2017	Kvartal 1, 2018	Procentuell förändring/år
Antal personer i ordinärt boende med Hemtjänstbeslut				483	494	
Beviljad tid hemtjänst				38750	36509	
Utförd tid hemtjänst					17976	
Belägningsgrad SäBo, kvartalets slut					97	
Väntetid SäBo, dagar					17	

Kommentar

Fortsatt arbete med nytt verksamhetssystem pågår. Vissa brister i systemet kvarstår och behov av justeringar uppkommer.

Hemtjänsten har börjat använda mobiltelefoner fullt ut. Personal registrerar besöken med hjälp av telefonen vilket har ökat belastningen för enhetscheferna då de ska attestera all tid. I statistiken ser antalet utförda timmar ut att vara väldigt lågt i jämförelse med tidigare. Delegerad HSL är inte med i de siffror som redovisas från och med nu vilket har varit med i tidigare redovisning.

Ny lag om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård har införts från 1 januari 2018. Det har inneburit nya former för samverkan. Tidigare vårdplaneringsteam har upphört och ansvaret har lyfts över på biståndshandläggare på respektive ort. Varje handläggare ingår i ett team med legitimerad personal från kommunen och öppenvården. Teamet har ett telefonmöte varje morgon för att bevaka utskrivningar och planera eventuellt mottagande i hemmet eller på korttidsplats. En workshop för samtliga samverkanspartners genomfördes den 16 april 2018.

Förberedelser för införandet av IBIC pågår med bl.a. utbildning inom IBIC och ICF. En lista av samtliga ärenden har tagits fram per ort för att planera överföring av ärenden till nya processer (SoL (2001:453) och LSS (1993:387)). Varje ärende kräver att IBIC-modellen följs och därmed att en utredning görs.

Nya riktlinjer har införts från och med 1 mars 2018. För att säkerställa en rättssäker handläggning har bl.a. likabedömningsseminarier planerats. Handläggarna får ett antal fall att först bedöma på egen hand, varefter man går genom fallen gemensamt under ett seminarium. ”Facit” lämnas ut i efterhand med hänvisning till riktlinjer och aktuella domar. Första seminariet genomfördes den 16 april 2018.

För att säkra att alla brukare får samma service har teamarbetet utvecklats. Östhammar-Öregrund är ett team, Alunda-Gimo-Österbybruk är ett team och LSS är ett team. Varje team gör en gemensam planering för nästkommande vecka och fördelar ärenden utifrån arbetsbelastning.

Biståndsenheten är under 2018 arrangör för juridisk handledning med KommunLex. Övriga deltagande kommuner är Heby, Älvkarleby och Tierp. Det första av fyra tillfällen har genomförts. Fokus låg på nya samverkanslagen och nya förvaltningslagen.

En utökad samverkan med enheten för hjälpmedel och förebyggande insatser har inletts. En gemensam handlingsplan har tagits fram utifrån kommunens strategiska inriktningsområden och socialnämndens mål. Ett gemensamt APT har genomförts och kommer att följas av ytterligare tre gemensamma APT under året. Syftet är att uppmärksamma gemensamma ärenden och att bistå varandra i utvecklingsarbete som gäller verksamheterna.

Färdtjänsten har under första kvartalet i huvudsak handlagts av Östhammar Direkt och en inhyrd konsult vid ordinarie handläggares frånvaro. Det har uppmärksammats att tillämpningen av riktlinjerna för färdtjänst har lett till ett stort antal beslut som gäller specialfordon (ca 80 procent). Eftersom det krävs att den rullstol man använder i specialfordon är godkänt enligt ISO 7176-19 har förskrivarna fått en hög arbetsbörda. En översyn av riktlinjerna och tillämpningen planeras tillsammans med enheten för hjälpmedel och förebyggande insatser.

VoO Funktionshinder

	Kvartal 1, 2017	Kvartal 2, 2017	Kvartal 3, 2017	Kvartal 4, 2017	Kvartal 1, 2018	Procentuell förändring/år
Beläggningsgrad, LSS boende, vid kvartalets slut				100	90	
DV, antal brukare					92	
- Egen regi					79	
-LOV					13	
P-ass LSS						
-personer					5	
-timmar					5723	
P-ass SFB						
Antal ärenden vid kvartalets slut				22	22	
-varav utförs av egen regi				10	10	

Kommentar

Nytt LSS-boende har öppnat på Repslagargatan vilket har gjort att flera äldre beslut kunnat verkställas. Det har också frigjort platser på gruppboestad vilket i sin tur gör att andra beslut kan verkställas.

Från årsskiftet handlägger biståndshandläggare även boendestöd och nya riktlinjer för detta har tagits fram. Dock kvarstår några delar i gränsdragningen som behöver förtydligas.

VoO Hjälpmedel

	Kvartal 1, 2017	Kvartal 2, 2017	Kvartal 3, 2017	Kvartal 4, 2017	Kvartal 1, 2018	Procentuell förändring/år
Kostnad för A-hjälpmedel				1125019	343881	
-antal förskrivningar					186	
Kostnad för B-hjälpmedel				424777	380790	
-antal förskrivningar					648	

Kommentar

En genomlysning av enheten för hjälpmedel och förebyggande insatser har genomförts med stöd av verksamhetsutvecklare. Tanken är ta fram en långsiktig plan för verksamheten. Genomlysningen har visat att vi har en väl fungerande enhet med rätt kompetenser och med ambitioner att ytterligare utveckla verksamheterna.

Avtalet med SAPS som hanterar kommunens individuellt förskrivna sängar och lyftar kommer sägas upp. SAPS har inte kunnat leverera enligt avtal vilket lett till att patientsäkerheten inte kunnat garanteras. HUL kommer ta över SAPS uppdrag fr.o.m. mitten av juni. För service av sängar och lyftar på Säbo (basutrustning) kommer verksamheterna få vända sig direkt till leverantör. Kostnaderna förmodas öka när HUL tar över SAPS uppdrag eftersom SAPS tagit ut väldigt låga kostnader för hanteringen av säng och lyft.

Ett arbete med att ta fram ett beslutsstöd för hjälpmedelsförskrivning har påbörjat i samarbete med Uppsala kommun.

En ny anhörigkonsulent anställdes i december på halvtid. Det innebär att det nu finns två anhörigkonsulenter som båda arbetar halvtid. De arbetar i olika geografiska områden och till större delen olika tider. De har kunnat delta i flera olika nätverk och har på så vis kunnat fånga upp nya anhörigkontakter.

Närvårdsenheten

Närvårdsenheten	Kvartal 4, 2017	Kvartal 1, 2018	Kvartal 1, 2017
Bruttokostnad tkr	4756	4658	4170

Personalkostnad tkr	3719	3800	3754
Beläggning, procent	85	90	90
Totalt antal personer	153	145	132
SoL	24	34	34
HSL	129	111	98
Totalt antal vård dagar	1245	1463	1453
SoL	481	553	635
HSL	764	910	818
Kostnad per vård dag	3820	3184	2870
Medelvärde vård dag	8,1	9,4	11
SoL	20	15,6	18,7
HSL	6	8,2	8,3
Median vård dagar	6	8	8,5
SoL	19	15,5	17,5
HSL	5	7	6
Antal inskrivningar	153	128	114
Från eget boende	135	120	89
via husläkare	56	45	52
via akutmottagning	67	52	31
via SAH	2	0	1
via biståndsbeslut	10	23	5
Från sjukhus	13	0	24
Från SäBo	3	1	1
Inom enheten	2	7	0
från SoL till HSL	0	1	0
från HSL till SoL	2	6	0
Antal utskrivna	150	128	121
till eget boende	88	79	82
till sjukhus	20	13	10
till SäBo	21	12	11
till kommunens korttidsenhet	7	11	6
Inom enheten	3	8	4

från SoL till HSL	1	1	0
från HSL till SoL	2	7	4
Avliden	8	5	8

Kommentar

Jämfört med kvartal 1 2017 är det inga större förändringar gällande beläggning i procent, antal vård dagar m.m. Bruttokostnaden har ökat i jämförelse med samma kvartal 2017 men minskat jämfört med kvartal 4 2017. Personal kostnaderna har ökat marginellt och likaså kostnad/vård dag. Den ökade bruttokostnaden kan bero på högre kostnader för läkare, provtagningar o dyl. Median vård dagar har minskat gällande SoL, kan förklaras av att det är en ökning av personer som blivit utskrivna till korttidsenheten. Under perioden har influensa gjort att längre vårdtider har krävts, vilket kan ses i det ökade antal vård dagar för HSL.



Statistikrapport av ej verkställda beslut

Socialnämnden, Kvartal 1 2018

Innehållsförteckning

1	Statistikrapport av ej verkställda beslut	3
---	---	---

1 Statistikrapport av ej verkställda beslut

Socialförvaltningens förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår socialnämnden besluta att överlämna redovisningen till fullmäktige

Beslutsfattare/delegat: Socialnämnden

Bakgrund

Enligt 16 kap § 6 h Socialtjänstlagen (SoL) skall socialnämnden kvartalsvis lämna en statistikrapport till fullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden skall vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Samma rapporteringsskyldighet gäller för beslut som inte verkställs på nytt efter avbrott i verkställigheten. Det skall också framgå hur stor del av de ej verkställda besluten som gäller bistånd till kvinnor respektive män.

Enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) § 28h gäller en motsvarande rapporteringsskyldighet för beslut om insatser enligt 9 § LSS.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

LSS Beslut

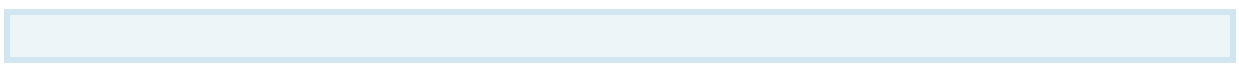
Beslutsdatum/Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte verkställts	Vidtagna åtgärder	Kön
2016-05-03	Bostad för vuxna	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad	Erbjuden bostad 180409	Man
2017-04-26	Bostad för vuxna	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad	Har SoL beslut gällande placering på HVB	Kvinna
2017-06-26	Kontaktperson	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare		Man
2017-09-25	Kontaktperson	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare		Kvinna
2015-06-11	Bostad för vuxna	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad	Verkställt 180401	Man
2015-10-23	Bostad för vuxna	Resursbrist, t ex	Har avböjt stöd	Kvinna

		saknar ledig bostad	varpå insatsen ska avslutas	
2017-05-29	Bostad för vuxna	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad	Verkställt 180301	Man
2017-06-05	Kontaktperson	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare	Avslutat 180221, tillgodosett av annan insats	Kvinna
2017-05-03	Ledsagarservice	Resursbrist, saknar lämplig personal	Avslutat 180307, tillgodosett av annan insats	

SoL Beslut

Beslutsdatum/Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte verkställts	Vidtagna åtgärder	Kön
2017-08-31	Kontaktfamilj(IFO)	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare	Verkställt 180305	Kvinna
2017-10-10	Kontaktperson(IFO)	Den enskilde har avböjt erbjudande	Verkställt 180223	Kvinna
2017-12-08	Kontaktperson(OF)	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare		Man
2017-11-14	Kontaktperson(OF)	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare		Kvinna
2017-07-01	Kontaktperson(IFO)	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare		Man
2017-03-01	Kontaktperson(IFO)	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare	Avslutat 180327 då sökande inte längre anser sig vara i behov av insatsen	Man
2017-11-09	Kontaktperson(IFO)	Resursbrist, saknar lämplig uppdragstagare		Man
2017-06-12	Ledsagning(OF)	resursbrist,		Kvinna

		saknar lämplig personal		
--	--	----------------------------	--	--



Internkontroll

Socialnämnden, Halvår 1 2018

Innehållsförteckning

1	Uppföljning internkontroll.....	3
1.1	Process/Rutin: Avtalstrohet.....	4
1.2	Process/Rutin: Rehabiliteringsprocessen.....	6
1.3	Process/Rutin: IT-säkerhet.....	8

1 Uppföljning internkontroll

Socialnämnden fastslår områden samt tidsintervaller för internkontroll senast i januari månad, det år som planen avser. Förvaltningen bereder ärendet. Urvalsarbetet ska utgå från variablerna sannolikhet (risk) och konsekvens samt socialnämndens mål och befintliga nyckeltal. Kommunfullmäktiges reglemente för internkontroll utgör styrdokument vilket innebär att principen ”rimlig grad av säkerhet” ska vara rådande liksom nedan övergripande mål för internkontrollarbete inom kommunen.

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar och föreskrifter

Riskanalys



1.1 Process/Rutin: Avtalstrohet

Risk

Att inköp inte görs via kommunens ramavtal.

Riskbedömning

Sannolikheten bedöms som hög utifrån tidigare kontroller och då avtalsdatabasen har en hög inlärningströskel. Konsekvensen bedöms som låg då en avvikelse i förekommande fall har ett ringa ekonomiskt värde.

1.1.1 Metod

Granskningen utförs genom stickprov och ska utföras två gånger under 2018. Granskningen har avgränsats till de avtal som finns i inköpsmodulen i ekonomisystemet Raindance; toner och papper, blommor och mat samt konsulter/hyrpersonal.

1.1.2 Resultat

Avtalsområde	Antal transaktioner	Belopp	Andel (i kronor)
Toner och papper	30	35 180	
- Inom avtal	28	33 570	95,42%
- Utanför avtal	2	1 610	4,58%
Blommor och mat	90	53 079	
- Inom avtal	75	46 315	87,26%
- Utanför avtal	15	6 764	12,74%
Hyrpersonal	33	2 865 560	
- Inom avtal	31	2 599 946	90,73%
- Utanför avtal	2*	265 614	9,27%

*Vad gäller köpen inom "Hyrpersonal" som är utanför avtal avser dessa köp då sjuksköterskor ej funnits tillgängliga hos upphandlade leverantörer.

1.1.3 Bedömning

Av resultatet från 2018 års första internkontroll gällande avtalstrohet framgår det att det fortfarande finns brister i förvaltningens trohet gentemot upphandlade avtal och tjänster. Resultatet är dock en förbättring jämfört med föregående års internkontroll av avtalstrohet där exempelvis knappt en tredjedel (32,8%) av beloppet för "Toner och papper" avsåg köp inom avtal.

Resultatet för "Blommor och mat" är relativt gott men då detta främst rör lokala avtalpartners bör vi kunna uppnå ett ännu bättre resultat.

Bortser vi från de två köpen avseende "Hyrpersonal" så är det även ett bra resultat inom detta område.

1.1.4 Åtgärder

Med hänsyn till resultatet från årets första granskning behöver förvaltningen fortsatt ta fram åtgärder för att nå 100% avtalstrohet. Vi ser att information kring inköp och upphandling på intranätet behöver tas fram och utvecklas, med ett fokus på avtalsdatabasen samt inköpsrutiner. Detta bör ske i samråd och samarbete med den nya Upphandlingsenheten som finns i kommunen. Förvaltningen bedömer därför att följande åtgärder är aktuella:

- Översyn av inköpsprocessen.
- Förbättra information på intranätet samt kontinuerlig uppdatering av avtalsdatabas, i dialog med Upphandlingsenheten.
- Tydliggöra vilket stöd kring inköp/upphandling som finns att få i kommunen, och vem man kan kontakta.

1.2 Process/Rutin: Rehabiliteringsprocessen

Risk

Att riktlinjer gällande dokumentation i rehabiliteringsprocessen inte efterföljs.

Riskbedömning

Sannolikheten bedöms vara hög mot bakgrund i brister som uppmärksammats i 2017 års internkontroll. Utan fullständig dokumentation kan det inte säkerställas att rehabiliteringsprocessen följs, vilket är avgörande såväl för den enskilde som kommunen.

1.2.1 Metod

Kontroller utförs i Adato. För 2018 års första internkontroll gjordes detta den 10 april.

1.2.2 Resultat

Vid tidpunkten för kontrollen fanns det 45 rehabiliteringsbevakningar, det vill säga individärenden där arbetsgivaren på grund av sjukfrånvaro egentligen ska ha startat en rehabiliteringsutredning.

Vid 34 av dessa ärenden är orsaken upprepad korttidsfrånvaro, det vill säga sex sjukfrånvarotillfällen eller mer under de senaste 12 kalendermånaderna. I övriga fall har arbetstagaren varit frånvarande i 28 dagar eller mer.

Kontrollen visar vidare att det finns 61 påbörjade rehabiliteringsutredningar, varav 13 av dem innehåller försenade åtgärder. Vid 19 av de påbörjade rehabiliteringsutredningarna har anteckningar inte gjorts sedan år 2017 eller tidigare än så.

Nedanstående tabell visar de historiska bevakningar (som avser 79 individer) under perioden 2018-01-01 - 2018-04-10.

Behandlad	47
Ej behandlad	25
Avförd	24
Totalt	96 (varav 69 på grund av upprepad korttidsfrånvaro)

Behandlad - Behandlade ärenden under perioden.

Ej behandlad - Ej behandlade bevakningar under perioden.

Avförd - Fall där ansvarig chef har gjort bedömningen att ett rehabiliteringsärende inte behöver startas.

Nedanstående tabell visar resultatet av den första kontrollen för år 2017 respektive år 2018.

Tidpunkt för kontroll	Rehabiliteringsbevakning (på grund av korttidsfrånvaro)	Öppnade och pågående ärenden
April 2017	37 (25)	57
April 2018	45 (34)	61

Dokumentation i pågående ärenden fungerar i regel bra men förbättringar kan ske så att ärenden inte bara påbörjas utan även att åtgärder faktiskt vidtas och dokumenteras.

1.2.3 Bedömning

Den första granskningen för 2018 visar att förbättringar behöver ske avseende påbörjandet och dokumenterandet/dokumentationen av rekryteringsutredningar, det vill säga gällande rehabiliteringsprocessens efterlevande.

Ingen förbättring har skett jämfört med de kontroller som genomfördes under år 2017.

1.2.4 Åtgärder

I och med att inga förbättringar har skett jämfört med föregående år behöver förvaltningen vidta fortsatta åtgärder för att säkerställa att riktlinjerna kring dokumentation för rehabiliteringsprocessen efterlevs. Förvaltningen bedömer därför att följande åtgärder är aktuella:

- Verksamhetschefer ska enligt rehabiliteringsprocessen följa upp antalet behandlade och icke behandlade ärenden.
- Två gånger per år ska respektive personalansvarig chef inom såväl VoO som IFO rapportera till sin närmast ansvarige chef om huruvida rehabiliteringsprocessen efterföljs eller inte.

1.3 Process/Rutin: IT-säkerhet

Risk

Att IT-behörigheter inte är korrekta.

Riskbedömning

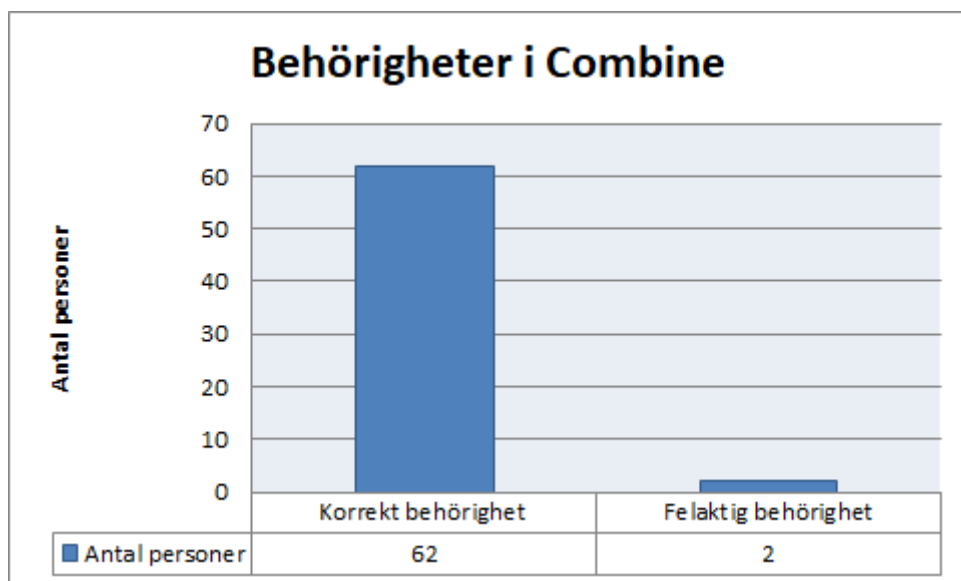
Med ett nytt system där implementeringen varit skyndsam anses sannolikheten som hög att någon till exempel kan ha fått högre behörighet än vad som behövs. Konsekvensen av att någon har tillgång till mer än denne behöver för sin tjänst är bedömd till medel.

1.3.1 Metod

Först utfördes en inventering av befintliga rutiner för att sätta behörighet i verksamhetssystemet Combine. Därefter gjordes ett slumpmässigt urval av 64 personer anställda vid Socialförvaltningen i mars månad 2018 vars behörigheter i Combine sedan kontrollerades mot typ av tjänst. Utöver det kontrollerades hur behörigheternas åtkomst såg ut i systemet.

1.3.2 Resultat

Kontrollen visar att det idag inte finns någon rutin för att sätta behörigheter i Combine vid anställning, inte heller vid avslutad anställning. Vid kontrollerande av behörigheter mot tjänst visar det sig dock att två personer inte har korrekt satt behörighet. En av personerna har slutat och behörigheten har inte tagits bort och en person har bytt tjänst men den gamla behörigheten är kvar.



1.3.3 Bedömning

Kontrollen var tänkt att utgå ifrån rutiner för att sätta respektive avsluta behörigheter i Combine men då dessa saknades helt utgick kontrollen istället ifrån aktuella anställningar. För att kunna kontrollera om en tjänst hade rätt behörighet behövdes en relativt stor mängd data samlas in från Combine för att förstå hur behörigheterna var uppsatta i systemet. Trots att en

stor mängd anställda skulle läggas upp i systemet samtidigt har inga brister identifierats vid angivande av behörighet. Dock har tjänster avslutats och det har missats att avsluta de behörigheterna i Combine vilket är en brist som kan påvisas.

1.3.4 Åtgärder

Förvaltningen bedömer därför att följande åtgärd är aktuell:

- En gemensam rutin för att ange behörighet för olika typer av tjänster och borttagande av behörighet vid byte/avslut av tjänst tas fram.

Socialnämnden

Avslutande av Gunnar Sundströms stiftelse

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden ger kulturförvaltningen i samverkan med Konstnärernas Riksorganisation uppdraget att upphandla lämplig konst, av stiftelsens kvarstående belopp. Konsten som införskaffats placeras på särskilt boende för äldre i Öregrund. Efter att detta har skett kan stiftelsen avslutas.

Beslutsfattare/delegat: Socialnämnden

Bakgrund

Ledning och verksamhetsstöd har genomfört en översyn av stiftelser som kommunen förvaltar. Ett av syftena med översynen är att avsluta de stiftelser som inte längre uppfyller kraven för fortsatt förvaltning. Beloppet är i dag för lågt i nämnda stiftelse för att kunna generera ränteintäkter som möjliggör fortsatt utbetalning enligt stiftelsens intentioner.

Sammanfattning av ärendet

Stiftelsen Gunnar Sundströms stiftelse startade efter det gåvobrev som lämnats av Gunnar Sundström den 21 mars 1969. Enligt Gåvobrevet ska avkastningen i stiftelsen användas till främjande av trivselen för pensionärerna på kommunens äldreboenden. Gåvobrevet lämnar till socialnämnden att mer i detalj besluta om hur medlen ska användas. Stiftelsen har 13 295,98 kr kvar att förbruka och dessa medel ska förbrukas enligt det ursprungliga gåvobrevet. Detta har beslutats av Socialnämnden och Kommunstyrelsen den 22 maj 2012. Stiftelsens tillgångar är låga och genererar inte någon avkastning vilket innebär att stiftelsen inte längre kan uppfylla sitt ändamål. Socialnämnden ger därmed kulturförvaltningen i samverkan med Konstnärernas Riksorganisation uppdraget att upphandla lämplig konst för hela beloppet som placeras på särskilt boende för äldre i Öregrund. Efter att detta har skett kan stiftelsen avslutas. Länsstyrelsen har i beslut 2018-01-15 lämnat medgivande till att pengarna förbrukas.

Beslutet skickas till

Lednings- och verksamhetsstöd, ekonomi
Kultur- och fritidsförvaltningen
Vård och omsorgschef

Socialnämnden

Samverkansavtal Hjälpmedel i Uppsala län (HUL) 2018-2020

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden antar avtal om samverkan hjälpmedel i Uppsala län (HUL) 2018-2020.

Beslutsfattare: socialnämnden

Bakgrund

Sedan 2007 har en länsgemensam enhet för hjälpmedelsförsörjning varit etablerad och bedrivits av Uppsala kommun under benämningen Hjälpmedel i Uppsala län (HUL).

Styrform för enheten HUL är ett interkommunalt avtal som regleras via ett samverkansavtal mellan kommunerna Enköping, Heby, Håbo, Knivsta, Tierp, Östhammar och Uppsala.

Respektive kommun ansvarar för framtagandet av kommunspecifika riktlinjer inom hjälpmedelsområdet. Utifrån riktlinjerna tas ett sortiment av hjälpmedel fram och gemensamma LOU-upphandlingar av hjälpmedel görs i enlighet med detta. Riktlinjer och sortiment av hjälpmedel finns beskrivna i separata kataloger, som stöd för förskrivare av hjälpmedel i respektive kommun.

Ersättningarna inom samverkansavtalet för att driva enheten och tillhandahålla de tjänster och den service som ingår baseras på följande fördelningsnycklar:

- Basutbud - utifrån antal invånare över 21 år i respektive kommun
- Rörlig del - utifrån hur mycket respektive kommun använder service och tjänster inom samverkansavtalet.

Uppdragstagare för drift av enheten HUL är äldre- och våldshälsömmen, ÄLN.

Sammanfattning av ärendet

Samverkansavtalet har förändrats dels från att tidigare bara ha gällt för ett år i taget, till ett treårigt avtal. Dels i sin utformning till ett mer avskalat grundavtal

2018-2020 som kompletteras med tre bilagor (prisbilaga, produktbilaga och samarbetsbilaga) som redogör för de praktiska detaljerna och som följs upp årligen och revideras vid behov.
Grundavtalet beskriver också fördelningsprinciperna mer tydligt än tidigare års avtal.

Bilagor

1. Samverkansavtal Hjälpmedel Uppsala län 2018-2020 med prisbilaga, produktbilaga och samarbetsbilaga

Beslutet skickas till
aldrenamnden@uppsala.se
Socialchef
Vård och omsorgschef



SAMVERKANSAVTAL
avseende
HJÄLPMEDEL I UPPSALA LÄN (HUL)
2018-2020

Avtal om samarbete kring tjänster samt inköp och hantering av individuellt
förskrivna hjälpmedel avseende rörelse och kognition för
personer 21 år och äldre

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Innehåll

1. Definitioner.....	3
2. Allmänt.....	4
2.1 Parter och kontaktpersoner	4
2.2 Avtalstid.....	4
2.4 Syfte	4
2.5 Mål	5
3. Genomförande.....	5
3.1 Uppdrag och samverkan	5
3.2 Uppdragets omfattning	5
3.3 Styrmodell	6
3.3.1 Organisationsskiss	6
3.3.2 Styrgrupp.....	6
3.3.3 Samverkan HUL-enheten och nätverket för hjälpmedelsansvariga i länet (NHL) ...	6
3.4 Uppföljning av avtal	6
3.5 Kompetenskrav	6
3.6 Underleverantör.....	7
3.7 Sekretess	7
3.8 Kvalitet	7
3.9. Tillgänglighet och kommunikation.....	7
4. Ekonomi och statistik	7
4.1 Priser – fördelningsprinciper	7
4.2 Fakturering och betalningsvillkor	8
4.3 Statistik.....	8
5. Övrigt.....	8
5.1 Partsbyte – överlåtelse av avtal.....	8
5.2 Uppsägning av avtal.....	8
5.3 Ansvarsfördelning.....	8
5.3.1 Kommunernas ansvar	8
5.3.2 Utförarens och uppdragstagarens ansvar	8
5.4 Försäkring	9
5.5 Oenighet – tvist	9
5.6 Underskrifter	9-10

1. Definitioner

- *Begagnat-lager* – produkter som ägs av respektive kommun och lagerhålls på HUL. Försäljning av produkterna sker mellan kommunerna
- *HAL* – hjälpmedelsansvarig, sakkunnig från respektive kommun med ett övergripande ansvar inom hjälpmedelsområdet
- *HUL-enheten* – den enhet inom äldreförvaltningens egenregi i Uppsala kommun som utför insatser i enlighet med detta avtal inklusive bilagor
- *HUL-hjälpmedel* – avancerade hjälpmedel som ingår i HUL- samarbetet
- *HUL-lager* – fabriksnya produkter som ägs av HUL-enheten för att öka leveranssäkerheten
- *HUL-samarbetet/Hjälpmedel i Uppsala län* – länets kommuner (utom Älvkarleby) i samverkan
- *K-hjälpmedel* – hjälpmedel som kommunerna själva hanterar och ansvarar för
- *Kvalitetsmöten* – samordningsforum där HUL-enheten och NHL diskuterar samverkan, rutiner, produkter, eventuella avvikelser m. m.
- *LOU* – lagen om offentlig upphandling
- *NHL* - nätverk för hjälpmedelsansvariga i länet – hjälpmedelsansvariga från samtliga kommuner inom HUL-samarbetet
- *Produktleverantör* – leverantör av nya produkter
- *Samarbetsbilagan* – bilaga till samverkansavtalet med överenskommelser mellan kommunerna och HUL-enheten om hur tjänsterna ska utföras
- *Underleverantör* – leverantör av tjänster, exempelvis rekonditionering, transporter, service och vissa reparationer
- *Uppdragstagaren* - Uppsala kommun, f. n. äldreförvaltningen
- *Utföraren* – HUL-enheten

2. Allmänt

2.1 Parter och kontaktpersoner

Uppdragstagare

Uppsala kommun
Äldrenämnden
753 75 Uppsala

Kontaktperson



Övriga parter

Enköping
Heby
Håbo
Knivsta
Tierp
Östhammar

Postadress

Uppsala kommun
Äldreförvaltningen
753 75 Uppsala

2.2 Avtalstid

Avtalet träder i kraft 2018-01-01 och gäller t.o.m. 2020-12-31 med möjlighet till förlängning 1+1+1 år om samtliga parter är överens om detta. Till samverkansavtalet hör tre bilagor: *Prisbilaga*, *Produktbilaga* samt *Samarbetsbilaga*.

Bilagorna följs upp och revideras vid behov årligen, samt vid ändringar i gällande lagstiftning.

2.3 HUL-samarbetet

Hjälpmedel i Uppsala län är ett samarbete för hjälpmedelsförsörjning mellan kommunerna Enköping, Heby, Håbo, Knivsta, Tierp, Uppsala och Östhammar i Uppsala län.

Varje kommun äger sina respektive hjälpmedel och har därmed ansvar för dessa.

De kommuner som ingår i samarbetet har en lokal organisation för att förskriva, distribuera och hantera hjälpmedel till enskilda personer.

Riktlinjerna från respektive kommun ska följas.

HUL-samarbetet grundas på detta avtal. HUL-samarbetet ska präglas av en stor öppenhet kring nyttjande, kostnader och prissättningsmodeller och förutsätter kommunernas avtalstrohet. Varje kommun ska delta med en representant med gedigen sakkunskap inom hjälpmedelsområdet i nätverket för hjälpmedelsansvariga i länet (NHL).

2.4 Syfte

Det övergripande syftet med detta samverkansavtal är att ge kommunernas invånare en god och säker service inom hjälpmedelsområdet, utifrån behov och i enlighet med gällande lagar, föreskrifter och riktlinjer.

2.5 Mål

Målet med HUL-samarbetet är att samordna specialistkompetens, administration och praktisk hantering inom hjälpmedelsområdet så att hjälpmedelsförsörjningen bedrivs med hög kvalitet och kostnadseffektivitet.

3. Genomförande

3.1 Uppdrag och samverkan

HUL-samarbetet har gett Uppsala kommun i uppdrag att leverera efterfrågade tjänster vilka regleras i detta avtal.

Kommunerna ska på HUL-enhetens begäran lämna information, uppgifter och handlingar som kommunerna förfogar över och bedömer att HUL-enheten behöver för att genomföra uppdraget.

Hög återanvändning av hjälpmedel inom HUL-samarbetet ska möjliggöras genom ett system för begagnat-lager med köp och sälj mellan kommunerna.

Kommunerna i HUL-samarbetet åtar sig att vara delaktiga vid sortimentsarbetet, vilket ska leda fram till kravspecifikationer inför ramavtalsupphandlingar av produkter och tjänster.

3.2 Uppdragets omfattning

HUL-enheten är en service- och kompetensenhet som med sin specialistkompetens hanterar hjälpmedel inom kommunernas ansvarsområde.

HUL-enheten ska bistå kommunerna med specialistkompetens för rådgivning, utprovning, sortimentsarbete och förskrivarutbildningar. Uppdraget omfattar huvudsakligen ansvar för upphandling, beställning, lagerhållning, anpassning, specialanpassning, reparationer, besiktning, rekonditionering, transporter, skrotning samt fakturering för hjälpmedel från HUL-lagret och underlag till kommunerna för köp och sälj inom begagnat-lagret.

HUL-enheten ska också bistå kommunerna i frågor kring K-hjälpmedel i de fall där det krävs anpassning, specialanpassning, tekniker och/eller specialistkompetens, rådgivning kring nya hjälpmedel samt organisering av sortimentsarbete och upphandlingar.

Alla ingående delar som hör till hjälpmedelshanteringen beskrivs närmare i *Samarbetsbilagan*.

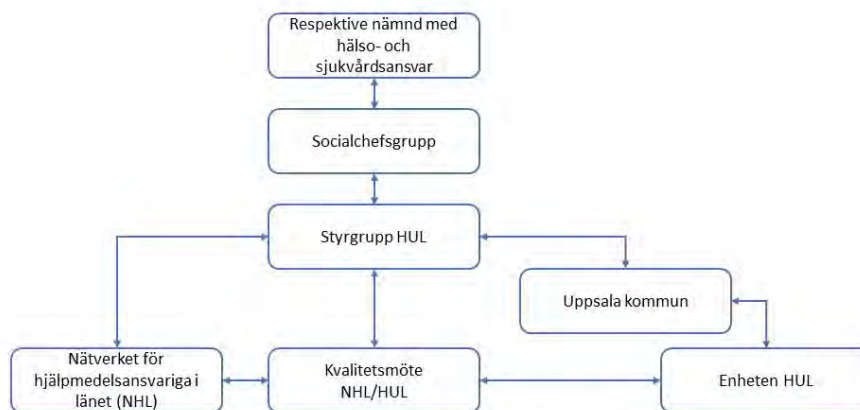
Uppdragets huvudsakliga innehåll är indelat i två delar:

- Basutbud, som är obligatoriskt för kommunerna
- Rörlig del (konsumtion), som avser tjänster och produkter och styrs av kommunernas nyttjandegrad

3.3 Styrmodell

3.3.1 Organisationsskiss

Hjälpmedel Uppsala län - samverkansorganisation



3.3.2 Styrgrupp

Socialchefsgruppen har ansvar att utse styrgrupp. Styrgruppen ska bestå av tre representanter på socialchefsnivå. Verksamhetschef för HUL-enheten, ekonom och hjälpmedelssakkunnig adjungeras vid behov. Styrgruppen ansvarar för att det finns ett aktuellt samverkansavtal och att detta följs.

Styrgruppen fattar beslut om förändringar i bilagorna som genererar ökade kostnader eller är av mer genomgripande karaktär.

3.3.3 Samverkan HUL-enheten och nätverket för hjälpmedelsansvariga i länet (NHL)

Inom budgetramen har NHL och HUL-enheten mandat att tillsammans utveckla och anpassa den praktiska hjälpmedelshanteringen utifrån de behov som uppstår. Förändringar i *Samarbetsbilagan* kan göras vid regelbundna kvalitetsmöten med HUL-enheten, när minst fem kommuner inom NHL samtyckt till förändringen.

Mandatet omfattar rutiner, produkter, tjänster, upphandlingar och avvikelser för att löpande finna lösningar och/eller åtgärder för att förbättra kvaliteten i tjänster och produkter.

Väsentliga förändringar i bilagorna och förändringar som genererar ökade kostnader lyfts för beslut till styrgruppen.

3.4 Uppföljning av avtal

Statistik, ekonomi och kvalitetsindikatorer följs upp av styrgruppen i maj och vid helårsbokslut utifrån underlag från HUL-enheten och NHL.

3.5 Kompetenskrav

Ledningen inom HUL-enheten ska ha relevant högskoleutbildning samt minst tre års dokumenterad erfarenhet av arbetsledande ställning inom vård- och omsorgsområdet.

Representant med legitimation och sakkunnighet inom hjälpmedelsområdet ska ingå i ledningen. Specialistkompetens ska finnas inom produktområdena.

3.6 Underleverantör

HUL-enheten har möjlighet att använda sig av underleverantörer för att utföra delar av verksamheten. HUL-enheten ansvarar för att de uppdrag som utförs av underleverantör följer kraven i detta avtal med bilagor.

3.7 Sekretess

Med anledning av detta avtal kommer HUL-enheten att få ta del av handlingar och/eller uppgifter för vilka det råder sekretess hos kommunerna. Verksamhet som omfattas av offentlighets- och sekretesslagen är direkt underkastad reglerna i denna lag, detta gäller även underleverantör.

3.8 Kvalitet

HUL-enheten ska ha ett fungerande kvalitetsledningssystem som uppfyller krav enligt SOSFS 2011:9. Kvalitetsfrågor och uppföljning av kvalitetsmålen ska vara en naturlig del av verksamheten.

Övergripande kvalitetsmål och kvalitetsindikatorer för hjälpmedelsverksamheten ska beslutas av styrgrupp efter beredning av NHL. Resultatet av arbetet med kvalitetsmålen ska redovisas för styrgrupp och hjälpmedelsansvariga i maj och vid helårsbokslut.

3.9. Tillgänglighet och kommunikation

HUL-enheten ska regelbundet kommunicera med kommunerna. Kommunikation mellan kommunerna och HUL-enheten ska kunna ske via telefon och mail och HUL-enheten ska vara tillgänglig varje vardag under kontorstid. Kvällstid och helger ska akuta åtgärder kunna utföras, dock inga reparationer. Detta regleras i detalj i *Samarbetsbilagan*.

4. Ekonomi och statistik

4.1 Priser – fördelningsprinciper

Priserna för basutbud och rörlig konsumtion inom HUL-samarbetet revideras årligen på följande grunder:

1. Den årliga uppräknings av kostnaden för basutbudet görs i december utifrån kommande års OPI plus 1 % som kompensation för prognosticerad befolkningsökning inom länet.
2. HUL-enhetens basutbud finansieras enligt punkt 1 med hjälp av en fördelningsnyckel baserad på Statistiska centralbyråns (SCB) uppgifter om respektive kommuns befolkningsmängd 21 år och äldre i december föregående år.
3. Prisuppräknings inom den rörliga konsumtionen baseras på kommande års OPI och belastar respektive kommun utifrån faktisk förbrukning. Fördelningsprinciperna ska vara tillgängliga och möjliga att kontrollera för samtliga parter och *Prisbilagan* revideras årligen i enlighet med ovanstående principer.

4.2 Fakturering och betalningsvillkor

Vid köp från begagnat-lagret fakturerar kommunerna varandra utifrån underlag från HUL-enheten. HUL-lagret finansieras genom att varje kommun vid köp betalar inköpspris med ett administrativt påslag om 4 % för utlagd räntekostnad. Vid köp av nya hjälpmedel direkt från produktleverantör faktureras kommunerna av produktleverantören.

Basutbudet i HUL-samarbetet debiteras kommunerna månadsvis i förskott.

Den rörliga delen i HUL-samarbetet debiteras utifrån faktisk förbrukning månadsvis i efterskott.

Faktureringsvillkor är 30 dagar netto och faktura skickas senast fem arbetsdagar efter fakturerad månads utgång. Obligatoriska uppgifter på fakturan är plusgiro-/bankgironummer, organisationsnummer, fakturanummer, fakturabelopp, momsbelopp och referens.

4.3 Statistik

HUL-enheten ska lämna månatlig statistik till kommunerna i enlighet med vad som anges i *Samarbetsbilagan*.

5. Övrigt

5.1 Partsbyte – överlåtelse av avtal

En kommun har inte rätt att utan övriga kommuners skriftliga samtycke överlåta sina rättigheter och skyldigheter enligt detta avtal helt eller delvis till annan.

Som överlåtelse betraktas inte de fall när en kommun genom konkurrensutsättning eller motsvarande överför hela eller delar av sin vårdverksamhet till privat utförare. Sådan privat utförare skall ha rätt att på samma villkor som kommunen anlita HUL-enheten i enlighet med detta avtal.

5.2 Uppsägning av avtal

En part kan träda ifrån avtalet med nio månaders uppsägningstid.

HUL kan säga upp avtalet med samtliga parter med tolv månaders uppsägningstid.

En uppsägning ska vara skriftlig och meddelas till samtliga avtalsparter.

5.3 Ansvarsfördelning

5.3.1 Kommunernas ansvar

Respektive kommun äger och har ett övergripande ansvar för användning, underhåll, återanvändning samt behov av skrotning av sina egna hjälpmedel.

Kommunerna ska snarast påtala fel eller försummelse till utföraren, dock senast inom tre (3) månader, från det att det påstådda felet eller försummelsen upptäckts. Om felet eller försummelsen inte påtalats inom fristen kan utföraren inte längre ställas till ansvar.

5.3.2 Utförarens och uppdragstagarens ansvar

Vid specialanpassning av medicintekniska produkter (MTP), övertar HUL-enheten ägarkommunens ansvar för den tekniska anpassningen gentemot tillståndsgivande myndigheter.

Uppdragstagaren ansvarar för fel eller försummelse som ligger HUL-samarbetet till last vid utförande av uppdrag enligt detta avtal och ska ersätta den skada som åsamkats kommunen eller tredje man gentemot vilken kommunen svarar. Sådan ersättningsskyldighet ska dock vara begränsad till tio (10) basbelopp, baserat på gällande basbelopp i oktober året innan skadan uppstod.

5.4 Försäkring

Uppdragstagaren är skyldig att teckna försäkring under hela avtalsperioden.

5.5 Oenighet – tvist

Tvist om tolkning eller tillämpning av detta avtal och därmed sammanhängande rättsfrågor mellan en kommun och uppdragstagaren ska avhjälpas genom att tvistande parter kallar till förhandling. Om ingen lösning eller förlikning kommer till stånd ska tvisten slutligt avgöras av domstol på uppdragstagarens hemort. Uppdragstagaren får inte avbryta eller uppskjuta fullgörande av de prestationer som åvilar uppdragstagaren enligt detta avtal under åberopande av att tvisteförfarande påkallats eller pågår.

5.6 Underskrifter

Avtalet är upprättat i sju (7) exemplar, varav parterna erhåller var sitt.

Datum 2018-

För Uppsala kommun

.....
Ordförande äldrenämnden

.....
Namnförtydligande

För Heby kommun

.....
Ordförande

.....
Namnförtydligande

För Håbo kommun

.....
Ordförande

.....
Namnförtydligande

För Knivsta kommun

.....
Ordförande

.....
Namnförtydligande

För Östhammars kommun

.....
Ordförande

.....
Namnförtydligande

För Tierp kommun

.....
Ordförande

.....
Namnförtydligande

För Enköpings kommun

.....
Ordförande

.....
Namnförtydligande

Bilaga 1: Priser 2018

Kostnader för basutbud fördelat per kommun

De kostnader som fördelas enligt fördelningsnyckeln är de obligatoriska fasta kostnader som HUL-enheten har utifrån detta avtal och omfattar allt som inte är rörligt, se nedan.

OPI 2018 är 2,6 plus 1 % = 3,6%.

Kommuner	Fördelningsnyckel 2017	Fördelningsnyckel 2018	2017	2018
	Antal invånare 21 år och äldre	Antal invånare 21 år och äldre	Fördelning/kommun	Fördelning/ kommun
Håbo	5,63%	5,62	1 243 024	1 285 485
Knivsta	4,42%	4,46	975 874	1 020 154
Heby	4,01%	3,97	885 101	908 074
Tierp	6,04%	5,96	1 333 546	1 363 255
Uppsala	61,39%	61,45	13 554 039	14 055 708
Enköping	12,11%	12,16	2 673 716	2 781 406
Östhammar	6,4%	6,38	1 413 029	1 459 323
	100,00%	100,00%	22 078 579	22 873 405

Den rörliga delen inom HUL-samarbetet finansieras genom att respektive kommun betalar för sin förbrukning enligt en självkostnadsbaserad à-prissättning (per timma, per km).

Rörliga kostnader HUL-samarbetet				
	2017	2,6 % ökning	summa 2018	
Hjälpmedelskonsulent	484 kr	12,58 kr	496,58	per tim
Hjälpmedelstekniker	416 kr	10,82 kr	426,82	per tim
Tid i bil	416 kr	10,82 kr	426,82	per tim
Kilometerkostnad	6,93 kr	0,18 kr	7,11	per km
Akut reparation	604 kr	15,70 kr	619,70	per tim

Den rörliga delen omfattar:

- Konsultation (bokad tid hos hjälpmedelskonsulent som gäller enskild person utan den enskildes deltagande)
- Utprovning med hjälpmedelskonsulent och/eller hjälpmedelstekniker
- Reparation och anpassning av förskrivna hjälpmedel
- Specialanpassning
- Underhåll (förebyggande insatser)
- Besiktning
- Installation/nedmontering ex stationär lyft i den enskildes hem

Bilaga 1: Priser 2018

- Leverans/hämtning av elrullstol till/från privat adress
- Transporter leverans/hämtning – basförråd och privata adresser
- Säkerhetsmeddelande – hantering och åtgärd
- Jourverksamhet
- Undersökningar/enkäter på uppdrag av en kommun

De kostnader som fördelas är:

- Personalkostnader: andel av personalkostnader inkl. omkostnader som motsvarar tidsåtgången för utprovning, anpassning, specialanpassning, reparation samt restids- och kilometerersättning.
- Kostnader för kommunernas köpta tjänster av underleverantör betalas av respektive kommun direkt till underleverantören. Exempelvis kan detta gälla transporter och rekonditionering.

Bilaga 2 - Produkter

Produkter inom HUL-samarbetet

Produktgrupperna med ISO-koder i tabell 1 nedan ingår i begagnatmarknaden och avser HUL-hjälpmedel som ingår i HUL-samarbetet. Respektive kommun kommer överens med HUL-enheten om vilka produktgrupper som ska ingå i samarbetet för respektive kommunen. Väljer någon kommun att inte delta i viss produktgrupp eller ISO-kod görs inget ekonomiskt avdrag i basutbudet för den kommunen.

Tabell 1. HUL-hjälpmedel som ingår i HUL-samarbetet

Produktgrupper	Isokoder
Arbetsstolar	18 09 03 Stolar 18 09 06 Pallar och ståstolar 18 09 09 Coxitstolar
Datoranpassning	22 36 03 Tangentbord 22 36 06 Datormöss och musliknande enheter 22 36 09 Styrspakar (joysticks) till datorer 22 36 12 Alternativa inmatningsenheter 22 36 18 Programvara för inmatning
Duschvagnar	09 33 12 Badbritsar, duschbord och skötbord
Gåbord, el	12 06 12 Gåbord
Hygienstolar med hjul	09 12 03 Flyttbara toalettstolar med och utan hjul
Kognitiva hjälpmedel	04 19 04 Doseringshjälpmedel 04 27 18 Hjälpmedel för sinnesstimulering 22 18 03 Inspelning av ljud (fickminne) 22 27 12 Ur och klockor (<i>armbandsur ej inv.märkta</i>) 22 27 15 Almanackor, kalendrar och planeringssystem 22 90 03 Kognitivt bildstöd för utförande av dagliga livets aktiviteter
Lyftar, mobila	12 36 03 Hjullyftar, med lyftselar och/eller lyftslingor 12 36 04 Mobila stålyftar
Lyftar, stationära	12 36 12 Stationära lyftar (monterade på/i vägg/väggar, golv och/eller tak)
Omgivningskontroll	24 13 03 Fjärrstyrsystem 24 13 06 Programvara för omgivningskontroll
Positioneringshjälpmedel	12 24 30 Bälten och selar till rullstolar 18 09 45 Ryggkuddar och ryggdynor <i>Tillbehör: Nackstöd</i>
Rullstolar, elektriska	12 23 03 Eldrivna rullstolar med manuell styrning 12 23 06 Eldrivna rullstolar med motoriserad styrning 12 23 12 Eldrivna vårdarmanövrerade rullstolar (??)

Bilaga 2 - Produkter

Rullstolar, manuella	12 22 03 Manuella tvåhjuldrivna rullstolar 12 22 18 Manuella vårdarmanövrerade rullstolar
Ståstöd	04 48 08 Ståbarrar och ståstöd
Stödanordning av expandertyp	18 18 06 Stödhandtag
Sängar	18 12 10 Sängar och lösa sängbottnar, motoriserat reglerbara 18 12 12 Sänglyftar
Sängryggstöd, el	18 12 24 Ställbara rygg- och benstöd
Tilläggsutrustning till manuella rullstolar	12 24 09 Drivaggregat 12 24 21 Växlingsbara hjul utan motor
Tippbrädor	04 48 21 Tippbrädor
Toalettlyft	09 12 21 Toalettsitsar med inbyggd lyftanordning

Omfattning produkter som upphandlas inom HUL-samarbetet

Produkter i tabell 1 samt nedanstående K-hjälpmedel upphandlas av Uppsala kommun.

Tabell 2. K-hjälpmedel som hanteras av respektive kommun.

Produktgrupper	Isokoder
Dynor	18 09 42 Dynor och underlägg
Gånghjälpmedel	12 03 03 Stödkäppar 12 03 06 Armbågsröddor 12 03 09 Underarmsröddor (RA:röddkäppar) 12 03 16 Gåbock 12 06 03 Gåstativ 12 06 06 Rollatorer 12 06 12 RA-gåbord 12 06 12 Gåbord (manuella och gas)
Överflyttningshjälpmedel	12 31 03 Glidbräddor, glidmattor, draglakan och vändningsmattor 12 31 06 Vridplattor 12 31 12 Repstegar 12 31 15 Uppresningsbälten och västar 12 31 21 Överflyttningsplattform 12 36 21 Lyftselar, sitsar och bårar
Hygienhjälpmedel	09 12 12 Toalettstolsförhöjningar, fristående 09 12 18 Toalettstolsförhöjningar, fasta tillsatser 09 12 24 Armstöd och/eller rygg som monteras på toalett

Bilaga 2 - Produkter

	09 33 03 Bad- och duschstolar, badbrädor
Madrasser	18 12 18 Madrasser och liggunderlägg
Småhjälpmedel	09 09 03 Strumppådragare 18 15 03 Förhöjningsklotsar och förhöjningsben 18 18 06 Stödhandtag 18 30 15 Portabla ramper 24 21 03 Hjälpmedel för hantering av transport (griptänger)

**Samarbetsbilaga avseende
HJÄLPMEDEL I UPPSALA LÄN (HUL)
2018-2020**

Innehåll

1. Inledning	4
1.1 Definitioner	4
1.2 Kvalitetsmål och kvalitetsmått	4
1.2.1 Tillgänglighetmål, telefon och mail	4
1.2.2 Leveranssäkerhet, tid och kvalitet	4
1.2.3 Väntetider och återkoppling, konsulent, tekniker och service	5
1.2.4 Ekonomi	5
2. Genomförande	5
2.1 Uppdragets omfattning	5
2.2 Personal	5
2.3 Samverkan och roller i organisationen	6
2.3.1 Hjälpmedelsansvarig (HAL)	6
2.3.2 NHL	6
2.3.3 Kvalitetsmöten	6
2.4 Lagar och föreskrifter	6
3. Hjälpmedelshantering	6
3.1 Tillgänglighet	6
3.1.1 Öppettider	6
3.1.2 Generell rådgivning via telefon och mail	6
3.1.3 Teknisk hjälpmedelssupport via telefon och mail	6
3.1.4 Hjälpmedelssupport på individnivå via telefon och mail	7
3.1.5 Support i beställarsystem	7
3.1.6 Övrigt	7
3.2 Kommunikation	7
3.2.1 Informationsblad HUL-nytt	7
3.2.2 Sortiment	7
3.3 Leveranser	7
3.4 Förskrivarutbildning	7
3.5 Reservdelar och tillbehör	8
3.6 HUL-lagret	8
3.7 Utprovning	8
3.8 Teknisk service	8
3.8.1 Reparationer och anpassning	8
3.8.2 Akuta reparationer	8
3.8.3 Specialanpassning	8

3.8.4 Förebyggande underhåll.....	8
3.8.5 Besiktning	9
3.8.6 Installation/nedmontering av stationär lyft.....	9
3.8.7 Säkerhetsmeddelande.....	9
3.8.8 Garanti vid service	9
3.9 Jourverksamhet	9
3.10 Rekonditionering	9
3.11 Skrotning	9
3.16 Inköp av hjälpmedel	9
3.17 Upphandlingar av produkter och tjänster	9
3.17.1 Upphandling av produkter	10
3.17.1.1 Sortimentgrupp	10
3.17.2 Upphandling av tjänster	10
3.18 Utveckling.....	10
3.19 Reklamation och avvikelser	10
3.19.1 Tillbud och Lex Maria	10
3.19.2 Reklamation till produktleverantör	10
3.19.3 Kundavvikelse.....	10
3.20 Uppföljning av avtal med produktleverantör och underleverantör	10
4. Ekonomi.....	10
4.1 Statistik och uppföljning.....	11

1. Inledning

1.1 Definitioner

I detta dokument benämns genomgående

- *Begagnatlagret* – produkter som ägs av respektive kommun och lagerhålls på HUL
- Försäljning av produkterna sker mellan kommunerna
- *HAL* – hjälpmedelsansvarig, sakkunnig från respektive kommun med ett övergripande ansvar inom hjälpmedelsområdet
- *HUL-enheten* – den enhet inom äldreförvaltningens egenregi i Uppsala kommun som utför insatser i enlighet med samverkansavtalet inklusive bilagor
- *HUL-hjälpmedel* – hjälpmedel som ingår i HUL-samarbetet
- *HUL-lager* – fabriksnya produkter som ägs av HUL-enheten för att öka leveranssäkerheten
- *HUL-samarbetet/Hjälpmedel i Uppsala län* – länets kommuner (utom Älvkarleby) i samverkan
- *K-hjälpmedel* – hjälpmedel som kommunerna själva hanterar och ansvarar för
- *Kvalitetsmöten* – samordningsforum där HUL-enheten och NHL diskuterar samverkan, rutiner, produkter, eventuella avvikelser mm
- *LOU* – lagen om offentliga upphandlingar
- *NHL* - nätverk för hjälpmedelsansvariga i länet – hjälpmedelsansvariga från samtliga kommuner inom HUL-samarbetet
- *Prisgrupper* – överenskommen modell för köp och sälj mellan kommunerna
- *Produktleverantör* – leverantör av nya produkter
- *Sortimentsgrupp* - grupp bestående av utsedda representanter för hjälpmedels-förskrivare, hjälpmedelskonsulent och hjälpmedelstekniker
- *Uppdragstagaren* - Uppsala kommun, f. n. äldreförvaltningen
- *Underleverantör* – leverantör av tjänster, exempelvis rekonditionering och transporter

1.2 Kvalitetsmål och kvalitetsmått

Kvalitetsarbetet baseras på HUL-samarbetets övergripande mål som bereds i NHL och beslutas av styrgruppen. HUL redovisar resultatet årligen i maj och vid helårsbokslut på kvalitetsmöte samt till styrgruppen.

1.2.1 Tillgänglighetmål, telefon och mail

Mål: Telefontillgängligheten hos kundtjänst och hjälpmedelskonsulent under avtalade tider ska vara 98%

Mått: Andel besvarade telefonsamtal till kundtjänst och hjälpmedelskonsulent (OBS! mäts av kommunerna)

Mål: Återkoppling på mail till hjälpmedelskonsulent ska ske inom tre arbetsdagar

Mått: Andel mail till hjälpmedelskonsulent som återkopplats inom tre arbetsdagar

Mål: Återkoppling på mail till kundtjänst ska ske inom en arbetsdag

Mått: Andel mail till kundtjänst som återkopplats inom en arbetsdag

1.2.2 Leveranssäkerhet, tid och kvalitet

Mål: Andel lagerhållna produkter såsom mobila hygienstolar, mobila lyftar, manuella rullstolar (ej aktivrullstolar) och sängar som levererats i tid ska vara 95 %

Mått: Andel lagerhållna produkter såsom mobila hygienstolar, mobila lyftar, manuella rullstolar (ej aktivrullstolar) och sängar som levererats i tid

Mål: Minst 98 % av leveranserna ska uppfylla målsättningen att rätt produkt levererats till rätt adress

efter utförd leveranskroll

Mått: Andel leveranskrollerade leveranser som levererats till rätt adress

1.2.3 Väntetider och återkoppling, konsulent, tekniker och service

Mål: Andel utprovningstider hos hjälpmedelskonsulent som erbjudits inom 20 arbetsdagar ska vara 95%

Mått: Andel utprovningstider hos hjälpmedelskonsulent som erbjudits inom 20 dagar

Mål: 95% av alla arbetsordrar på reparation ska påbörjas inom tre arbetsdagar

Mått: Andel arbetsordrar som påbörjats inom tre arbetsdagar

Mål: 100 % av arbetsordrarna ska återkopplas i beställarsystemet*

*med återkoppling menas rapportering från tekniker om eventuell försening, anledning till detta och prognos om när beställningen kommer att bli utförd, eller att beställda tjänster blivit utförda och vilka åtgärder som gjorts

Mått: Andel i beställarsystemet återkopplade arbetsordrar

1.2.4 Ekonomi

Mål: Avvikelse mot budgeterat resultat ska vara 0 tkr

Mått: Delårs- och helårsbokslut

2. Genomförande

2.1 Uppdragets omfattning

HUL-enheten ansvarar för HUL-hjälpmedlen och kommunerna ansvarar för K-hjälpmedlen.

HUL-enheten bistår dock HUL-samarbetet med sin specialistkompetens i hjälpmedelsfrågor som rör både HUL- och K-hjälpmedel.

Hög återanvändning av hjälpmedel inom HUL-samarbetet möjliggörs genom ett system för begagnatmarknad med köp och sälj mellan kommunerna. Begagnade produkter ska användas i första hand, i andra hand används produkter från HUL-lagret och i tredje hand beställs produkter från produktleverantör.

HUL-enheten ska tillhandahålla de gemensamt ramupphandlade produkterna av HUL-hjälpmedel samt reservdelar och tillbehör till dessa. HUL-enheten ska även, efter överenskommelse i respektive ärende, tillhandahålla HUL-hjälpmedel utanför upphandlat sortiment. Service och leveranstider varierar i respektive ärende.

2.2 Personal

HUL-enhetens ledning ska uppfylla kraven i hälso- och sjukvårdslagen (HSL 2017:30).

HUL-enheten ansvarar för att enhetens personal har ett professionellt bemötande och den utbildning och erfarenhet som krävs för de arbetsuppgifter som följer av avtalet. Personalen ska tala, skriva och förstå svenska.

Hjälpmedelskonsulentens och hjälpmedelsteknikerns roller och ansvar kräver fördjupad kunskap om hjälpmedel avseende funktionell nytta och individanpassning för den enskilde. Arbetet innefattar rådgivning, utprovning/anpassning, utbildning, sortimentsarbete, upphandlingsarbete och omvärldsbevakning.

Hjälpmedelskonsulenter ska ha ett konsultativt arbetssätt, god pedagogisk förmåga och bistå förskrivarna i förskrivningsprocessens olika delar. Hjälpmedelskonsulenter ska vara insatta i respektive kommuns riktlinjer.

Hjälpmedelsteknikerna ska ha fördjupad kunskap om hjälpmedel avseende teknisk funktion, vara serviceorienterade och utföra reparationer och teknisk rådgivning till förskrivarna.

2.3 Samverkan och roller i organisationen

2.3.1 Hjälpmedelsansvarig (HAL)

HAL i respektive kommun har, i samarbete med HUL-enheten, ett övergripande ansvar för hjälpmedelshanteringen utifrån perspektiven patientsäkerhet, kvalitet och ekonomi.

2.3.2 NHL

Nätverk för samtliga HAL inom HUL-samarbetet. NHL är ett länsövergripande samverkansforum inom hjälpmedelsområdet. Nätverket har regelbundna möten där bl.a. riktlinje-, rutin- och utvecklingsfrågor som rör hjälpmedelsförsörjning och patientsäkerhet hanteras. NHL förbereder aktuella frågor och synpunkter inför kvalitetsmöte och styrgrupp.

2.3.3 Kvalitetsmöten

HUL-enheten och HAL från respektive kommun ska hålla gemensamma, regelbundna kvalitetsmöten vid minst åtta tillfällen per år. HUL-enheten är sammankallande till dessa möten. Eventuella förhinder för kommuner att delta i gemensamt möte medför ingen skyldighet för HUL-enheten att anordna nytt kompletterande möte.

Syftet med kvalitetsmötena är att diskutera samverkan, rutiner och eventuella avvikelser för att komma fram till lösningar och/eller åtgärder för att förbättra kvaliteten i tjänster och produkter. Samverkan ska också ske gällande utbildningar, omfattning och innehåll inom begagnatmarknaden samt ramupphandlingar.

Vid behov av prioriteringar inom HUL-enhetens tjänste- och kompetensområden ska detta ske i överenskommelse med NHL på kvalitetsmöte.

2.4 Lagar och föreskrifter

HUL-enheten ansvarar för att avtalade tjänster utförs och att produkter hanteras enligt gällande lagar, förordningar, föreskrifter och överenskomna rutiner. Det ska även ske i enlighet med respektive kommuns riktlinjer inom området.

3. Hjälpmedelshantering

3.1 Tillgänglighet

3.1.1 Öppettider

Vardagar 6 tim/dag. Öppettider överenskommes med NHL.

Tillfälliga begränsningar av servicenivå/tillgänglighet ska ske i överenskommelse med NHL och med minst två veckors framförhållning. Lägre bemanning i samband med semester meddelas senast sex veckor innan på kvalitetsmöte.

3.1.2 Generell rådgivning via telefon och mail

Kundtjänst vägleder och hänvisar förskrivare, brukare, anhöriga m fl till rätt instans/person under gällande öppettider. Mailsvar senast nästkommande vardag.

3.1.3 Teknisk hjälpmedelssupport via telefon och mail

Hjälpmedelstekniker vägleder och stödjer förskrivare i hjälpmedelstekniska frågor under gällande öppettider. Mailsvar senast nästkommande vardag.

3.1.4 Hjälpmedelssupport på individnivå via telefon och mail

En timma per konsulent och dag enligt fastställt schema, se lokala rutiner. Återkoppling på mail ska ske inom tre arbetsdagar.

3.1.5 Support i beställarsystem

Drift, registrering och teknisk support i Förskrivarportalen, under gällande öppettider. Mailsvar senast nästkommande vardag. Uppdatering av information gällande rutiner i Förskrivarportalen och revidering av användarmanualen sker vid behov.

3.1.6 Övrigt

Förteckning över anställda och deras ansvarsområden ska finnas i Förskrivarportalen, med telefonnummer och mailadresser till kundtjänst, konsulenter och chefer.

3.2 Kommunikation

3.2.1 Informationsblad HUL-nytt

HUL-enheten ger ut informationsblad minst sex gånger per år till samtliga förskrivare/beställare i länet. HUL-nytt ska innehålla information om exempelvis sortiment, tillgänglighet och utbildningar.

3.2.2 Sortiment

Förändringar i sortiment kommuniceras skriftligt av HUL-enheten till NHL och på kvalitetsmöte.

HUL-enheten har ansvar för att kontinuerligt kommunicera sortimentsblad för HUL- och K-hjälpmedel till NHL vid nya och reviderade avtal, eller vid förändringar hos produktleverantör, och att dessa också görs tillgängliga för förskrivare i Förskrivarportalen. Sortimentsblad för K-hjälpmedel med det upphandlade sortimentet skickas till HAL för kommunika ändringar. HAL ansvarar för att lägga upp dessa i respektive kommuns mapp i Förskrivarportalen.

3.3 Leveranser

Leveranser till basförråd och angivna leveransadresser sker enligt schema och ska ske vid nästkommande schemalagda leveransdag om beställning är HUL-enheten tillhanda senast kl. 08.00 dagen innan - se lokala rutiner.

Transport, leverans/hämtning av sängar, lyftar och av skrymmande hjälpmedel (ex duschvagn, tippbräda/ståhjälpmiddel) till/från privata adresser sker på beställning.

Extratransporter/akuttransporter (gäller säng och lyft) sker samma dag om beställning inkommer före kl 14:00. Om beställning inkommer efter kl 14:00 sker leverans nästa dag.

Leveranstider från produktleverantörerna framgår av ramavtalen.

3.4 Förskrivarutbildning

HUL-enheten tillhandahåller förskrivarutbildningar inom förskrivningsbara produktområden med minst två nystarter per år oavsett deltagarantal - se lokal rutin. Vid behov ska flera utbildningstillfällen erbjudas. HUL-enheten ansvarar för att informera NHL om en förskrivarutbildning blir fulltecknad, beslut om åtgärd fattas efter diskussion med NHL. Förskrivarutbildningar ska vara på grundläggande nivå, men vid behov ska HUL-enheten även kunna erbjuda fördjupningar inom vissa produktområden som överenskommes i samarbetet - se lokala rutiner. Om det finns skäl att ställa in ett utbildningstillfälle ska detta ske i överenskommelse med NHL.

Efter överenskommelse vid kvalitetsmöte ska möjlighet finnas att förlägga förskrivarutbildning ute i respektive kommun inom vissa produktområden, t ex för förskrivning av madrasser. Kriterier och rutiner - se lokal rutin.

Kunskap om Förskrivarportalen ska integreras i respektive förskrivarutbildning. HUL-enheten ska registrera deltagarförteckning vid utbildningarna.

Produktvisning ska alltid ske i samband med nytt upphandlat sortiment.

Bokad utbildningsplats som inte utnyttjas debiteras med 400 kr för halv dag och 800 kr för hel dag. Avbokning senast 24 timmar innan kursstart debiteras inte.

3.5 Reservdelar och tillbehör

Reservdelar och tillbehör ingår i basen, men inventariemärkta tillbehör och tillbehör av större värde faktureras berörd kommun - se lokal rutin. Vid återlämning är det fri nytta för kommunerna i HUL-samarbetet.

3.6 HUL-lagret

HUL-lagret består av frekventa sortimentsprodukter samt eventuellt andra produkter som tas fram i överenskommelse med HAL på kvalitetsmöte. Produkt ur HUL-lagret ska användas vid tillfällen då den inte finns tillgänglig i begagnatlagret för att möjliggöra snabb leverans. Dessa produkter finansieras genom att kommunen betalar inköpspris med ett administrativt påslag om 4% för utlagd räntekostnad. Förteckning ska finnas över de typer av produkter som ingår i HUL-lagret - se lokala rutiner.

HUL-lagret ska innehålla:

- HUL-hjälpmedel
- Hjälpmedel för tunga brukare
- Hjälpmedel vid utskrivning från slutenvården

3.7 Utprovning

Utprovning kan ske med hjälpmedelskonsulent och/eller hjälpmedelstekniker på HUL-enheten eller i hemmet. Utprovningstid ska erbjudas senast inom fyra veckor (20 arbetsdagar) efter inkommen order. Tid debiteras enligt prislista rörliga kostnader, se prisbilagan. Bokad telefontid hos hjälpmedelskonsulent för konsultation gällande specifik kund debiteras som rörlig kostnad.

Bokad utprovning där brukare/förskrivare uteblir eller avbokar inom 24 timmar debiteras enligt hjälpmedelskonsulent och hjälpmedelsteknikers timtaxa för den bokade tiden. Gäller inte måndagar där kund eller förskrivare blivit sjuk under helg.

3.8 Teknisk service

Reparation av hjälpmedel som köpts in och ägs av andra kommunala verksamheter, exempelvis transportrullstolar på särskilda boenden för äldre, utförs i mån av tid av HUL-enheten och faktureras den berörda enheten direkt.

3.8.1 Reparationer och anpassning

Reparationer och anpassningar ska utföras inom tre arbetsdagar om beställning inkommit före kl 08:00, förutsatt att reservdel och tillbehör finns i lager och att brukaren är nåbar. Ska ske enligt fastställt körschema - se lokala rutiner. För debitering av reparation vid punktering - se lokala rutiner.

3.8.2 Akuta reparationer

Ska utföras samma dag om beställning inkommit före kl 14.00 vardagar och före kl. 11.00 dag före röd dag, förutsatt att reservdelar finns i lager. I förekommande fall görs hemtransport av elrullstol.

3.8.3 Specialanpassning

Efter utprovning och inkommen anvisning påbörjas specialanpassning inom tre arbetsdagar - se lokala rutiner.

3.8.4 Förebyggande underhåll

Utförs enligt inkommen beställning.

3.8.5 Besiktning

Enligt lag ska lyftar besiktas årligen. Sängar besiktas vid rekonditionering eller enligt beställning. Övriga hjälpmedel enligt beställning.

3.8.6 Installation/nedmontering av stationär lyft

Installation av stationär lyft ska vara klar inom sex veckor (30 arbetsdagar) från att beställning gått till produktleverantör. Nedmontering ska vara klar inom två veckor (10 arbetsdagar) från beställning till produktleverantör.

Ovanstående gäller under förutsättning att förskrivaren och brukaren varit nåbara för en överenskommen tid under denna period.

3.8.7 Säkerhetsmeddelande

HUL-enheten ansvarar för säkerhetsmeddelande för HUL-hjälpmedel i samarbete med respektive kommun. Säkerhetsmeddelande för K-hjälpmedel ansvarar kommunerna själva för om inte annat överenskommits med HUL-enheten.

3.8.8 Garanti vid service

HUL-enheten tillhandahåller minst tre månaders garanti på arbete. Eventuell återstående tid av tillverkargarantin skall beaktas vid debitering av reparationer. Om reparationer utförs under tillverkargarantin skall kostnaden inte belasta kommunerna. Garantireparation får endast utföras i samråd med produktleverantör/tillverkare.

3.9 Jourverksamhet

Jourverksamhet innebär akuta åtgärder, exempelvis säng eller personlyft som fastnar i ett läge som gör hjälpmedlet oanvändbart för den enskilde och/eller innebär en patientsäkerhetsrisk. Inga reparationer utförs av jourverksamheten. Hjälpmedel som gått sönder utanför hemmet, men inom länet, transporteras hem av jourverksamheten vid behov.

Med jourtid avses:

Vardagar: kl 14:00-07:00

Helger: fredag kl 14:00 till måndag kl 07:00. Dag före röd dag från kl 11:00.

3.10 Rekonditionering

HUL-enheten ansvarar för att HUL-hjälpmedlen rekonditioneras och bistår kommunerna med lösning till rekonditionering av K-hjälpmedel. Rekonditionering av hjälpmedel ska ske enligt produktleverantörens anvisning.

3.11 Skrotning

HUL-enheten utför skrotning av HUL-hjälpmedel efter överenskommelse med NHL - se lokala rutiner. Skrotningsrapport skickas till respektive HAL en gång per månad.

3.16 Inköp av hjälpmedel

HUL-enheten ska göra inköp av HUL-hjälpmedel på beställning från kommunerna.

3.17 Upphandlingar av produkter och tjänster

HUL-enheten ansvarar för upphandlingsprocessen - se lokal rutin. Uppsala kommuns upphandlingsenhet genomför upphandlingar av HUL- och K-hjälpmedel samt tjänster enligt lagen om offentlig upphandling (LOU).

Kommunerna ansvarar för att meddela HUL-enheten sitt deltagande i olika upphandlingar.

3.17.1 Upphandling av produkter

Produktgrupper som ska upphandlas återfinns i produktbilaga.

3.17.1.1 Sortimentgrupp

Kommunerna ansvarar för att förskrivarerepresentant från egna kommunen deltar i respektive sortimentsgrupp. Sortimentgruppen deltar i upphandlingsprocessen, bedömer och utvärderar hjälpmedelssortimentet inom aktuell produktgrupp utifrån olika aspekter (kvalitet, funktion etc.) i syfte att säkerställa och utveckla kvalitet och kostnadseffektivitet inom området.

I respektive sortimentsgrupp ska brukarorganisationer erbjudas att delta med 1–2 deltagare per grupp. Övrig samverkan med brukarorganisationerna ansvarar respektive kommun för.

3.17.2 Upphandling av tjänster

Upphandling av tjänster i form av transporter, lagerhållning samt service och rekonditionering ska göras i samverkan med HAL från respektive kommun.

3.18 Utveckling

Utvecklingsgruppen är ett forum för utvecklingsfrågor rörande t ex innovationer och välfärdsteknik, samt utredning och utveckling av nya produkter och tjänster. Representerade kompetenser ska vara HAL, hjälpmedelskonsulenter och -tekniker. HUL-enheten är sammankallande för gruppen.

3.19 Reklamation och avvikelser

3.19.1 Tillbud och Lex Maria

Vid ett tillbud eller en negativ händelse med ett HUL-hjälpmedel ansvarar HUL-enheten för anmälan till Läkeemedelsverket och tillverkaren, kopia skickas till berörd kommun. HAL har motsvarande ansvar om det inblandade hjälpmedlet är ett K-hjälpmedel. I båda fallen ska den aktuella kommunens MAS eller MAR utreda och bedöma ifall händelsen också ska anmälas enligt Lex-Maria till IVO.

3.19.2 Reklamation till produktleverantör

HUL-enheten ansvarar för reklamationer som rör HUL-hjälpmedel och HAL ansvarar för reklamationer som rör K-hjälpmedel.

3.19.3 Kundavvikelse

HUL-enheten ska ha ett användarvänligt system för att hantera kundavvikelser samt rapportera avvikelser vid varje kvalitetsmöte.

3.20 Uppföljning av avtal med produktleverantör och underleverantör

HUL-enheten ansvarar för uppföljning och utvärdering av leverantörer. HUL-enheten ska inhämta information från HAL inför uppföljningsmöten med produktleverantör och underleverantör.

4. Ekonomi

Kommunerna faktureras för driften av HUL-enheten och de överenskomna produkter som säljs från HUL-lagret – se grundavtal och prisbilaga.

Kommunerna fakturerar varandra för köp- och sälj av produkter inom begagnatmarknaden. Nya produkter faktureras kommunerna direkt av respektive produktleverantör.

4.1 Statistik och uppföljning

- **Köpta och sålda nya och begagnade hjälpmedel: tertialvis**
Produktgrupper: Manuella rullstolar, elrullstolar, mobila hygienstolar, arbetsstolar, sängryggstöd, kognition, mobila lyftar, sängar, elgåbord samt övriga hjälpmedel.
Mätparametrar:
 - köpt begagnad produkt från annan kommun (SEK)
 - sålt begagnat från annan kommun (SEK),
 - köpt från HUL-lager (SEK),
 - köpt från leverantör (SEK)
 - antal produkter fördelat per månad för respektive kommun.
- **Nyttjad konsulent- och teknikertid: årsvis i januari**
Mätparametrar:
 - antal utprovningar
 - antal konsulentordrar
 - antal timmar utprovning konsulent
 - antal timmar utprovning utprovningstekniker
 - antal arbetsordrar utetekniker
 - antal besök utetekniker
 - antal timmar utetekniker redovisat per kommun och månad
- **Lagersaldo begagnade produkter i lagret: en gång per år i september**
Produktgrupper: Inventariemärkta hjälpmedel som har årsgräns för skrotning, t.ex. manuella rullstolar fördelat på transport-, allround- resp. komfortrullstolar och mobila hygienstolar.
Mätparametrar: Antal av respektive hjälpmedel som finns i lager resp. ute hos kund som är 9 år och äldre för manuella rullstolar och 6 år och äldre för mobila hygienstolar, fördelat per kommun.
- **Skrotningsrapport: tertialvis**
Produktgrupper: Inventariemärkta hjälpmedel
Mätparametrar: Inventarienummer och datum för skrotning per kommun
- **Kvalitetsmått enligt punkt 1.2: i maj och helårsbokslut innan redovisning till styrgrupp**
- **Antal brukare som har hjälpmedel: årsvis i januari**
Mätparametrar: Antal brukare i resp. kommun som har hjälpmedel och antal hjälpmedel som har frisläppts från HUL-enheten till respektive kommun, fördelat på K- respektive HUL-hjälpmedel.
- **K-hjälpmedel: halvårsvis i april och oktober**
Produktgrupper: Lyftselar
Mätparametrar: Brukarinformation (personnummer, namn och adress), förskrivare, produktnummer, produktbenämning, kundnummer, inventarienummer, frisläppt datum
- **Rådatafil frisläppta hjälpmedel från HUL: halvårsvis i januari och augusti**
Produktgrupper: Samtliga HUL- och K-hjälpmedel
Mätparametrar: Brukarinformation (personnummer, namn och adress), förskrivare,

produktnummer, HUL- eller K-hjälpmedel, produktbenämning, kundnummer, inventarienummer, frisläppt datum, returdatum

- **Elrullstolsinnehav: årligen i mars**

Produktgrupper: Elrullstolar

Mätparametrar: Brukarinformation (personnummer, namn och adress), förskrivare, produktnummer, produktbenämning, kundnummer, inventarienummer, frisläppt datum.

- **Fakturaunderlag teknikertid och konsulenttid: månadsvis per kommun**

Mätparametrar: Ordertyp, ordernr, frisläppt datum, brukare, benämning, frisläppt av, antal, pris och fakturabelopp

- **Övrig begärd statistik ska kunna lämnas på begäran inom två veckor**

- **Verksamhetsberättelse: årsvis i februari**

- **Verksamhetsplan: årsvis i februari**